

ความต้องการและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษา
ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 : การวิเคราะห์จำแนก

นายณัฐพล แจ็งอักษร

ศูนย์วิทยพัทยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

NEEDS AND FACTORS AFFECTING THE DECISION MAKING TO FURTHER
STUDY IN VOCATIONAL EDUCATION OF NINTH GRADE STUDENTS:
A DISCRIMINANT ANALYSIS

Mr.Natthapol Jaengaksorn

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Research Methodology

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความต้องการและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษา
ต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3:
การวิเคราะห์จำแนก

โดย

นายณัฐพล แจ็งอักษร

สาขาวิชา

วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร. สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็นส่ว
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

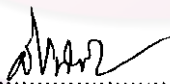

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อวยพร เรืองตระกูล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา)

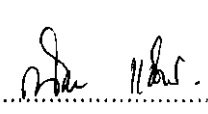
.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร. วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์)

นัฐพล แจ้งอักษร: ความต้องการและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3: การวิเคราะห์จำแนก (NEEDS AND FACTORS AFFECTING THE DECISION MAKING TO FURTHER STUDY IN VOCATIONAL EDUCATION OF NINTH GRADE STUDENTS: A DISCRIMINANT ANALYSIS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ.ดร.สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา, 192 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพศึกษาเพิ่มขึ้น กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณที่เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 475 คน ทุกสังกัด และกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพที่เก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่มคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 14 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 15 คน และนักศึกษอาชีวศึกษาจำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษา และเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพคือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยค่าสถิติพื้นฐาน การวิเคราะห์จำแนก และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

- 1) นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพศึกษาอยู่ร้อยละ 48
- 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า พังก์ชันที่ได้จำแนกนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มนักเรียนที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษา ซึ่งมีค่ากลางคะแนนจำแนก (group centroids) เป็นบวก เท่ากับ 0.703 และ (2) กลุ่มนักเรียนที่ตัดสินใจไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroids) เป็นลบ เท่ากับ -0.649 และตัวแปรที่สามารถทำนายการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อได้ดีที่สุด 5 อันดับแรกคือ ระดับความถนัดในสายอาชีพศึกษา ระดับการสนับสนุนจากบิดามารดา ระดับการคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่ ระดับการประชาสัมพันธ์ด้านการศึกษาต่ออาชีพศึกษา และระดับการรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมของสถาบัน ตามลำดับ โดยสามารถจำแนกกลุ่มนักเรียนได้ถูกต้องร้อยละ 76.2
- 3) แนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนต่อสายอาชีพศึกษาเพิ่มขึ้นประกอบด้วย 4 แนวทางคือ (1) ปรับปรุงภาพลักษณ์ของอาชีพศึกษา (2) ส่งเสริมให้นักเรียนค้นหาความถนัดของตนเองก่อนสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (3) เြงประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจเรื่องการศึกษาอาชีพศึกษากับนักเรียนและผู้ปกครองอย่างทั่วถึง และ (4) รับประทานการมีงานทำและรายได้เมื่อสำเร็จการศึกษา

ภาควิชา...วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา... ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา...วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

ปีการศึกษา.....2553.....

##5283343527: MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY
 KEYWORDS: NEED/ DECISION MAKING / VOCATIONAL EDUCATION/
 DISCRIMINANT ANALYSIS

NATTAPOL JAENGAKSORN: NEEDS AND FACTORS AFFECTING THE
 DECISION MAKING TO FURTHER STUDY IN VOCATIONAL EDUCATION OF
 NINTH GRADE STUDENTS: A DISCRIMINANT ANALYSIS. ADVISOR: ASSOC.
 PROF. SIRIPAARN SUWANMONKHA, Ph.D., 192 pp.

The purposes of this research were (1) to analyze the needs for further study in vocation of ninth grade students, (2) to analyze the factors affecting the decision making for further study in vocational education of ninth grade students, and (3) to study the ways promoting for further study in vocational education. The samples for quantitative research were 475 ninth grade students; whereas the samples for qualitative research were 14 ninth grade students, 15 tenth grade students and 7 vocational education students. The research instruments were 1) a questionnaire of decision making for further study in vocational education collecting quantitative data and 2) a focus group record form collecting qualitative data. The quantitative data were analyzed with descriptive statistics and discriminant analysis; whereas the content analysis was applied for qualitative data.

The research findings were as follows:

- 1) The needs for further study in vocational education of ninth grade students was 48%.
- 2) The function derived from factors effecting to ninth grade students decision making for further study in vocational education could discriminate students into 2 groups. Those were (1) a group of students that need to study in vocational education with a group centroids at 0.703 (2) the rest was who did not need to study in vocational education with a group centroids at -0.649. It was found that the best 5 factors predicting students' decision making for further study were vocational aptitude, parents support, seniors and friends imitation, vocational education publication, and perception of vocational education. The discriminant function was 76.2 percent correctly classified.
- 3) It was found that there were 4 ways promoting further study in vocational education; those were (1) to improve vocational education image, (2) to encourage students in finding their own aptitude before ninth grade graduation, (3) to promote and make understanding about vocational education to students and their parents and (4) to guarantee the employment after graduated from vocational education school

Department: Educational Research and Psychology Student's Signature *J. M.*
 Field of Study: Educational Research Methodology Advisor's Signature *[Signature]*
 Academic Year : .....2010.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีจากความเอาใจใส่ ความเมตตากรุณา ความห่วงใยและ กำลังใจจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้คำแนะนำ ให้ความรู้ และตรวจทานแก้ไข ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ที่สุด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล ประธานคณะกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ และดร. วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำชี้แนะ ตรวจทาน และแก้ไขวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช ที่ได้มอบความเมตตา ความ ห่วงใย และได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ การดำเนินชีวิต รวมถึงได้ฝึกฝนประสบการณ์ในการทำ วิจัยให้แก่ผู้วิจัย ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่ทรงคุณค่าในการพัฒนาศักยภาพของผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา บวรกิตติวงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ แกมเกต และคณาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยา การศึกษา ที่ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้อันทรงคุณค่าในการเรียน การทำวิจัย และการทำวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้สละเวลาอันที่ค่า ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตั้งธนกานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐสุภรณ์ หลาวทอง ดร.อุทัยวรรณ พงษ์อ่วม อาจารย์ถิระ เกตุการณ์ และคุณครูบังอร วิเชียรทอง ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยให้มีความสมบูรณ์และถูกต้องที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณครูผู้ร่วมวิชาชีพทุกท่านและเจ้าหน้าที่ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่า อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลการทำวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ เพื่อน นักศึกษา สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รหัส 47 ที่คอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ผู้วิจัยเสมอมา และนักเรียนที่เสียสละเวลา ตอบแบบสอบถามและเข้าร่วมสนทนากลุ่มในการวิจัยทั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณกนิษฐ ศรีเคลือบ สำหรับคำแนะนำ ความช่วยเหลือ และกำลังใจ ตลอดเวลาการศึกษา ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ ปริญาโทและปริญาเอก สาขาวิจัย วัฒน และจิตวิทยา สำหรับกำลังใจ มิตรภาพที่เคยศึกษาร่วมกันตลอดระยะเวลา 2 ปี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้มีพระคุณสูงสุด คุณชาติ และคุณชฎาพร แจ็งอักษร ผู้ให้ กำเนิด ให้ความรู้ วางรากฐานการศึกษาที่ดี และเป็นดั่งดวงประทีปส่องทางชีวิตให้กับผู้วิจัยเสมอมา รวมทั้ง คุณมัทนา สุวรรณเนตร ที่คอยให้ความรัก ความช่วยเหลือ และกำลังใจตลอดเวลา และขอบคุณ คุณธัญวิทย์ ศรีจันทร์ คุณสุทธิพงษ์ แจ็งอักษร เพื่อนและน้องชาย ซึ่งคอยเป็นกำลังใจและคอยช่วยเหลือ ผู้วิจัยเสมอ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แรงงานด้านอาชีวศึกษาในปัจจุบัน.....	8
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ.....	11
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ.....	25
สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	33
เทคนิควิธีที่ใช้ในงานวิจัย.....	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
วิธีที่ 1 วิธีดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ.....	39
วิธีที่ 2 วิธีดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ.....	54
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	72
ตอนที่ 3 ผลการสังเคราะห์แนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสาย อาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	99

5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	101
	สรุปผลการวิจัย.....	102
	อภิปรายผลการวิจัย.....	105
	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	112
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	113
	รายการอ้างอิง.....	115
	ภาคผนวก.....	122
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	123
	ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย.....	125
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย.....	133
	ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์จำแนก.....	138
	ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง.....	145
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	193

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
3.1	ข้อคำถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	44
3.2	จำนวนคำถามของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษาแต่ละด้าน.....	45
3.3	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม.....	46
3.4	จำนวนกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา สำหรับการสนทนากลุ่ม.....	48
4.1	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง 475 คน จำแนกตามภูมิภาค.....	55
4.2	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง 475 คน จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว.....	56
4.3	ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษา.....	59
4.4	ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่มีการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาและไม่ศึกษาต่ออาชีวศึกษาจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ.....	61
4.5	ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษาของนักเรียน จำนวน 79 คน.....	61
4.6	ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษาของนักเรียน จำนวน 79 คน จำแนกตามภูมิภาค.....	62
4.7	ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจไม่ศึกษาต่ออาชีวศึกษาของนักเรียน จำนวน 99 คน.....	64
4.8	ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจไม่ศึกษาต่ออาชีวศึกษาของนักเรียน จำนวน 99 คน จำแนกตามภูมิภาค.....	65
4.9	ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการคัดเลือกตัวแปรจำแนกกลุ่ม.....	68
4.10	ผลการวิเคราะห์ค่าไอแกน (Eigenvalur) ในฟังก์ชันวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม.....	69
4.11	ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการทำนายของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	71
4.12	ผลการวิเคราะห์ค่าร้อยละของการพยากรณ์การจำแนกกลุ่มที่ถูกต้อง.....	72
4.13	ผลการวิเคราะห์ลักษณะของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม.....	73

ตารางที่	หน้า	
4.14	แนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น จาก 5 กลุ่มที่ศึกษา.....	94
4.15	แนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษา.....	99

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กรอบแนวคิดทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom (1964).....	14
2.2	กรอบแนวคิดทฤษฎีการกระทำทางสังคมของ Reeder (1971).....	16
2.3	ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Fishbein and Ajzen (1975).....	19
2.4	พีระมิดลำดับขั้นของความต้องการจำเป็นตามทฤษฎีแรงจูงใจมนุษย์ของ Maslow (1970).....	21
2.5	กรอบแนวคิดทฤษฎีการจัดช่วงชั้นทางสังคมของ Horton and Hunt (1984)....	23
2.6	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	35

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาขั้นพื้นฐานของไทยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ ระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาประเภทศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และชั้นเด็กเล็ก โดยมีระยะเวลาเรียนประมาณ 1 ปี และการจัดการศึกษาประเภทอนุบาลมี 2 หลักสูตรคือ อนุบาลหลักสูตร 2 ปี และหลักสูตร 3 ปี จากนั้นจะเข้าสู่การศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถพื้นฐาน โดยใช้เวลาเรียน 6 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วนักเรียนจะเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วงตอน คือ มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญ ซึ่งได้แก่การเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 และประเภทอาชีพศึกษา ซึ่งได้แก่การเรียนที่เน้นหนักด้านการประกอบอาชีพ ในช่วงแรกจะเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ใช้เวลาเรียน 3 ปี (สำนักงานเลขาธิการศึกษา, 2553: ออนไลน์)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) เป็นการจัดการศึกษาที่มีลักษณะของการปูพื้นฐานทางด้านวิชาชีพเน้นการเรียนภาคปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น บัญชี การตลาด ช่างยนต์ ช่างเขียนแบบ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น เพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อในระดับวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือเข้าปฏิบัติงานในส่วนฝีมือแรงงานและเป็นกำลังแรงงานด้านวิชาชีพช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ อ่างอิง บัวศรี (2541: อ้างใน วิทยา วิสูตรเรืองเดช, 2545) กล่าวถึง การจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประเทศด้านกำลังคนนั้นปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อผลิตกำลังคนในระดับกลางและระดับสูง และกำหนดนโยบายอีกประการหนึ่งในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศคือ มีการเน้นการเรียนด้านอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นอีกหนทางหนึ่งที่จะนำไปฝึกอาชีพ การศึกษาในระดับอาชีวศึกษามีสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศและมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การเรียนระดับอาชีวศึกษามีส่วนสำคัญในการผลิตแรงงานฝีมือและช่างเทคนิคป้อนสู่ภาคอุตสาหกรรมเพื่อเป็นแรงสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ยิ่งโลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกของการเปลี่ยนแปลงและมีการแข่งขันสูง ฉะนั้นจึงเป็นงานที่ทำนายของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ สถาบันการศึกษาและฝ่ายนายจ้าง สถานประกอบการ องค์กร รวมทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน ต่างต้องร่วมกันทำงานในบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาทรัพยากรหรือกำลังแรงงานให้มีคุณภาพ มีสมรรถนะการทำงานที่โดดเด่นสามารถทำงาน

ได้ ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ มีความรู้ มีทักษะต้องกระทำเป็นวงจรร คือครอบครัว สถานศึกษา โดยมีปัจจัยผลักดันให้ประสบความสำเร็จในอาชีพคือความมุ่งมั่นตั้งใจ ของบุคคลนั้นๆ (เพ็ชรี ฐปะวิเชตร์, 2549)

การที่ประเทศต่างๆทั่วโลกต้องปรับระบบเศรษฐกิจให้เป็นระบบเศรษฐกิจเสรี และตั้ง เขตการค้าระหว่างประเทศ ส่งผลให้แต่ละประเทศต้องเผชิญกับเงื่อนไขทางการค้าด้านต่างๆ เช่น สิ่งแวดล้อม การใช้แรงงานเด็ก สิทธิมนุษยชนและอื่นๆ ที่ผลักดันให้เกิดการกีดกันทางการค้ามากขึ้น ประเทศต่างๆเกิดการแข่งขันกันทางด้านธุรกิจ มีการเคลื่อนย้ายฐานการผลิตไปลงทุนในประเทศที่มีต้นทุนต่ำเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้า และให้ความสำคัญเรื่องของทักษะฝีมือ แรงงานในประเทศที่จะเข้าไปลงทุนด้านคุณภาพและมาตรฐานระดับสากลสนองตามความต้องการของตลาดโลก ดังนั้นประเทศที่มีความพร้อมและมีศักยภาพเพียงพอได้เปรียบ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ [สศช.], 2551: ออนไลน์) จาก เหตุผลข้างต้นทำให้ประเทศไทยต้องเตรียมความพร้อมในทุกด้าน เช่น เตรียมทรัพยากรบุคคลด้าน แรงงานที่มีคุณภาพให้เพียงพอต่อความต้องการเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ แต่ใน ปัจจุบันประเทศไทยกำลังขาดแคลนแรงงานฝีมือที่มีศักยภาพระดับอาชีวศึกษาอยู่เป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มขาดแคลนมากยิ่งขึ้น จนเกิดผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (วีรวัดณ์ วรรณศิริ, 2553) ผลการศึกษาความต้องการกำลังคนของกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีฐานผลิต ในประเทศไทยสำรวจโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาพบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ขาดแคลนกำลังคนระดับกลางหรือระดับปฏิบัติการค่อนข้างมาก โดยเฉพาะผู้จบการศึกษาใน สถาบันอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างมาก (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2552) ปัญหาดังกล่าวนับว่าส่งผลกระทบ อย่างมากหากยังไม่มีการแก้ไขปัญหานี้ก็จะขยายวงกว้าง ซึ่งสาเหตุหนึ่งเกิดจากปัจจุบัน นักเรียนให้ความสนใจเรียนสายอาชีวศึกษาน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของประเทศ ด้วย เหตุผลหลายประการ เช่น มุมมองของผู้ปกครอง หรือของตัวนักเรียนเองที่มีความคิดว่านักเรียนที่ เรียนอาชีวศึกษาต้องมีผลการเรียนไม่ดี หรือไม่สามารเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ เป็นต้น ผลการวิจัยเรื่อง สภาวะการศึกษาไทย ปี พ.ศ. 2549-2550 พบว่า เด็กนักเรียนส่วนใหญ่ นิยมเรียนสายสามัญมากกว่าสายอาชีวศึกษา ซึ่งสาเหตุหนึ่งที่นักเรียนไม่นิยมเรียนสาย อาชีวศึกษาเพราะภาพลักษณ์ที่ติดลบและเด็กเรียนสายสามัญมีค่านิยมเรื่องใบปริญญาประกอบ กับกระทรวงศึกษาธิการไม่สนใจพัฒนาการศึกษาสายอาชีวะเท่าที่ควร (วิทยากร เขียงกุล, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับผลการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการที่พบว่า ปัจจุบัน อาชีวะกำลังเผชิญปัญหาคือ ภาพลักษณ์ไม่ดีที่เกิดขึ้นจากตัวนักเรียนคือ สังคมมองว่าเด็กอาชีวะ

เป็นเด็กก้าวร้าว ชอบชกต่อย และผู้ปกครองมองว่านักเรียนที่มาเรียนอาชีวศึกษาเป็นเด็กที่เรียนหนังสือไม่เก่ง และเป็นการศึกษาชั้นสอง(สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, 2553)

ปัญหานักเรียนให้ความสนใจเรียนอาชีวศึกษาจำนวนน้อย ทำให้ปัจจุบันมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษามากมาย เช่น นโยบายการเพิ่มสัดส่วนนักเรียนให้เข้าเรียนสายอาชีวศึกษา และให้ความสนใจในการเพิ่มแรงงานที่มีความรู้ด้านอาชีพมากขึ้น ซึ่งนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี เพราะหากปล่อยให้ปัญหาอาจส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรง วัตถุประสงค์ข้อหนึ่งของแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559) มีเป้าหมายผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาในระดับต่างๆ ที่มีคุณภาพและให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศที่กำลังเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างมาก โดยมีกรอบการดำเนินงานคือ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษา ฝึกอบรมวิชาชีพทุกด้านเพื่อพัฒนากำลังคนทุกระดับในภาคการผลิตให้มีคุณภาพ และเปิดโอกาสให้ทุกคนได้ยกระดับความรู้ความสามารถทางวิชาชีพได้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: ออนไลน์) และสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลด้านอาชีวศึกษาโดยตรง ได้กำหนดยุทธศาสตร์หลักโดยเน้นให้ความสำคัญกับสถานศึกษา ครูอาจารย์ นักศึกษา และกระบวนการเรียนการสอนที่มีคุณภาพมาตรฐาน เพื่อสร้างผู้สำเร็จการศึกษาและฝึกอบรมให้มีคุณภาพมาตรฐานทั้งในระดับประเทศและระดับอาเซียน พัฒนาสถานศึกษาทุกจังหวัดให้มีความทันสมัยได้มาตรฐานทั้งด้านเครื่องมือและเทคโนโลยี มีความเชื่อมโยงกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ ค่านิยมการทำงาน และการประกอบอาชีพตามความต้องการของการพัฒนาเศรษฐกิจ ตามความถนัดและความสนใจ ทำให้เกิดความนิยมในการเลือกเรียนต่อในระดับอาชีวศึกษา ทั้งนี้เพื่อดึงดูดส่วนนักเรียนให้สนใจเลือกเรียนอาชีวศึกษามากกว่าการศึกษาสายสามัญ โดยมีแผนงานระยะยาวในการวางแผน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2553: ออนไลน์) ด้านภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาก็เช่นกัน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาพยายามสร้างภาพลักษณ์อาชีวศึกษาให้ดีขึ้น เช่น ก่อกำเนิดโครงการคนพันธุ์อา เพื่อให้นักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษาแสดงความสามารถทางสร้างสรรค์ เปิดมุมมองใหม่ให้สังคมเห็นด้านสวยงามของอาชีวะ ลบภาพความรุนแรงของนักศึกษาอาชีวศึกษาภาพนักศึกษายกพวกตีกัน ซึ่งแทบจะกลายเป็นสัญลักษณ์คู่กับชื่อ อาชีวะ ถือเป็นภาพลักษณ์ที่ไม่ดีให้หมดไป (วีระศักดิ์ วงศ์สมบัติ, 2550)

จากข้อมูลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพราะถือเป็นช่วงสำคัญในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระหว่างสายสามัญหรือสายอาชีวศึกษา ดังที่ กนกศักดิ์ ประสงค์ศิลป์ (2545) กล่าวว่า นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นทรัพยากรบุคคลที่กำลังได้รับการพัฒนา เพื่อเป็นหลักประกันในด้านเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญของประเทศในอนาคต จึงเป็นที่คาดกันว่าเมื่อ

เยาวชนเหล่านี้สำเร็จการศึกษาระดับนี้แล้ว ย่อมมีทางเลือกอย่างน้อย 2 ทาง ประการแรกเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพที่ใช้ความรู้ความสามารถเฉพาะด้านตามสาขาที่เรียนมา และอีกประการหนึ่งคือจบจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้วเข้าเรียนต่อสายอาชีพ และนำความรู้ที่ได้ประกอบอาชีพตามที่ได้ฝึกปฏิบัติจริง จากการศึกษาพบบางงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่สนใจศึกษาประเด็นเกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนมากอยู่ในช่วงปี 2540 – 2545 อาทิเช่น ไกรวุฒิ พนมพงษ์ (2544) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อระหว่างสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในจังหวัดร้อยเอ็ด และสุชาติ วิวัฒน์ชานนท์ (2542) ที่ศึกษาความสนใจในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครปฐม นับว่างานวิจัยที่เกี่ยวกับการเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้รับความสนใจในช่วงเวลาที่ได้กล่าวข้างต้น จนมาถึงปัจจุบันนับว่าระยะเวลาผ่านมาเกือบ 10 กว่าปี เมื่อผู้วิจัยศึกษาดูงานวิจัยย้อนหลัง 5 ปีก็พบบางงานวิจัยที่สนใจในประเด็นดังกล่าวอยู่บ้างจำนวนน้อย ซึ่งสวนทางกับแนวทางการศึกษาในปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาสายอาชีพศึกษาและพยายามดึงดูดให้นักเรียนหันมาสนใจเรียนสายอาชีพศึกษาเพิ่มขึ้นเห็นได้จากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มีนโยบายเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนสายอาชีพศึกษาให้ถึงร้อยละ 60 ในอนาคตเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการด้านแรงงานของประเทศ (สอศ., 2552 : ออนไลน์) สอดคล้องกับความคิดเห็นของ ยงยุทธ เฉลิมวงษ์ (2552) ผู้อำนวยการด้านการพัฒนาแรงงานสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาแห่งประเทศไทย ที่คาดหวังให้ขยายสัดส่วนของผู้เรียนสายอาชีพกับสายสามัญจากร้อยละ 40 เป็นร้อยละ 50 และให้ถึงร้อยละ 60 เพื่อตอบสนองตามการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจของประเทศ

ดังนั้นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าศึกษาสายอาชีพศึกษาจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ทั้งนี้เพื่อดึงดูดนักเรียนให้สนใจเรียนสายอาชีพศึกษากันมากขึ้น การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษาที่มุ่งเน้นความต้องการและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษา โดยจะทำการศึกษาถึงความต้องการและปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และสำรวจแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเลือกเรียนสายอาชีพศึกษาเพิ่มขึ้นจากนักเรียนและนักศึกษาอาชีพศึกษา

คำถามของการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาเป็นอย่างไร
2. ปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. มีแนวทางใดบ้างที่ส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น

ขอบเขตของงานวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความต้องการและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนทุกสังกัด โดยการศึกษาวิจัยได้แบ่งประชากรที่ศึกษาออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่ม 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้วิธีเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และกลุ่ม 2 ประกอบไปด้วย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 และนักศึกษาอาชีวศึกษา ใช้วิธีเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ตัวแปรที่ศึกษามาจากการนำเอาตัวแปรจากงานวิจัย แนวคิดและทฤษฎีซึ่งประกอบไปด้วย ทฤษฎีการกระทำทางสังคมของ Reeder(1971) ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Fishbein and Ajzen (1975) และทฤษฎีการจัดช่วงชั้นทางสังคมของ Horton and Hunt (1984) โดยตัวแปรอิสระเป็นปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียน 5 ด้าน คือ (1) ปัจจัยด้านภูมิหลัง (2) ปัจจัยด้านสถานภาพครอบครัว (3) ปัจจัยด้านความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคต (4) ปัจจัยอิทธิพลบุคคล และ(5) ปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา และตัวแปรตามคือ การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความต้องการ หมายถึง ความประสงค์ทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จะเข้าศึกษาต่อสายอาชีพศึกษาเมื่อสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว

การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ หมายถึง การที่นักเรียนเลือกหรือวางแผนแล้ว ประเมินผลเกี่ยวกับทางเลือกหรือตัวเลือกเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการเลือกศึกษาต่อ ตามที่ได้วางแผนไว้

สายอาชีพศึกษา หมายถึง การศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่มีกระบวนการศึกษา ขบวนการฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนทุกระดับขั้นคือ กึ่งฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ ตามความต้องการของตลาดแรงงาน และประกอบอาชีพอิสระเพื่อให้สอดคล้องตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ปัจจัยที่ส่งผล หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ซึ่งประกอบไปด้วย ปัจจัยด้านภูมิหลัง ปัจจัยด้านสถานภาพทางครอบครัว ปัจจัยด้านความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคต ปัจจัยด้านอิทธิพลบุคคล และปัจจัยด้านอิทธิภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

ภูมิหลัง หมายถึง สภาพ ลักษณะและความสามารถส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความถนัดในสายอาชีพศึกษา และค่านิยมทางการเรียนอาชีพศึกษา

สถานภาพทางครอบครัว หมายถึง สภาพที่เกี่ยวข้องกับบิดามารดา ได้แก่ รายได้ของครอบครัว ประเภทอาชีพบิดา ประเภทอาชีพมารดา การศึกษาของบิดา และการศึกษาของมารดา

ความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคต หมายถึง ลักษณะมุ่งหวังของนักเรียนที่มีต่อผลตอบแทนด้านอาชีพเมื่อเลือกศึกษาต่อตามที่ได้ตัดสินใจแล้ว ได้แก่ รายได้ในอนาคต ความก้าวหน้าของอาชีพ และความมั่นคงของอาชีพ

อิทธิพลบุคคล หมายถึง บุคคลรอบข้างและสื่อต่างๆที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ได้แก่ การสนับสนุนจากบิดามารดา คล้อยตามเพื่อนหรือรุ่นพี่ คำแนะนำจากครูแนะแนว และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการศึกษาต่ออาชีวศึกษา

อิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องสถานศึกษา หมายถึง สภาพและลักษณะของสถาบันการศึกษา ได้แก่ คุณภาพของสถาบัน สภาพแวดล้อมของสถาบัน และชื่อเสียงของสถาบัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ทางวิชาการ ผลการศึกษาวิจัยทำให้ทราบถึงความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาและไม่ศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของกลุ่มนักเรียน และทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา อีกทั้งยังทราบถึงแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเลือกเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นสารสนเทศพื้นฐานด้านอาชีวศึกษาที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยเชิงลึกต่อไป

2. ประโยชน์ทางนโยบาย ผลการศึกษาวิจัยทำให้ทราบถึงความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาและไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา และทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา อีกทั้งทราบข้อมูลการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเลือกเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น ข้อเสนอแนะที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อสถาบัน หน่วยงาน องค์กรทางการศึกษา รวมไปถึงองค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยสามารถนำผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นฐานข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนด วางแผนนโยบายต่างๆ เพื่อเพิ่มจำนวนนักเรียนให้สนใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษามากขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และในระดับโรงเรียนสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการแนะแนวทางการศึกษาให้กับนักเรียนเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออย่างมีประสิทธิภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะได้นำเสนอรายละเอียดเป็น 5 ตอนคือ ตอนที่ 1 แร่งงานระดับอาชีวศึกษาในปัจจุบัน ตอนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ตอนที่ 3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ ตอนที่ 4 สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย และตอนที่ 6 เทคนิควิธีที่ใช้ในงานวิจัยรายละเอียดเนื้อหาแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แร่งงานระดับอาชีวศึกษาในปัจจุบัน

1.1 ปัญหาการขาดแคลนแรงงานด้านอาชีวศึกษา

เศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันเติบโตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเศรษฐกิจของประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และมีขนาดทางเศรษฐกิจใหญ่เป็นลำดับที่ 20 จากจำนวน 192 ประเทศในโลก โดยยังคงมีบทบาททางการค้าระหว่างประเทศ และรักษาส่วนแบ่งการตลาดไว้ได้ ในขณะที่การแข่งขันทางเศรษฐกิจของโลกเพิ่มสูงขึ้น (สศช., 2550 : ออนไลน์) ซึ่งจะปฏิเสธไม่ได้เลยว่าเหตุที่ประเทศไทยมีภาวะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากภาคอุตสาหกรรมที่เจริญเติบโตและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศทำให้ภาคอุตสาหกรรมหรือบริษัทต่างๆเริ่มมีพัฒนาการจัดการบุคลากรและต้องการแรงงานที่มีความรู้พื้นฐานสูงขึ้น การขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว เช่น อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยี อุตสาหกรรมบริการ และบริษัทต่างๆ แนวโน้มดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยจะต้องพัฒนากำลังคนที่มีความรู้ความสามารถทางด้านอาชีพทั้งระดับกลางและระดับสูงเพิ่มขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของภาคเศรษฐกิจ (ดลฤดี สุวรรณศิริ, 2539) แต่ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังพบวิกฤตอย่างหนักเรื่องของการขาดแคลนแรงงานภาคอุตสาหกรรมระดับฝีมือ ดังเห็นจากผลการสำรวจของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม พบว่าขณะนี้ประเทศไทยกำลังขาดแคลนแรงงานภาคอุตสาหกรรมที่มีระดับฝีมือกลุ่มอาชีวศึกษาวุฒิ ปวช. และปวส. กว่า 100,000 ตำแหน่ง (วีรศักดิ์ สุภประเสริฐ, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาความต้องการด้านกำลังคนของกลุ่มอุตสาหกรรมไทย ที่พบว่าประเทศไทยมีความต้องการแรงงานระดับอาชีวศึกษาอย่างมาก กลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ขาดแคลนกำลังคนระดับกลางหรือระดับปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพค่อนข้างมากโดยเฉพาะผู้จบระดับ ปวช.และปวส. ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2552) จากข้างต้นแสดงให้เห็นว่าปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับ

สภากรรมการที่สถานประกอบการขาดแคลนกำลังคน ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยีอย่างรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาอาชีวศึกษาที่เป็นยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการลงทุนเป็นอย่างมาก ทำให้สินค้าภาคอุตสาหกรรมของไทยไม่สามารถผลิตสินค้าได้ตามคำสั่งซื้อของกลุ่มลูกค้าและฐานการลงทุนของต่างประเทศเริ่มย้ายไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น อุตสาหกรรมพลังงานได้ย้ายฐานผลิตไปประเทศเวียดนาม อันเนื่องมาจากเหตุผลดังกล่าว หากประเทศไทยยังไม่มีมาตรการออกมาแก้ไขจะทำให้เกิดวิกฤติการขาดแคลนแรงงานอย่างหนัก และจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ (นริศรา ชวาลตันพิพัทธ์, 2553)

1.2 สาเหตุของการขาดแคลนแรงงานด้านอาชีวศึกษา

แรงงานระดับอาชีวศึกษาเป็นแรงงานระดับกลางที่เป็นความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ปัจจุบันแรงงานระดับอาชีวศึกษาขาดแคลนส่วนหนึ่งเพราะนักเรียนให้ความสนใจเข้าศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษาน้อย และค่านิยมของสังคมไทยที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาระดับปริญญาตรีและใบปริญญาเป็นหลัก มีความเข้าใจผิดต่อการสำเร็จการศึกษาว่าการได้รับวุฒิปริญญาตรีคือ การได้งานทำมีอัตราจ้างสูงและประสบผลสำเร็จทางการเรียน (นริศรา ชวาลตันพิพัทธ์, 2553) สอดคล้องกับความคิดเห็นของปลัดกระทรวงแรงงานที่ระบุว่าในปี 2553 ขาดแคลนแรงงานมากกว่า 300,000 อัตรา โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมบริการ และอุตสาหกรรมภาคการเกษตรต่อเนื่อง ซึ่งแรงงานที่ขาดแคลนและเป็นที่ต้องการมากที่สุดในโรงงานภาคอุตสาหกรรมคือ แรงงานระดับอาชีวศึกษา แต่ค่านิยมของเด็กและผู้ปกครองไทยที่มุ่งเรียนต่อปริญญาตรีทำให้มีเด็กสนใจเรียนด้านอาชีวศึกษาน้อย (กรุงเทพธุรกิจ, 2553 : ออนไลน์) ที่ผ่านมากการพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาของประเทศยังมีปัญหาหลายด้าน ได้แก่ การขาดทิศทางการผลิตและพัฒนาโดยรวม มีผลให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามความพร้อมของสถานศึกษา ไม่สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและประเทศชาติ กระแสปริญญานิยมในหมู่เยาวชนและประชาชนทั่วไปทำให้สัดส่วนผู้เรียนด้านอาชีวศึกษามีน้อย (บรรเลง ศรีนิล และคณะ, 2548) ดังเห็นจากอัตราส่วนของการเลือกเรียนต่อระดับอาชีวศึกษาไม่ถึงร้อยละ 50 ปี ซึ่งในปีการศึกษา 2553 ที่ผ่านมีสัดส่วนระหว่างการเลือกเรียนสายสามัญและสายอาชีวศึกษาอยู่ที่ 53:47 (สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : ออนไลน์) แท้ที่จริงสัดส่วนระหว่างผู้เรียนสายอาชีวศึกษาต่อสายสามัญควรจะเป็น 65 : 35 และสาเหตุที่ทำให้ขาดแรงงานด้านอาชีวศึกษาเพิ่มไปอีกคือ นักศึกษาที่จบระดับปวช. และปวส. ร้อยละ 75 ไม่ออกไปประกอบอาชีพแต่หันไปศึกษาต่อในระดับปริญญาตรียิ่งทำให้สัดส่วนผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาเกินความต้องการ (วิวัฒน์ วรรณศิริ, 2553) เมื่อ

ศึกษาถึงจำนวนร้อยละของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาของต่างประเทศ พบว่า มีจำนวนมากกว่าประเทศไทย อาทิเช่น ประเทศเนเธอร์แลนด์ มีผู้ศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษาร้อยละ 69 ประเทศสหราชอาณาจักร ร้อยละ 72 ประเทศอาร์เจนตินา จัดสูงสุดถึงร้อยละ 86 ปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรผู้ใหญ่วัยแรงงานและเป็นถือเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศอยู่ร้อยละ 35 ของจำนวนประชากรไทยทั้งหมด ผลสำรวจการศึกษาของประชากรกลุ่มนี้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาร้อยละ 12.9 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 41.18 เป็นแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับประถม มัธยมต้น มัธยมปลาย ซึ่งขาดความรู้ทักษะอาชีพที่จะเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ ข้อมูลเหล่านี้สะท้อนความสำคัญของการอาชีวศึกษาที่เป็นความต้องการกำลังคนของประเทศ อย่างไรก็ตามแรงงานเหล่านี้สามารถพัฒนาทักษะความชำนาญงานอาชีพได้ โดยยกระดับฝีมือให้สูงขึ้นด้วยการเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษา ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและแก้ไขปัญหาแรงงานของประเทศได้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2552)

นอกจากปัญหานักเรียนให้ความสนใจเลือกเรียนอาชีวศึกษาน้อยแล้ว รายงานการวิจัยเส้นทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีของ บรรณ เลง ศรีนิล และคณะ (2548) สรุปสภาพปัญหาการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีของประเทศไทย 8 ประเด็น คือ (1) ด้านทิศทางและเป้าหมายการพัฒนา ความพร้อมในการสนับสนุนด้านกฎหมายมีข้อจำกัด ทิศทางและเป้าหมายการพัฒนากำลังคนโดยรวมไม่ชัดเจน (2) ด้านครู-อาจารย์และบุคลากรสนับสนุน ครูอาจารย์บางสาขามีจำนวนน้อยต้องรับภาระงานสอนมาก แต่บางสาขามีมากเกินไป ความต้องการ คุณภาพของครูไม่สอดคล้องกับภารกิจ และอัตราากำลังบุคลากรสายสนับสนุนการสอนยังขาดแคลน (3) ด้านผู้เรียน ผู้เรียนส่วนหนึ่งมีพื้นฐานความรู้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและผู้สมัครเข้าศึกษาต่อมีแนวโน้มลดลง (4) ด้านผู้จบการศึกษา ผู้จบอาชีวศึกษามีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และจำนวนไม่เพียงพอต่อเป้าหมายการผลิตและการมีงานทำเท่าที่ควร (5) ด้านเครื่องมือและวัสดุฝึก เครื่องมือเครื่องจักร และอุปกรณ์การฝึกเก่า ล้าสมัย เสื่อมคุณภาพ การฝึกทักษะยังมีข้อจำกัด (6) ด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการ ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการเรียนการสอนยังมีจำกัด การระดมทรัพยากรการศึกษาจากภาคส่วนต่างๆ ไม่จริงจังและต่อเนื่อง (7) ด้านงานวิจัย ผลการวิจัยด้านการสนับสนุนการพัฒนาระบบการเรียนอาชีวศึกษายังมีน้อย และการวิจัย พัฒนา สร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ทางด้านอาชีวศึกษายังมีข้อจำกัด (8) ด้านมาตรฐานวิชาชีพ ระบบรองรับการกำหนดมาตรฐานของชาติเกี่ยวกับอาชีพและวิชาชีพยังไม่ชัดเจน

1.3 ยุทธศาสตร์การเพิ่มแรงงานด้านอาชีวศึกษา

จากผลกระทบการขาดแคลนกำลังคนด้านแรงงานระดับอาชีวศึกษาที่ได้กล่าวถึงข้างต้น ทำให้กระทรวงศึกษาธิการทำโครงการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศซึ่งได้นำผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนา กำลังคนมาเป็นส่วนประกอบในการกำหนด 9 ยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มกำลังคน ดังนี้ (1) ปฏิรูปการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (2) พัฒนากำลังคนทุกระดับ (3) เร่งผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้มีปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการ (4) ผลิตและพัฒนากำลังคนโดยเฉพาะ นักวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น ให้เพียงพอต่อความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (5) ฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อยกระดับความสามารถกำลังแรงงาน (6) เสริมสร้าง ความยั่งยืนให้กับภาคการผลิตและภาคบริการที่เชื่อมโยงกับการพัฒนากำลังคน (7) สร้างเสริม ความเข้มแข็งให้ครู คณาจารย์ และผู้บริหารสถาบันการศึกษา (8) พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มี ประสิทธิภาพ และ(9) สร้างระบบความร่วมมือและเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลัง อย่างไรก็ตาม ทั้ง 9 ยุทธศาสตร์ได้มีการยกวางมาตรการ การดำเนินงานเรียบร้อยแล้ว แต่ยังคงต้องการ พัง ษังขอคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อนำมาปรับปรุงให้ตรง กับ ความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนา กำลังคนของประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : ออนไลน์) อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้มอบ นโยบาย โดยมีสาระสำคัญในการกำหนดกลยุทธ์เชิงรุกเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพของผู้เรียน อาชีวศึกษาเป็นนโยบายที่สำคัญยิ่ง สอดรับกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่ ต้องการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรเพื่อการแข่งขันในเวทีโลกโดยสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาได้ประกาศเจตนารมณ์ขับเคลื่อน นโยบายลงสู่การปฏิบัติ โดยมีเป้าหมายเพิ่ม ปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้จบการศึกษาให้ตรงกับสมรรถนะการทำงานอย่าง แท้จริง(สอศ., 2550)

ตอนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

2.1 ความหมายของการตัดสินใจ

การตัดสินใจมีความหมายอยู่หลากหลาย แต่ส่วนใหญ่มักให้คำนิยามว่าเป็นการ เลือกที่จะกระทำหรือปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จากทางเลือกหลายทางเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้โดยมีนักวิชาการให้คำจำกัดความถึงความหมายของการตัดสินใจไว้ดังนี้

Baron (1986: อ้างถึงใน สัมพันธ์ ยัมพงษ์, 2547) ได้ให้ความหมาย การตัดสินใจ ว่า เป็นกระบวนการซึ่งประกอบไปด้วยการวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดเป้าหมายในการแก้ปัญหา

เตรียมการตัดสินใจเลือกและประเมินค่าทางเลือก เลือกทางเลือกเพื่อนำไปปฏิบัติและติดตามผล การปฏิบัติ

Kaufman (1977: อ้างถึงใน ทรัพย์สิทธิ์ เทียงพูนวงศ์, 2551) ให้ความหมายของการตัดสินใจว่า การตัดสินใจเป็นการเลือกอย่างมีเหตุผลจากทางเลือกหลายทางให้สอดคล้องกับตนเอง

Trewatha and New Port (1982: ศุภมาส แจกไว้น, 2551) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นการเลือกแนวปฏิบัติจากทางเลือกที่เป็นไปได้ 2 หรือ 3 ทางเลือก เพื่อที่ใช้ได้แนวทางปฏิบัติที่ต้องการแก้ไข

ภิญโญ สาธร (2526) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางหนึ่งจากทางเลือกหลายทางเหตุผลสนับสนุนทางเลือกจึงควรมีมากพอ แบ่งเป็นสองประการ ได้แก่ เหตุผลเกี่ยวกับคุณธรรมและค่านิยม และเหตุผลจากข้อเท็จจริงหรือข้อมูลที่ได้มา

สมศรี เพชรโชติ (2538) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง วิธีการเลือกพิจารณาอย่างมีเหตุผล จากทางเลือกหลายๆทาง เพื่อตัดสินใจเลือกตัวเลือกที่ดีที่สุดไปสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งใจไว้

สรุปการตัดสินใจนั้นว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตและการทำงานของมนุษย์ ถือเป็นบทบาทสำคัญ การตัดสินใจที่ดีนั้นก่อให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด ดังนั้นผู้ที่ตัดสินใจกระทำสิ่งใดจึงควรรหาข้อมูลหรือมีข้อมูลที่ดีและมีกระบวนการที่ดีในการตัดสินใจตลอดจนตระหนักถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการตัดสินใจผิดพลาดอีกด้วย จะทำให้การตัดสินใจครั้งนั้นเกิดผลดีมากที่สุดและเกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด การดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลจะต้องผ่านกระบวนการต่างๆอยู่มากมายโดยการตัดสินใจเลือกกระทำหรือละเว้นไม่กระทำกิจกรรมต่างๆของตนจะขึ้นอยู่กับพื้นฐานเหตุผลของความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งจะต่างกันออกไปตามปัจจัยส่วนตัวและปัจจัยแวดล้อม การตัดสินใจเพื่อตนเองหรือการตัดสินใจเพื่อส่วนร่วมซึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติ และแรงจูงใจ

Gallat (1962: อ้างถึงใน สิทธิพันธ์ ยศยอดยิ่ง, 2547) ได้อธิบายถึงกระบวนการตัดสินใจโดยอาศัยทฤษฎีการตัดสินใจว่า เป็นทฤษฎีที่แสดงถึงกระบวนการในการตัดสินใจ เริ่มจากจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ เมื่อบุคคลมีวัตถุประสงค์ที่ต้องทำการตัดสินใจบุคคลนั้นประสงค์ที่จะได้รับข้อสารสนเทศ โดยรวบรวมข้อสารสนเทศให้เข้ากับวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจจากนั้นบุคคลจะพิจารณาข้อมูลข้อสารสนเทศที่ได้รับและพยายามนำมาประยุกต์ให้สอดคล้องกับทางเลือก พิจารณาความเป็นไปได้ สำหรับการทำนายผลที่เกิดขึ้น อาจจะขึ้นกับความสำเร็จของประสบการณ์ในอดีตและระดับความปรารถนาของบุคคลนั้น โดยการทำนายผลจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อข้อมูลที่รวบรวมได้และน้ำหนักในการคาดการณ์อย่างเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม ลำดับ

ขั้นต่อมาเป็นค่านิยม ขั้นนี้บุคคลจะพิจารณาผลที่พึงปรารถนาโดยเปรียบเทียบลำดับขั้นของค่านิยม โดยบุคคลต้องตั้งคำถามว่าค่านิยมสูงสุดคืออะไร เพื่อการตัดสินใจที่เหมาะสมยิ่งขึ้น และขั้นสุดท้ายคือ การประเมินผลและการเลือกตัดสินใจ หรือผลจากการตัดสินใจในครั้งนี้ โดยบุคคลจะทำการสำรวจเพื่อให้ได้ข้อมูลใหม่ในการตัดสินใจครั้งต่อไปโดยสรุปแล้ว ทฤษฎีการตัดสินใจเป็นทฤษฎีที่แสดงถึงวงจรกระบวนการตัดสินใจประกอบด้วย (1) จุดมุ่งหมาย (2) ข้อมูลสารสนเทศ (3) ความเป็นไปได้ (4) ความเป็นไปได้ของผลที่ได้รับ และ(5) ความน่าจะเป็นของผลที่ได้รับ

การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นรอยต่อทางการศึกษาในการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา เพราะนักเรียนระดับชั้นนี้ต้องตัดสินใจเลือกเรียนระหว่างสายสามัญหรือสายอาชีวศึกษาซึ่งมีลักษณะการเรียนและจุดมุ่งหมายต่างกัน ดังนั้นกระบวนการเลือกศึกษาต่อและองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อระหว่างสายสามัญหรือสายอาชีวศึกษาจะต้องมีการตัดสินใจที่ดี ถ้าเลือกศึกษาต่ออย่างเหมาะสมตามความถนัดและความสามารถของตนเอง แนวโน้มที่จะประสบผลสำเร็จทางการเรียนก็มีมาก จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎี พบว่า มีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจอยู่หลายประการ ซึ่งทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจที่ผู้วิจัยทำการศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีความคาดหวัง (expectancy theory) ทฤษฎีการกระทำทางสังคม (social action theory) ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล(theory of reasoned action) ทฤษฎีแรงจูงใจตามลำดับขั้นความต้องการ (theory of human motivation) ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (achievement motivation) และทฤษฎีการจัดชั้นทางสังคม (social stratification theory) ซึ่งรายละเอียดของแต่ละทฤษฎีมีดังต่อไปนี้

2.2 ทฤษฎีความคาดหวัง (expectancy theory)

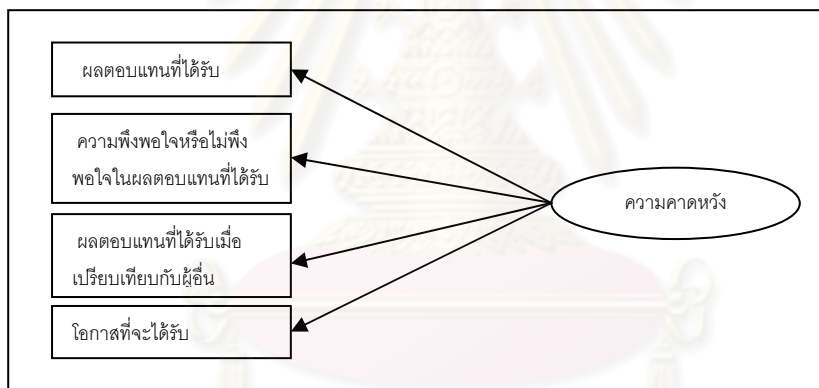
“บุคคลจะถูกจูงใจไปสู่ความสำเร็จได้นั้น เป็นผลมาจากค่าที่เขาคาดหวังจากการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ” (Kormam, 1974: อ้างถึงใน วรรณญา เปรมฤทัย, 2545) เป็นคำกล่าวที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่าสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนการเลือกที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ก็คือความคาดหวัง

เป็นธรรมดาที่มนุษย์เราก่อนจะตัดสินใจจะทำการสิ่งใดย่อมคาดหวังผลตอบแทนที่คุ้มค่า เช่น การทำธุรกิจก็คาดหวังผลกำไร การลงทุนก็คาดหวังให้หุ้นนั้นมีมูลค่าสูงขึ้น การเรียนก็เช่นกัน นักเรียนและผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเล่าเรียนก็คาดหวังให้มีหน้าที่การงานดีในอนาคต ดังนั้นทฤษฎีความคาดหวังจึงเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ผู้ที่เสนอแนวคิดทฤษฎีความคาดหวังคาดหวัง (expectancy theory) คือ Vroom

Vroom (1964) ได้กล่าวว่า การตัดสินใจที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งของมนุษย์นั้นมีสาเหตุและแรงจูงใจหลายประการประกอบกัน การตัดสินใจในแต่ละครั้งไม่ได้เกิดจากเหตุผลหรือ

แรงจูงใจเดียว โดยที่บุคคลนั้นจะต้องมีความคาดหวังซึ่งองค์ประกอบของความคาดหวังนั้นมี 4 ประการ ดังนี้ (1) ผลตอบแทนที่ได้รับ (2) ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับ (3) ผลตอบแทนที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น และ (4) โอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวังของบุคคล Vroom ได้เสนอทฤษฎีความคาดหวังที่ถือกำเนิดจากแนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวังในสาขาจิตวิทยาของ Kurt Lewin and Edward Tolman (1984 อ้างถึงใน: ลักษณะ สิริวัฒน์, 2541) ซึ่งเป็นการอธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเลือกและผลประโยชน์ จากทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์แนวคิดความคาดหวังนี้ เป็นการอธิบายพฤติกรรมในรูปแบบของเป้าหมายของบุคคลและความคาดหวังเกี่ยวกับความสำเร็จในเป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่อยู่ภายใต้เงื่อนไขว่าบุคคลต้องรับรู้ว่าจะได้สิ่งใดตอบแทนจากการปฏิบัติงาน ดังนั้นทฤษฎีนี้จึงอธิบายถึงองค์ประกอบที่ส่งผลร่วมกันต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคคล คือ การรับรู้คุณค่า (value) ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผล (instrumentality) และความคาดหวัง (expectancy) ดังนั้นจึงเรียกทฤษฎีนี้ว่า VIE Theory สามารถสรุปเป็นโมเดล รายละเอียดดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom (1964)

ที่มา: สิริวัฒน์ ยศยอดยั้ง (2547)

จากแนวคิดทฤษฎีความคาดหวังข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการอธิบายการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน เพราะการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนและผู้ปกครองย่อมมีความเชื่อพื้นฐานที่ว่า การเลือกศึกษาต่อในระดับใดทั้งนักเรียนและผู้ปกครองย่อมคาดหวังในผลสำเร็จทางด้านเรียนและคาดหวังว่าจะนำความรู้ความสามารถที่ได้เล่าเรียนมาใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต มีผลงานวิจัยมากมายที่พบว่าความคาดหวังมีอิทธิพลในการเลือกทางการศึกษา อาทิเช่น งานวิจัยของ Mukeun (1978: อ้างถึงใน ดำรง แสงสิงห์, 2534) ที่พบว่า ความสนใจและความคาดหวังต่ออาชีพเป็นตัวแปรในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน และงานวิจัยของ สิริวัฒน์ ยศยอดยั้ง (2547) พบว่า ความคาดหวังของนิสิตและ

ผู้ปกครองที่มีต่อมหาวิทยาลัยเป็นปัจจัยหนึ่งในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญา
มหาบัณฑิตทางการศึกษา เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยเชื่อว่าทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom (1964)
มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน

สำหรับเรื่องของความคาดหวัง Reeder (1971) นักสังคมวิทยาให้เป็นส่วนหนึ่งของ
ปัจจัยผลักดัน (push factors) ที่มีผลต่อการกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคล โดยกล่าวในทฤษฎี
การกระทำทางสังคม (social action theory) ดังจะกล่าวในทฤษฎีต่อไป

2.3 ทฤษฎีการกระทำทางสังคม (social action theory)

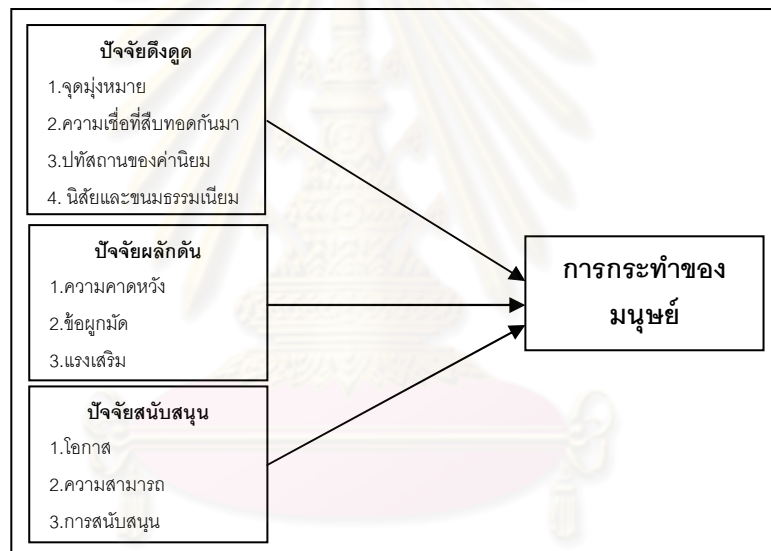
Max Weber (1864: อ้างถึงใน สิทธิพันธ์ ยศยอติง, 2547) นักคิดทางสังคมวิทยา
และเศรษฐศาสตร์ กล่าวว่า ทฤษฎีการกระทำทางสังคม เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลายปัจจัยที่มี
ผลต่อการกระทำของมนุษย์ ทั้งพฤติกรรมที่เปิดเผยและลึกลับ สามารถแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้
(1) การกระทำที่มีเหตุผล เป็นการกระทำที่ใช้วิธีการที่เหมาะสมเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายที่เลือกไว้
อย่างเหมาะสม (2) การกระทำที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม เป็นการกระทำที่ใช้วิธีที่เหมาะสมเช่นกัน
เพื่อให้ค่านิยมสูงสุดในชีวิตมีความสมบูรณ์ มุ่งทางด้าน จริยธรรม ศาสนา เพื่อความเป็นระเบียบ
ในสังคม (3) การกระทำทางประเพณี เป็นการกระทำที่ไม่เปลี่ยนแปลง โดยยึดเอาจากอดีต ไม่ได้
คำนึงถึงเหตุผล (4) การกระทำที่แฝงไปด้วยเสน่ห์ เป็นการกระทำที่อาศัยอารมณ์มากกว่าเหตุผล

จากทฤษฎีข้างต้น Reeder (1971) นักสังคมวิทยา ได้นำมาวิเคราะห์พฤติกรรมของ
แต่ละบุคคลว่าจะกระทำการในเรื่องใดก็ตามย่อมมีจุดมุ่งหมายปลายทาง Reeder จึงกล่าวถึงเรื่อง
การตัดสินใจของบุคคลว่า การกระทำของมนุษย์ในเรื่องใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน
โดยที่ปัจจัยนั้นอาจเหมือนหรือต่างกัน ภายใต้สถานการณ์ที่เหมือนหรือต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ
เลือกเหตุผลของผู้กระทำซึ่งมาจากปัจจัยทั้งหมดประกอบกัน ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ และการ
ตัดสินใจแต่ละครั้งกลุ่มของเหตุผลอาจจะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ ทั้งนี้ Reeder ได้สรุป
ปัจจัยในการกระทำของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใด ไว้ 3 ปัจจัย ดังนี้

ปัจจัยดึงดูด (pull factors) มีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ (1) จุดมุ่งหมาย
(goal) เป็นสิ่งที่ผู้กระทำต้องการให้เกิดขึ้นจากการกระทำ (2) ความเชื่อที่สืบทอดกันมา (believe
orientation) เป็นความคิด ความเชื่อ ความรู้ ที่ผู้กระทำเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อ
การตัดสินใจกระทำ ผู้กระทำจะเลือกแบบการกระทำที่สอดคล้องกับความเชื่อ (3) ปทัสถานของ
ค่านิยม (value standards) เป็นสิ่งที่ผู้กระทำได้รับจากความเชื่อ ทศนคติ ซึ่งเป็นเกณฑ์การ
ตัดสินใจว่าดีหรือไม่ดี ค่านิยมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจผู้กระทำจะกระทำไปตามค่านิยมที่เชื่อถือ
และ (4) นิสัยและขนบธรรมเนียมประเพณี (habits and customs) เป็นรูปแบบการแสดงออกที่
ผู้กระทำได้รับการกระตุ้นให้แสดงออกเป็นรูปแบบที่แน่นอนและมีการยอมรับ

ปัจจัยผลักดัน (push factors) มีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ คือ (1) ความคาดหวัง (expectations) เป็นการกระทำที่ผู้กระทำเข้าใจว่ามีผู้คาดหวังจากตัวเขา เขาจึงได้กระทำ (2) ข้อผูกมัด (commitment) เป็นสิ่งที่ผู้กระทำมีความเชื่อว่าตนเองผูกพันที่จะต้องกระทำให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้นๆ และ (3) แรงเสริม (forces) เป็นตัวกระตุ้นที่นำไปสู่การตัดสินใจและการกระทำทางสังคม

ปัจจัยสนับสนุน (able factors) มีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ คือ (1) โอกาส (opportunity) เป็นสถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้กระทำมีทางเลือกในการกระทำสิ่งใด (2) ความสามารถ (ability) เป็นความรู้สึที่ผู้กระทำรู้ถึงความสามารถของตนเองที่จะทำให้เกิดความสำเร็จในการกระทำครั้งนั้นๆได้ และ (3) การสนับสนุน (support) เป็นสิ่งที่ผู้กระทำคาดหวังว่าจะได้รับจากผู้อื่นในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

แผนภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดทฤษฎีการกระทำทางสังคมของ Reeder (1971)

จากปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 10 ประการข้างต้น Reeder ได้อธิบายถึงแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัย หรือสาเหตุที่มีผลต่อการตัดสินใจและการกระทำทางสังคมของบุคคลดังนี้ (1) ในสถานการณ์การกระทำทางสังคมเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลหลายคนซึ่งแต่ละคนจะมีเหตุผลแต่ละอย่างในการตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำ (2) บุคคลหรือองค์การจะตัดสินใจ หรือแสดงการกระทำบนพื้นฐานของกลุ่มเหตุผล ซึ่งผู้ตัดสินใจคิดว่าสอดคล้องหรือตรงกับความต้องการของเขาในสถานการณ์นั้นๆ (3) ปัจจัยหรือเหตุผลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนั้น อาจมีเพียง 5 - 6 ประการหรืออาจมีน้อยหรือมากกว่านี้ จากจำนวนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำทั้ง 10 ประการที่กล่าวมาแล้ว (4) เหตุผลบางประการจะสนับสนุนการตัดสินใจ และเหตุผล

บางประการจะต่อต้านการตัดสินใจ (5) บุคคลผู้ตัดสินใจจะตระหนักหรือให้นำหนักแก่ปัจจัย เหตุผลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในน้ำหนักที่แตกต่างกัน (6) ในการตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เหตุผลที่มีต่อการตัดสินใจนั้นไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นพร้อมกันทั้ง 10 ประการ (7) กลุ่มของปัจจัยหรือ เหตุผลที่มีต่อการตัดสินใจกระทำทางสังคมย่อมเปลี่ยนแปลงได้ (8) ในบางครั้งสถานการณ์อาจจะมีทางเลือกสองหรือสามทาง เพื่อที่จะตอบสนองต่อการเลือกปฏิบัติในสถานการณ์นั้น (9) บุคคลแต่ละคน อาจตัดสินใจเลือกทางเลือกที่แตกต่างกัน (10) เหตุผลที่ตัดสินใจ สามารถมองเห็นได้จากทางเลือกที่ได้เลือกแล้ว

จากข้างต้นได้อธิบายถึงทฤษฎีการกระทำทางสังคมของ Max Weber นักคิดทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์ (1864: อ้างถึงใน สิทธิพันธ์ ยศยอติยง, 2547) โดยกล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำของมนุษย์ซึ่งจำแนกออกเป็น 4 ขั้นตอนดังที่ได้กล่าวข้างต้นคือ การกระทำที่มีเหตุผล การกระทำที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม การกระทำทางประเพณี และการกระทำที่แฝงไปด้วยเสน่ห์ ดังนั้นไม่ว่าการเลือกกระทำหรือไม่กระทำในสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะต้องมีเหตุผลในการตัดสินใจอย่างแน่นอน การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนก็เป็นการกระทำอย่างหนึ่งที่จะมีสาเหตุหลายประการ ดังผลสำรวจของ วิทยากร เชียงกุล (2552) ที่พบว่าเยาวชนอายุ 15 – 17 ปี นิยมเรียนสายอาชีวศึกษาน้อยกว่าสายสามัญ สัดส่วนนักเรียนประเภทสามัญศึกษา : อาชีวศึกษา ปี 2550 คิดเป็นสัดส่วน 58 : 42 ปี 2551 คิดเป็นสัดส่วน 61 : 39 ปี จากสถิติของนักเรียนที่เลือกศึกษาต่อดังกล่าวเราอาจจะวิเคราะห์ได้ว่าช่วงหลายปีที่ผ่านมา นักเรียนนิยมศึกษาต่อสายสามัญมากกว่าสายอาชีพซึ่งส่วนหนึ่งมาจากค่านิยมและความเชื่อทางการศึกษาเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในการเลือกศึกษาต่อเช่นกัน Nattavud Pimpa and Suda Suwannapirom, 2007 ได้อธิบายข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยเรื่อง Thai students' choices of vocational education: marketing factors and reference groups ว่าปัจจุบันนักเรียนนิยมศึกษาต่อในสายสามัญเนื่องจากการมีความคิดว่าการเรียนในสายอาชีพนั่นเป็นการศึกษาชั้นสองรองจากสายสามัญ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจะต้องมีนโยบายเพื่อเร่งเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของอาชีวศึกษาให้มากขึ้น

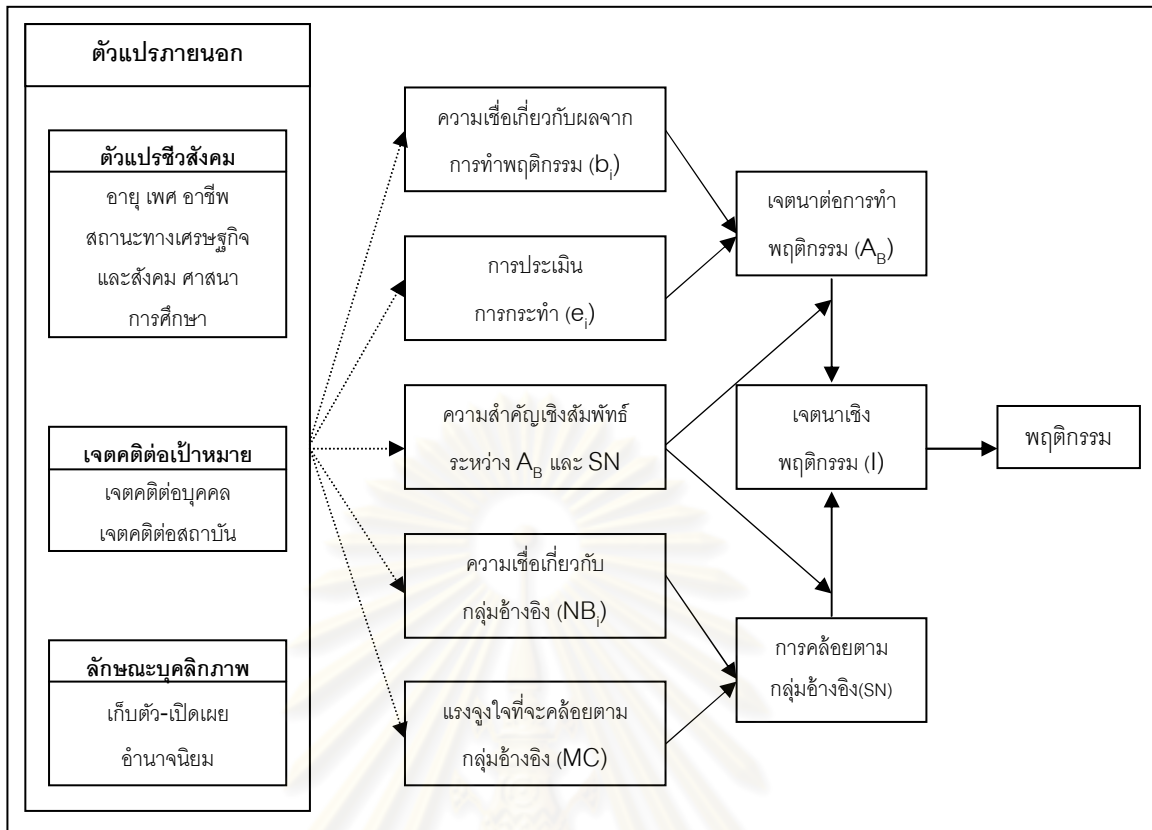
2.4 ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (theory of reasoned action)

Fishbein and Ajzen (1975: อ้างถึงใน กุสุมา สารดี, 2551) ได้พัฒนาทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจ อธิบาย และทำนายพฤติกรรมที่บุคคลมีแนวโน้มคิดไตร่ตรองก่อนการกระทำ เช่น พฤติกรรมการเลือกสินค้า พฤติกรรมการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เป็นการกระทำของบุคคลที่อยู่ในลักษณะเจตคติต่อพฤติกรรม เจตนาเชิงพฤติกรรม และทัศนคติของบุคคล ที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจของบุคคล ในการ

ตัดสินใจของบุคคลนั้นการที่เราจะทราบว่าจะระดับการตัดสินใจของบุคคลนั้นมีมากน้อยเพียงใด เราพิจารณาได้จากเจตนาเชิงพฤติกรรมของบุคคลนั้น

พฤติกรรมของบุคคลมาจากความต้องการของตนเป็นสำคัญ ซึ่งนักจิตวิทยาเชื่อว่าตัวแปรเจตนาเชิงพฤติกรรม (behavioral intention:BI) และเจตนาเชิงพฤติกรรมนี้ขึ้นอยู่กับตัวกำหนดสองตัว คือ (1) ปัจจัยส่วนบุคคล (personal factor) เจตคติต่อพฤติกรรม (attitude) โดยเป็นการพิจารณาของบุคคลว่าการกระทำนั้นเป็นไปในทิศทางดีหรือไม่ดีอย่างไร (2) อิทธิพลในสังคม (social influence) คือ บรรทัดฐานสังคมหรือการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (subjective norms) ซึ่งเป็นการรับรู้ของบุคคลว่า ผู้ที่มีความสำคัญต่อเขาต้องการให้เขากระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมใด ตัวแปรต่างๆตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลมีรายละเอียด ดังนี้ (1) พฤติกรรม เป็นการกระทำของบุคคล อยู่ภายใต้การควบคุมของเจตนาพฤติกรรม (2) เจตนาพฤติกรรม เป็นเจตนาของบุคคลที่จะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้น (3) เจตนาต่อพฤติกรรม เป็นการประเมินทางบวกหรือทางลบของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมนั้นหรือเป็นความรู้สึกโดยรวมของบุคคลในทางลบหรือทางบวก การตัดสินใจว่าเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดีของบุคคลต่อการกระทำพฤติกรรมหรือการสนับสนุนหรือต่อต้านการกระทำนั้น โดยทั่วไปถ้าบุคคลมีเจตคติทางบวกต่อการกระทำพฤติกรรมนั้นมากเท่าใด บุคคลนั้นก็ควรมีเจตนาหนักแน่นที่จะทำพฤติกรรมมากขึ้นเท่านั้น หรือในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลมีเจตคติทางลบต่อการกระทำพฤติกรรมมากขึ้นเท่าใด บุคคลก็ควรมีเจตนาที่หนักแน่นที่จะไม่กระทำพฤติกรรมมากเพียงนั้น โดยสรุป ตัวแปรภายนอกที่ส่งผลต่อการกระทำของมนุษย์มี 3 ตัวแปรคือ (1) ตัวแปรชีวสังคม ได้แก่ อายุ เพศ อาชีพ สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม ศาสนาและการศึกษา (2) ตัวแปรเจตคติต่อเป้าหมาย ได้แก่ เจตคติต่อบุคคล และเจตคติต่อสถาบัน และ (3) ตัวแปรลักษณะบุคลิกภาพ ได้แก่ เก็บตัวหรือเปิดเผย และอำนาจนิยม จากทฤษฎีดังกล่าว สามารถสรุปเป็นโมเดลได้ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 2.3 ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล
ของ Fishbein and Ajzen (1975)

ที่มา : ณฑนท พลายละหาร (2543)

ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลได้พัฒนาเพื่อเป็นเครื่องมือในการกระทำ ความเข้าใจ
อธิบาย และทำนายพฤติกรรมที่บุคคลมีแนวโน้มจะคิดไตร่ตรองก่อนการกระทำ เช่น พฤติกรรมการ
เลือกซื้อสินค้า พฤติกรรมการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เป็นกรกระทำของบุคคลที่อยู่ในลักษณะ
เจตคติต่อพฤติกรรม เจตนาเชิงพฤติกรรม และทัศนคติของบุคคล ที่มีความเกี่ยวข้องกับ
กระบวนการตัดสินใจของบุคคล ตัวแปรตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลมีดังนี้ (1) พฤติกรรม
เป็นการกระทำที่อยู่ภายใต้การควบคุมของเจตนา (2) เจตนาพฤติกรรม เป็นเจตนาที่จะทำหรือไม่
ทำพฤติกรรมนั้น การกำหนดพฤติกรรมและเจตนาต้องมีความจำเพาะสี่ประเด็น คือ การกระทำ
เป้าหมาย บริบท และเวลา (3) เจตคติต่อพฤติกรรม หมายถึง การประเมินทางบวกหรือทางลบของ
บุคคลที่มีต่อการกระทำนั้นหรือเป็นความรู้สึกโดยรวมของบุคคลในทางบวกหรือทางลบ

จากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลข้างต้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ซึ่งควร
นำเข้ามาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ด้วยเป็นตัวแปรในการทำนายพฤติกรรมการตัดสินใจของนักเรียน
เพื่อทำให้ทราบว่าจะระดับการตัดสินใจของนักเรียนเป็นอย่างไร อีกทั้งทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

ยังกล่าวว่า การที่จะทำนายพฤติกรรมใดๆ นั้นต้องมาจากทัศนคติและการรับรู้ทางสังคม แล้วส่งผ่านไปยังความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม ดังนั้นความตั้งใจเป็นผลที่เกิดจากทัศนคติของบุคคลและการรับรู้ทางสังคม การวิจัยเรื่องการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในครั้งนี้จะต้องมีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีดังกล่าวผู้วิจัยจึงนำมาใช้ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้

2.5 ทฤษฎีแรงจูงใจตามลำดับขั้นความต้องการ (theory of human motivation)

Maslow (1970) ได้กล่าวไว้ว่าพฤติกรรมของมนุษย์จำนวนมากสามารถอธิบาย โดยใช้แนวโน้มของบุคคลในการค้นหาเป้าหมายที่ทำให้ชีวิตของเขาได้รับตามปรารถนา และความปรารถนาเหล่านี้จะเรียงเป็นลำดับขั้นของความปรารถนาเริ่มแรกและต่อมาสูงขึ้นเป็นลำดับ โดยเริ่มจากความต้องการขั้นมูลฐานที่สุดเรียงไปจนถึงความต้องการขั้นสูงที่สุดรวม 5 ขั้นตอนที่เรียกว่า ทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (hierarchy of needs theory) ดังนี้ (1) ความต้องการด้านร่างกาย (physical needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน หรือเป็นสิ่งจำเป็นต่อการอยู่รอดของมนุษย์ เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เป็นต้น ดังนั้นเพื่อที่จะได้รับการตอบสนองดังกล่าว มนุษย์จึงต้องทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัยที่จะนำมาบำบัดความต้องการของตน (2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (safety needs) เป็นความต้องการให้ตนเองมีความปลอดภัยในชีวิต ตลอดจนความมั่นคงในการประกอบอาชีพหรือหน้าที่การงานซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ปรารถนา (3) ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (belonging and love needs) เป็นความต้องการที่จะให้ผู้อื่นรัก ต้องการความอบอุ่น มีส่วนร่วมในความรับผิดชอบร่วมเป็นเจ้าของกิจการต่างๆ (4) ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ (esteem needs) เป็นความต้องการด้านชื่อเสียง ความร่ำรวย ฐานะทางสังคม การยอมรับจากสังคมมีความนับถือตัวเอง เป็นลักษณะที่เรียกว่า Ego Needs บุคคลมีความต้องการหรือมีแรงจูงใจประเภทนี้ มักจะพยายามทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ ให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาผู้อื่น (5) ความต้องการสัจจะการแห่งตน (need for self actualization) เป็นความต้องการที่จะเข้าใจในสังคม ได้แก่ ความต้องการเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ เข้าใจความเป็นจริงของชีวิต ความต้องการขั้นนี้เป็นความต้องการที่บุคคลตระหนักถึงศักยภาพแห่งตน ซึ่งเป็นความต้องการด้านอุดมคติ จากทฤษฎีของ Maslow (1970) สามารถอธิบายเป็นแผนภาพ รายละเอียดดังนี้

แผนภาพที่ 2.4 พีระมิดลำดับขั้นของความต้องการจำเป็น
ตามทฤษฎีแรงจูงใจมนุษย์ของ Maslow (1970)

จากทฤษฎีแรงจูงใจตามลำดับขั้นของ Maslow ข้างต้นได้อธิบายความต้องการของมนุษย์ตามความต้องการตั้งแต่แรกเริ่มถึงขั้นสูงสุด ซึ่งเป็นเป้าหมายในการกระทำสิ่งต่างๆ และแน่นอนว่าการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนนั้นจะต้องเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการประกอบอาชีพในอนาคต ดังนั้นการเลือกศึกษาต่อที่นักเรียนและผู้ปกครองจะต้องพิจารณาถึงความถนัดและความเป็นไปได้ในการเรียนและการเลือกประกอบอาชีพตามความถนัด ซึ่งแต่ละอาชีพก็จะมี ความแตกต่างกันไปในเรื่องต่างๆ อาชีพจะเป็นตัวแปรในการได้มาซึ่งความต้องการทั้ง 5 ชั้น ตามที่ Maslow ได้กล่าวไว้ในทฤษฎีแรงจูงใจตามลำดับขั้น ไม่ว่าจะเป็นความต้องการขั้นแรก คือ ความต้องการทางด้านร่างกาย เช่น น้ำ อาหาร อาชีพก็必将ทำให้ความต้องการขั้นนี้แตกต่างกันไป อาชีพ บางอาชีพมีรายได้มากพอที่จะทำให้สนองความต้องการขั้นพื้นฐานได้อย่างสบาย แต่บางอาชีพที่มี รายได้น้อยการสนองความต้องการก็ลดหลั่นกันไป

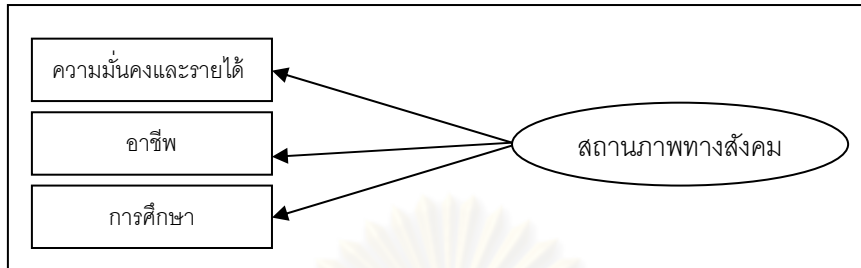
การเลือกศึกษาต่อจึงเป็นส่วนที่สำคัญในการเข้าใกล้อาชีพแต่ละอาชีพตามที่ได้วางแผนเป้าหมายในอนาคตไว้ งานวิจัยหลายเรื่องแสดงให้เห็นถึงการเลือกศึกษาต่อในแต่ละครั้งนั้นมีปัจจัยเรื่องของความคาดหวังว่าต่อผลตอบแทนในอนาคตสามารถสนองความต้องการในขั้นต่างๆได้ เช่น ปุณทิกา รวมพุดชา (2547) พบว่า ปัจจัยด้านเกียรติยศชื่อเสียง หน้าที่การงานที่มั่นคง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเลือกศึกษาต่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Donnel Lind Blisset (1978: อ้างถึงใน ผกาธรัตน์ มีนาร, 2538) ที่พบว่า เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อและการตัดสินใจของแต่ละบุคคล จะเหมือนหรือแตกต่างกันได้ขึ้นอยู่กับเหตุผลและการตัดสินใจอาจจะเหมือนหรือต่างกันไปเป็นต้นว่า อยากมีรายได้สูง อยากมีเกียรติ ต้องการเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง ต้องการการยกย่องจากสังคม ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่า ก่อนที่นักเรียนจะตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออะไร จะต้องมองถึงอาชีพในอนาคตเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการทั้ง 5 ขั้นตามทฤษฎีแรงจูงใจตามลำดับขั้นข้างต้น

2. 6 ทฤษฎีการจัดช่วงชั้นทางสังคม (social stratification theory)

การจัดช่วงชั้นทางสังคมหรือจัดลำดับสถานภาพของบุคคลคือการที่บุคคลในสังคมถูกประเมินให้อยู่ในลำดับชั้นที่แตกต่างกัน โดยอาศัยตำแหน่งในสังคมเป็นเครื่องวัด สังคมมนุษย์ประกอบด้วยชนชั้นที่จัดขึ้น โดยคนในสังคมจะถูกประเมินให้อยู่ในลำดับชั้นที่แตกต่างกัน กระบวนการจัดชนชั้นเกิดขึ้นอย่างเป็นอัตโนมัติและเห็นได้ว่าสมาชิกในสังคมไม่ได้รับความเสมอภาคในทุกด้าน เช่น เรื่องของการดำเนินชีวิต การยอมรับจากสังคม การบริการด้านสาธารณสุข ซึ่งเป็นสิ่งที่สมาชิกในสังคมต้องเผชิญอยู่เป็นประจำ

Horton and Hunt (1984: อ้างถึงใน สิทธิพันธ์ ยศยอดยั้ง, 2547) ได้จัดเกณฑ์การจัดช่วงชั้นทางสังคมซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะคือ (1) ความมั่นคงด้านรายได้เป็นเกณฑ์การแบ่งช่วงชั้นที่ชัดเจน ถ้าบุคคลบุคคลที่มีบิดา มารดา มีรายได้สูง สถานภาพทางสังคมก็จะอยู่ในระดับที่สูงตามไปด้วย ซึ่งจะนำมาสนับสนุนให้บุคคลเหล่านั้นมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตมากกว่าบุคคลที่อยู่ในครอบครัวที่อยู่ในสถานภาพทางสังคมต่ำ (2) อาชีพ เป็นเกณฑ์การแบ่งแยกความแตกต่างระหว่างกลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบอาชีพที่สังคมยกย่อง ย่อมมีโอกาสได้รับตำแหน่งสูง ในทางตรงข้ามถ้าบิดา มารดา ประกอบอาชีพที่มีรายได้ต่ำไม่มีเกียรติในสังคม บุตรจะพยายามเลือกประกอบอาชีพที่แตกต่างจากบิดา มารดา เพื่อให้ชนชั้นทางสังคมสูงกว่าบิดา มารดา (3) การศึกษา ผู้ที่ได้การศึกษาสูงย่อมมีฐานะทางสังคมที่แตกต่างจากผู้ได้รับการศึกษาต่ำ โดยผู้ที่มีการศึกษาสูงมีโอกาสดำรงตำแหน่งสูง ส่วนผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่าก็จะมีตำแหน่งในหน้าที่การงานต่ำตามไปด้วย จากองค์ประกอบทั้ง 3 ลักษณะบุคคลจะมีลักษณะตามที่ได้กล่าวข้างต้น

แตกต่างกัน ก็ทำให้บุคคลแต่ละคนอยู่ในช่วงชั้นที่แตกต่างกันด้วย จากทฤษฎีสามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2.5 กรอบแนวคิดทฤษฎีการจัดช่วงชั้นทางสังคมของ Horton and Hunt (1984)

การจัดช่วงชั้นทางสังคมเป็นระบบที่ทำให้สมาชิกในสังคมถูกจัดให้อยู่ในลำดับทางสังคมที่แตกต่างกันไป สิ่งต่างๆที่ได้รับก็แตกต่างกันไปตามแต่ละชั้นไม่ว่าจะเป็น สิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ แบบแผนของชีวิตในสังคม ความสะดวกสบายที่ได้รับจากการบริการไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน ซึ่งความแตกต่างทั้งหมดเป็นสิ่งที่ต้องเผชิญในชีวิตประจำวันเป็นประจำ ตัวชีวิตทั้ง 3 คือ อาชีพ การศึกษา และรายได้ ที่ได้กล่าวไว้ในทฤษฎีการจัดช่วงชั้นทางสังคมซึ่งงานวิจัยของ เอมอร์ จังศิริพรปกรณ์ (2542) ได้สรุปตัวบ่งชี้สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมที่สำคัญของบริบทไทย ประกอบไปด้วย 6 องค์ประกอบ คือ อาชีพ การเป็นเจ้าของทรัพย์สิน การมีรายได้ การศึกษา อำนาจ และสภาพแวดล้อมของครอบครัวซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีข้างต้น

Triman and Robinson (อ้างถึงใน: ประพนธ์ กิติญาณทรัพย์, 2542) กล่าวว่าความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นทางสังคม (social class) กับค่านิยมและกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (socialization process) ว่าชนชั้นทางสังคมมีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์มาก เพราะชนชั้นทางสังคมที่ต่างกันจะมีกระบวนการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องของความเป็นจริงทางสังคม (social reality) มีการตัดสินใจ ความคิด การกระทำ และการดำเนินชีวิตที่ต่างกันไปตามชนชั้นนั้น เนื่องจากกรกระทำของคนในเรื่องต่างๆ จำเป็นต้องอาศัยโอกาสที่นับว่าเป็นเรื่องสำคัญและรองลงมาคือประสบการณ์ เพราะฉะนั้นคนที่มีโอกาสก็คือคนที่มีฐานะทางสังคมเศรษฐกิจดีหรือคนที่อยู่ในชนชั้นทางสังคมระดับสูงหรือระดับกลางขึ้นไป ซึ่งก็ตรงกับ Young และ Mack (1956: อ้างถึงใน ประพนธ์ กิติญาณทรัพย์, 2542) ได้กล่าวว่าชนชั้นทางสังคมที่ต่างกันย่อมทำให้เกิดความแตกต่างในเรื่องดังต่อไปนี้ (1) Style of Life ได้แก่ แบบแผนการดำรงชีวิต การศึกษา ลักษณะของครอบครัว วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ประจำวัน วัฒนธรรม รสนิยม และคุณค่าทางวัฒนธรรม ตลอดจนทัศนคติ และบุคลิกภาพของคนในชั้นนั้น (2) Life Chance ได้แก่ โอกาสของชีวิต ชนชั้นสูงย่อมมีโอกาสในชีวิตมากกว่าชนชั้นต่ำ เช่น บุตรของชั้นสูงย่อมมีโอกาส

ดีกว่าบุตรของชั้นต่ำเกือบทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นแง่ของการสร้างเนื้อสร้างตัว สุขภาพอนามัย และการเลือกประกอบอาชีพ ตลอดจนกระทั่งการได้รับการขัดเกลาทางสังคมในการเข้าสังคมก็ย่อมมีโอกาสดีกว่าชนชั้นต่ำ

Hyman (1953: อ้างถึงใน ประพนธ์ กิติญาณทรัพย์, 2542) กล่าวว่า ความเชื่อและค่านิยมของชนชั้นต่ำจะไม่เน้นความสำเร็จของเป้าหมาย กล่าวคือ พวกเขาแต่ละคนไม่ต้องการความสำเร็จมากเท่าไร เพราะตระหนักว่าไม่มีทางไปสู่ความสำเร็จได้ ถึงแม้จะต้องการมากเท่าไรก็ตาม และไม่ต้องการให้ใครมาช่วย ซึ่งค่านิยมและความเชื่อดังกล่าวส่วนหนึ่งเกิดจากชนชั้นที่เขาสังกัด

สำหรับการวิจัยเรื่องการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนเกี่ยวกับการทฤษฎีการจัดช่วงชั้นทางสังคม ซึ่งเห็นได้จากตัวชีวิตทั้ง 3 ที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ กล่าวคือ อาชีพ รายได้ การศึกษา ของผู้ปกครองเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน เพราะผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการศึกษาของนักเรียน เป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเรื่องการศึกษาเล่าเรียน ตัวแปรทั้ง 3 ของผู้ปกครองจะทำให้การกระทำทางสังคมมีแบบแผนการดำรงชีวิต ความเชื่อ แนวคิดและการตัดสินใจแตกต่างกันไปด้วย ประกอบกับการกระทำของบุคคลส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับโอกาส คนที่มีโอกาสที่ดีกว่าคนอื่นเช่น ทางด้านเศรษฐกิจ ก็จะมีโอกาสได้รับการศึกษาที่ดี ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยที่พบว่า รายได้ การศึกษา และอาชีพของผู้ปกครอง เป็นปัจจัยหนึ่งต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ขวัญใจ เลอจันทร์ (2524) พบว่า บิดามารดา มีผลต่อการตัดสินใจต่อการเข้าเรียนหนังสือ กลุ่มอาชีพที่ไม่ได้ใช้กำลังกาย เช่น ข้าราชการ พ่อค้า พนักงานบริษัท มีแนวโน้มที่จะส่งบุตรเข้าต่อสูงกว่ากลุ่มอาชีพที่ใช้กำลังในการทำงาน และ ธงศักดิ์ บุญธนาธรรม (2531) พบว่า ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของบิดามารดา มีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน โดยนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีฐานะทางการเงินดีจะคาดหวังในการศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Stantion-Salazar and Dornbusch (1995) สนับสนุนว่า สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมมีผลต่อการเลือกมหาวิทยาลัย กล่าวคือ นิสิตที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูง จะสามารถจัดหาข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการพิจารณาเลือกมหาวิทยาลัย ซึ่งข้อมูลสารสนเทศดังกล่าวถือเป็นโอกาสยิ่งใหญ่ เป็นข้อมูลที่มีความเที่ยง ถูกต้อง แม่นยำ และตรงกับปัญหา ด้วยเหตุนี้ นิสิตที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูง จึงได้รับข้อมูลสารสนเทศในการพิจารณาเลือกมหาวิทยาลัย ได้ดีกว่านิสิตที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนข้างต้น แสดงให้เห็นถึงแนวคิดที่ส่งผลถึงกระบวนการตัดสินใจ ดังที่ได้กล่าวข้างต้นว่าการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนเป็นจุดเริ่มต้นของการประกอบอาชีพในอนาคต ผลการศึกษาของ Yates (1992) พบว่า

กระบวนการทางสังคมประกอบเพื่อเข้าสู่อาชีพ จะเริ่มจากการเข้าเรียนในระดับประถม แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงในเรื่องของการเลือกศึกษาและการประกอบอาชีพในอนาคต ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาทฤษฎีการเลือกอาชีพซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ

ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของวิลเลียมสัน (williamson's traits and factors theory) Williamson (1937: อ้างถึงใน ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2529) เป็นผู้นำแนวคิดในการให้คำปรึกษา โดยเน้นลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพ ดังนั้นวิลเลียมสันจึงตั้งทฤษฎีการเลือกอาชีพของเขาว่า ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพ ซึ่งเขามีความเชื่อว่า อาชีพของบุคคลมิใช่การลองผิดลองถูก แต่ต้องใช้ความคิดในการวินิจฉัยวิเคราะห์อย่างดี และทฤษฎีนี้มีรากฐานมาจากแนวคิดของจิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคลและจิตวิทยาประยุกต์ที่กล่าวว่า แต่ละบุคคลประกอบด้วย ลักษณะที่สำคัญหลายประการ เช่น ความสามารถ ความถนัด เซอร์ปัญญา ความสนใจ ความต้องการและบุคลิกภาพ สำหรับการเลือกอาชีพของแต่ละบุคคลนั้นจะเลือกอาชีพ โดยพิจารณาลักษณะของอาชีพประกอบการพิจารณาลักษณะของตนเอง พร้อมทั้งจะพิจารณาลักษณะของอาชีพประกอบการพิจารณาลักษณะของตนเอง พร้อมทั้งจะพิจารณาความต้องการของตลาดแรงงาน เวลาและทุนทรัพย์ที่จะใช้เตรียมตัวประกอบอาชีพ

Robert Hoppock (อ้างถึงใน ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2529) มีแนวความคิดว่าทฤษฎีการเลือกอาชีพและพัฒนาการด้านอาชีพ แต่ละทฤษฎีอาจไม่เหมาะสมที่จะอธิบายพฤติกรรมการเลือกอาชีพ และพัฒนาการด้านอาชีพของทุกคน ฉะนั้นจึงได้คิดผสมผสานหลักการจากทฤษฎีต่างๆ ดังนี้

ความต้องการของบุคคลมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ โดยที่บุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพ ซึ่งเขาคาดคะเนว่าจะสนองความต้องการของเขาได้มากที่สุด ทั้งในด้านเศรษฐกิจเกียรติยศ ชื่อเสียง ความมั่นคง และความต้องการประสบผลสำเร็จในชีวิต แต่บางคนก็ไม่ตระหนักถึงความต้องการนั้น เพียงแต่มีความรู้สึกชอบ หรือสนใจในอาชีพ นอกจากนี้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลตระหนักว่าเขาต้องการอะไรจากอาชีพ และเขามีคุณสมบัติอะไรที่เหมาะสมกับอาชีพนั้นบ้าง เช่น ความสามารถ ความถนัด บุคลิกภาพ เป็นต้น

ข้อมูลด้านอาชีพที่เด็กได้รับ จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติและการเลือกอาชีพของเด็ก เด็กจะได้รับข้อมูลด้านอาชีพจากแหล่งต่างๆ เช่น จากการได้พบปะผู้คนที่ประกอบอาชีพต่างๆ จากการอ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ หรืออื่นๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพในอนาคตของเด็ก

องค์ประกอบด้านสังคม มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ โดยเด็กจะได้รับอิทธิพลจากบุคคลในสังคมที่เขาอยู่ เช่น พ่อแม่ พี่น้อง ญาติ เพื่อน ครู และค่านิยมที่มีต่ออาชีพของสังคม อาจจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ เช่น บุคคลที่อยู่ในชนบทอาจเลือกอาชีพพยาบาล ทหาร ตำรวจ ครู เพราะค่านิยมสังคมในชนบทนิยมอาชีพเหล่านี้

Holland (1973 อ้างถึงในสังวาลคำ สิงห์เพชรชัยปัญญา, 2543) ได้เสนอทฤษฎีการเลือกอาชีพโดยเน้นหลักการที่ว่า บุคคลจะเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตน กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีบุคลิกภาพที่สม่ำเสมอเหมาะสมสำหรับอาชีพหนึ่งอาชีพใดและได้รับความช่วยเหลือจากการได้รับข้อมูลด้านอาชีพและการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแล้ว จะทำให้เลือกอาชีพได้สะดวกและเหมาะสม ถ้าบุคคลใดมีบุคลิกภาพ ที่คงที่ในทางหนึ่งทางใดแล้วหรือไม่มีความชอบหรือความสนใจในด้านใดเสียเลยจะประสบปัญหาในการเลือกอาชีพ ถ้าบุคคลใดไม่สามารถเลือกอาชีพตามความต้องการอันดับแรกของตนได้ก็จะเลือกอันดับรองลงมา ซึ่งเหมาะสมกับบุคลิกภาพของเขาต่อไป แต่ถ้ามีความชอบที่กำกวมกันจะทำให้เลือกอาชีพได้ยาก และฮอลแลนด์ยังกล่าวถึงเมื่อบุคคลคิดจะเลือกอาชีพใดแล้วจะต้องมีความคาดหวังเกี่ยวกับระดับอาชีพของบุคคล (level of occupational choice) ว่าขึ้นอยู่กับการทำงานที่บุคคลประเมินตนเอง โดยเขาเน้นว่าการที่บุคคลรู้จักบุคลิกภาพของตนเองและมีความรู้มีความสำคัญมากในกระบวนการเลือกอาชีพ นอกจากนี้ฮอลแลนด์ยังมีความเชื่อว่าการเลือกอาชีพของบุคคลนั้นผลเนื่องมาจากการปะทะสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมเฉพาะตัวของบุคคลกับวัฒนธรรมต่างๆและแรงผลักดันส่วนบุคคลอันประกอบไปด้วย ศักดิ์ศรีระกูล บิดา มารดา ผู้ปกครอง ฐานะทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางการภาพ ประสบการณ์เหล่านี้จะก่อให้เกิดนิสัยที่ติดตัวที่ถ่วงถ่วงตามลำดับหรือเกิดความรู้สึกชอบไม่ชอบต่องานอาชีพ

Ginzberg (1966 อ้างถึงใน ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2531) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการเลือกอาชีพของบุคคล ค่านิยมจะเริ่มเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพเมื่อบุคคลมีอายุในช่วง 15 - 16 ปี และบุคคลที่อยู่ในช่วงอายุนี้อาจให้ความสำคัญของค่านิยมในการตัดสินใจเลือกงานหรืออาชีพสูงกว่าความสนใจและความสามารถ โดยกระบวนการเลือกอาชีพมีดังนี้

- 1) กระบวนการเลือกอาชีพ และพัฒนาการทางอาชีพเกิดขึ้นตลอดชีวิต เป็นกระบวนการแบบเปิดต่อเนื่องไปตลอดชีวิต
- 2) กระบวนการเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาในการเตรียมตัวเลือกอาชีพโดยจะใช้ระยะเวลาในการตัดสินใจเพื่อให้เกิดความมั่นใจ

3) การเลือกอาชีพในปัจจุบัน มิใช่เพียงแต่ว่าเป็นการประสมประสานหรือรวมขอมระหว่างความต้องการหรือความมุ่งหวังกับองค์ประกอบที่เกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงเท่านั้น แต่จะพยายามที่จะสนองความต้องการเป็นสำคัญ

4) ข้อจำกัดบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการเลือกอาชีพ อาทิเช่น สภาพของครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ บิดามารดามีการศึกษาต่ำ เจาคติและค่านิยมของบิดามารดาที่มีต่อการเลือกอาชีพของบุตร

5) โอกาสในโลกของงาน โดยรับรู้เกี่ยวกับโอกาสของบุคคลนั้นๆ ว่ามีโอกาสที่จะทำงานนั้นๆ มากน้อยเพียงใด

6) ค่านิยมของบุคคล มีบทบาทสำคัญในการแสวงหาหรือค้นหาความพอใจของบุคคลนั้น และมีอิทธิพลต่อแบบแผนหรือวิถีชีวิตของบุคคล ซึ่งมีผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ตอนที่ 4 สัมเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยสนใจศึกษาการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นระดับชั้นหนึ่งที่ต้องตัดสินใจเลือกชีวิตทางการศึกษานับว่าเป็นช่วงแรกของการเรียนและการตัดสินใจเลือกเรียนครั้งนี้เป็นจุดเริ่มต้นในการประกอบอาชีพที่แตกต่างกันในอนาคต จากการศึกษางานวิจัยที่สนใจการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าในอดีตมีผู้วิจัยจำนวนไม่น้อยศึกษา “ปัจจัย” ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เช่น การศึกษาวิจัยเรื่องความสนใจเลือกเรียนต่อระหว่างสายสามัญ(มัธยมศึกษาตอนปลาย) หรือสายอาชีพ (สถาบันอาชีวศึกษา)

สุชาติ วิวัฒน์ชานนท์ (2542) และปยุตติกา รามพุดชา (2547) ศึกษาการเลือกศึกษาต่อสายสามัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดย สุชาติ วิวัฒน์ชานนท์ (2542) ศึกษาความสนใจในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาสนใจศึกษาต่อสายสามัญในสาขาวิชาศิลป์-คำนวณหรือสาขาวิชาวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ มากกว่านักเรียนมัธยมศึกษาสังกัดโครงการขยายโอกาสอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่าเพศของนักเรียน ระดับการศึกษาของบิดามารดาหมวดอาชีพของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับความสนใจในสาขาวิชาจะนักเรียนจะศึกษาต่ออีกด้วย ขณะที่ปยุตติกา รามพุดชา (2547) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตพื้นที่การศึกษาที่ 1 จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า มีปัจจัย 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านส่วนตัวซึ่งเกี่ยวข้องกับเพศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปัจจัยด้านครอบครัวที่รวมถึง

อาชีพบิดา การศึกษาของบิดามารดา และรายได้ของครอบครัว ปัจจัยด้านการเงินที่พบว่านักเรียนที่มุ่งหวังปัจจัยทางการเงินสูงมีแนวโน้มที่จะศึกษาต่อทางสายสามัญ ปัจจัยด้านอิทธิพลจากบุคคล และปัจจัยด้านเกียรติยศชื่อเสียงซึ่งพบว่านักเรียนที่มุ่งหวังปัจจัยด้านเกียรติยศชื่อเสียงมีแนวโน้มที่จะศึกษาต่อทางสายอาชีพ กล่าวได้ว่าผลการวิจัยของสุชาติ วิวัฒน์ชานนท์ (2542) และ ปุณทิกา รามพุดชา (2547) แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาต่อสายสามัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะเกี่ยวข้องกับลักษณะส่วนบุคคลและฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว

ขณะที่เปล่งศักดิ์ ชาระ (2545) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเลือกเรียนต่อสายอาชีพศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ข่าวสาร และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนของนักเรียน นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับ สถานภาพสมรส รายได้ อาชีพ และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ผลการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนผลการศึกษาของ กนกศักดิ์ ประสงค์ศิลป์ (2545) ที่ได้ศึกษาความต้องการและปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า การเลือกศึกษาต่อขึ้นอยู่กับความถนัดและสนใจของตนเองมากที่สุด รองลงมาคือทราบว่ามีงานทำและรายได้ดี ขณะที่ มนัส ชูราศรี (2550) เลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพในระดับมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านเจตคติต่อการเรียน ปัจจัยด้านลักษณะงานและความก้าวหน้า ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนหรือรุ่นพี่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และปัจจัยด้านคุณภาพของสถานศึกษา เมื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยเรื่องของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน ระหว่างกนกศักดิ์ ประสงค์ศิลป์ (2545) และมนัส ชูราศรี (2550) พบว่ามีปัจจัยที่สอดคล้องกัน อาจกล่าวได้ว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สนใจศึกษาต่อสายอาชีพและนักศึกษาที่เข้าศึกษาในสายอาชีพแล้ว คือทัศนคติหรือความสนใจของนักเรียนเอง และภาวะการทำงานหลังจากจบจากสถาบันอาชีพศึกษา

การเลือกศึกษาเพียงเรื่องการศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สายใดสายหนึ่งอาจไม่แสดงความสัมพันธ์หรือความแตกต่างของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของทั้งสองสายได้ นักวิจัยอีกกลุ่มหนึ่งจึงศึกษาเรื่องนี้โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งกลุ่มที่ตัดสินใจจะเรียนต่อสายสามัญและจะเรียนต่อสายอาชีพ ดังที่สุพจน์ นฤมล (2534) ที่ศึกษาเกี่ยวกับเปรียบเทียบตัวแปรสำคัญที่เป็นเหตุในการเลือกเรียนต่อสายสามัญ หรือสายอาชีพของนักเรียน และผู้ปกครองซึ่งนำเอาปัจจัย 3 ด้านที่เชื่อว่าเป็นเหตุผลในการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รายได้

ของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง และศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดยโสธรกับจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่อยู่ในภูมิลำเนาแบบเกษตรกรรม มีแนวคิดในการตัดสินใจเรียนต่อสายสามัญ ขณะที่กลุ่มที่อยู่ในเขตอุตสาหกรรมให้ความสำคัญต่อการเรียนต่อสายอาชีพ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ปกครองมีความเห็นว่าปัจจัยทั้ง 3 ประการที่ได้กล่าวข้างต้นเป็นเหตุผลสำคัญในการตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายอาชีพที่แตกต่างกันด้วย ขณะที่สุรพล ดนตรีสวัสดิ์ (2536) ได้ศึกษาสำรวจความสนใจในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งศึกษา 5 จังหวัดในเขตภาคกลางตอนล่างติดอ่าวไทย โดยนำเอาปัจจัยทั้ง 3 ประการข้างต้นที่ สุพจน์ นฤมล (2534) ได้ศึกษาไว้ นำไปศึกษาถึงผลของสิ่งเร้าในด้านต่างๆ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่เลือกเรียนต่อสายอาชีพนอกจากสายสามัญ โดยต้องการเรียนต่อในภูมิลำเนาตนเอง และบิดามารดามีบทบาทในการตัดสินใจดังนั้น จากผลการวิจัยข้างต้นกล่าวได้ว่าปัจจัยหลักที่ส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจเรียนต่อสายสามัญหรือสายอาชีพคือ ผลการเรียนของนักเรียน รวมถึงสภาพสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นสำคัญ

งานวิจัยของ วรณดี แก้วแก้ว (2541) ศึกษาความสนใจในอาชีพและการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยที่พบสนับสนุนข้อค้นพบของสุพจน์ นฤมล (2534) และสุรพล ดนตรีสวัสดิ์ (2536) ในเรื่องผลการเรียนของนักเรียน รวมถึงสภาพสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว ว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายใดสายหนึ่ง ขณะที่ไกรวุฒิ พนมพงษ์ (2544) ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อในสายสามัญหรือสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด กับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่านักเรียนเพศหญิงมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อโดยรวม และศึกษาต่อในสายสามัญมากกว่านักเรียนชาย แต่มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพไม่แตกต่างกันเมื่อวิเคราะห์ตามประเภทของโรงเรียนพบว่านักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อโดยรวม ศึกษาต่อสายสามัญและศึกษาต่อสายอาชีพนอกจากนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยในส่วนประเภทของโรงเรียนของวรณดี แก้วแก้ว (2541) และไกรวุฒิ พนมพงษ์ (2544) สอดคล้องกันคือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีแนวโน้มเลือกเรียนต่อสายอาชีพมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา แต่ขัดแย้งกันตรงที่ วรณดี แก้วแก้ว (2541) พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษามีแนวโน้มเลือกสายสามัญมากกว่านักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แต่ในทางตรงกันข้าม ไกรวุฒิ พนมพงษ์ (2544) พบว่านักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีแนวโน้มเลือกเรียนต่อสายสามัญมากกว่านักเรียนในโรงเรียน

มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ดังนั้นจึงยังสรุปไม่ได้ว่าประเภทของโรงเรียนมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ในอดีตมีผู้วิจัยศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในประเทศไทย จากงานวิจัยที่ศึกษาเฉพาะนักเรียนที่เลือกเรียนต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ และงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยและความสนใจในการตัดสินใจของนักเรียนที่เลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกสายใดสายหนึ่งเกี่ยวข้องกับ (1)สภาพสังคมและทัศนคติของนักเรียน เช่น ทัศนคติต่อสถาบันการศึกษา ความสนใจและความถนัด เป็นต้น (2) สภาพสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว เช่น รายได้ การศึกษา สถานภาพการสมรสของบิดามารดา เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยหรือผู้สนใจศึกษาเรื่องนี้ จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยเหล่านี้เพื่อตอบคำถามการวิจัย ศึกษาได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และออกแบบงานวิจัยได้เหมาะสม

การศึกษาของนักวิจัยในต่างประเทศที่ผ่านมาแสดงให้เห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา อาทิ Krone และคณะ (1981) Harrison B. และคณะ (1997) Mazzarol (1998) Elizabeth Ann. Dennard (2000) Dörte Dömelandy (2001) Yvonne J. Moogan และคณะ (2001) รวมถึง Nuttavud Pimpa and Suda Suwannapirom (2007) โดยการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพของนักเรียนสายอาชีพในลอนดอน ประเทศอังกฤษ ของ B. Harrison และคณะ (1997) พบว่าปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ ได้แก่ เพศ อายุ ครอบครัวยุทธศาสตร์ทางการเงิน และการศึกษา สำหรับปัจจัยทางสังคมที่สำคัญช่วยในการตัดสินใจ ได้แก่ ความคาดหวังของครอบครัวและสถานศึกษา

ขณะที่ Dörte Dömelandy (2001) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถึงระดับอุดมศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มนักเรียนที่ตัดสินใจเรียนต่อในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษามากที่สุดคือสายสามัญ ตามด้วยสายอาชีพ และสายกึ่งสามัญกึ่งอาชีพ ตามลำดับ และพบว่าปัจจัยด้านบุคคลในครอบครัวมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจของนักเรียน ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และประสบการณ์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของผู้ปกครอง จากงานวิจัยทั้งสองกล่าวได้ว่าสถาบันครอบครัวมีผลอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน

ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าเรียนในสถาบันการศึกษาของนักเรียนหรือนิสิตนักศึกษาคือ ทำเล ที่ตั้งของสถาบันการศึกษา ดังที่ได้มีการศึกษาถึงความสำคัญของเมืองหรือรัฐที่เป็นที่ตั้งของที่อยู่อาศัยของนักเรียนและที่ตั้งของมหาวิทยาลัยในประเทศอังกฤษ Yvonne J. Moogan และคณะ (2001) ซึ่งพบว่านักเรียนโดยส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่

จะเลือกมหาวิทยาลัยโดยพิจารณาจากเรื่องทำเล ที่ตั้งที่ไม่ไกลจากที่อยู่อาศัยของตนเองเป็นเรื่องแรกตามด้วยหลักสูตรของสถานศึกษาเป็นเรื่องรอง นอกจากนี้ยังพบอีกว่ากลุ่มบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกมหาวิทยาลัยของนักเรียน ได้แก่ บุคคลในครอบครัว อาจารย์ และเพื่อน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Krone และคณะ (1981) และ Mazzarol (1998) (อ้างใน Nuttavud Pimpa and Suda Suwannapirom, 2007) กล่าวคือปัจจัยที่มีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเลือกทางการศึกษาของนักเรียน ได้แก่ ทำเล ที่ตั้ง ชื่อเสียง หลักสูตรของสถานศึกษา โอกาสในการประกอบอาชีพหลังจบการศึกษา และลักษณะเด่นหรือความพิเศษของสถาบันการศึกษา ผลการศึกษาข้างต้นที่แสดงถึงปัจจัยในการเลือกสถานศึกษานั้นสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องอิทธิพลที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกวิทยาลัย ที่สัมพันธ์กันกับความพึงพอใจของนักศึกษาในวิทยาลัย ของ Elizabeth Ann. Dennard (2000) จากการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษาต่อการเลือกวิทยาลัยที่ตนต้องการ พบว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกของนักศึกษา คือการยอมรับส่วนบุคคล ความเหมาะสมในสังคม ความสนใจในตัวสถาบัน สิ่งจูงใจขั้นพื้นฐาน การกระตุ้นของครอบครัว ความคาดหวังของครอบครัว ผู้สนับสนุนในสถาบันแห่งนั้น ดังนั้นจากงานวิจัยข้างต้นจึงกล่าวได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเลือกสถาบันการศึกษาของนักเรียน คือ ทำเล ที่ตั้ง ลักษณะของสถานศึกษา ตลอดจนหลักสูตรในสถาบันการศึกษานั้นๆ อีกด้วย

Nuttavud Pimpa and Suda Suwannapirom (2007) ศึกษาปัจจัยและกลุ่มบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเรียนสถาบันอาชีวศึกษา พบว่านักเรียนมีปัจจัย 5 ประการ ที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเข้าเรียนในสถาบันอาชีวศึกษาของนักเรียน ได้แก่ ภาวะการทำงานในอนาคตหลังจบจากอาชีวศึกษา หลักสูตรของสถาบันอาชีวศึกษา จุดเด่นและชื่อเสียงของสถาบัน ค่าเล่าเรียนตลอดจนทุนการศึกษาในการเรียนอาชีวศึกษา และทัศนคติส่วนบุคคลต่อการศึกษาอาชีวศึกษา ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์กลุ่มบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเรียนในสถาบันอาชีวศึกษา พบว่า ครอบครัว ญาติ เพื่อน อาจารย์ของโรงเรียนหรือสถาบันเดิม และนักเรียนอาชีวศึกษารุ่นพี่ มีผลต่อการตัดสินใจดังกล่าว

จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ โดยได้คัดเลือกตัวบ่งชี้ของแต่ละปัจจัย ซึ่งพิจารณาจากตัวบ่งชี้ที่มีผู้ศึกษาตั้งแต่ 3 ท่านขึ้นไป ดังนั้นจากการสังเคราะห์ปัจจัยทั้งหมด พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ มีจำนวนทั้งสิ้น 5 ด้าน ดังนี้ (1) ปัจจัยด้านภูมิหลัง ตัวบ่งชี้ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความถนัด และค่านิยม (2) ปัจจัยด้านสถานภาพครอบครัว ตัวบ่งชี้ได้แก่ ระดับการศึกษาบิดา ระดับการศึกษามารดา อาชีพบิดา อาชีพมารดา รายได้บิดามารดา (3) ปัจจัยความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคต ตัวบ่งชี้ได้แก่ เงินเดือนค่าตอบแทน ความมั่นคงในอาชีพ และความก้าวหน้าในอาชีพ (4) ปัจจัยด้านอิทธิพล

บุคคล ตัวบ่งชี้ได้แก่ คล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่ การสนับสนุนจากผู้ปกครอง และคำแนะนำจากครู/อาจารย์ (5) ปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตัวบ่งชี้คือ คุณภาพสภาพแวดล้อม และชื่อเสียง ซึ่งปัจจัยทั้งหมดที่ได้กล่าวจะแสดงดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปร	แหล่งอ้างอิง																			
	กนกศักดิ์ (2545)	โกวิท (2544)	ฐิติพร (2547)	ทรัพย์วิไล (2551)	ปณตัทิกา (2547)	มนัส (2550)	วรรณคดี (2541)	วรรณญา (2545)	สุชาติ (2542)	สิทธิพันธ์ (2547)	สิริมาญ (2551)	สุพจน์ (2534)	สุรพล (2536)	B. Harrison และคณะ (1997)	Dörte Dömelandy (2001)	Elizabeth Ann. Dennard (2000)	Krone และคณะ (1981)	Mazzarol (1998)	Nuttavud Pimpa และ Suda Suwannapirom (2007)	Yvonne J. Moogan และคณะ (2001)
ด้านภูมิหลัง																				
1.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		✓	✓	✓	✓		✓			✓		✓	✓	✓						
2. ความถนัด	✓										✓							✓		
3.ค่านิยมทางการเรียน			✓	✓		✓										✓			✓	
ด้านสถานภาพทางครอบครัว																				
4.ระดับการศึกษาบิดา					✓		✓	✓	✓						✓	✓				
5.ระดับการศึกษามารดา					✓		✓	✓	✓						✓	✓				
6.อาชีพบิดา			✓		✓		✓		✓			✓	✓	✓	✓	✓				
7.อาชีพมารดา			✓				✓		✓			✓	✓	✓	✓	✓				
8.รายได้บิดามารดา			✓		✓				✓			✓	✓	✓	✓	✓				
ด้านความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคต																				
9.เงินเดือน/ค่าตอบแทน	✓				✓					✓	✓									
10.ความมั่นคงในอาชีพ										✓	✓					✓				
11.ความก้าวหน้าในอาชีพ						✓				✓						✓				
ด้านอิทธิพลบุคคล																				
12.คล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่		✓	✓			✓		✓		✓									✓	✓
13.สนับสนุนจากผู้ปกครอง			✓		✓					✓									✓	✓
14.คำปรึกษาจากอาจารย์																	✓		✓	✓
ด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา																				
15.คุณภาพ						✓		✓		✓				✓						
16.สภาพแวดล้อม						✓		✓						✓		✓	✓	✓		✓
17.ชื่อเสียงสถาบัน		✓						✓						✓		✓	✓	✓	✓	

ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ โดยทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาประกอบการวิจัยมีดังนี้

1. ปัจจัยด้านภูมิหลัง ได้กำหนดขึ้นจากทฤษฎีการกระทำทางสังคมของ Max Weber ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำของมนุษย์สามารถแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ การกระทำที่มีเหตุผล การกระทำที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม การกระทำทางประเพณี และการกระทำที่แฝงไปด้วยเสน่ห์ ซึ่ง Reeder ได้สรุปปัจจัยในการกระทำของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดจะประกอบด้วย 3 ปัจจัย และความสามารถก็เป็นหนึ่งในองค์ประกอบย่อยของปัจจัยสนับสนุน ความสามารถเป็นความรู้สึกที่ผู้กระทำรู้สึกความสามารถของตนเองที่จะทำให้เกิดความสำเร็จในการกระทำครั้งนั้นๆ ผู้วิจัยนำปัจจัยด้านภูมิหลัง ซึ่งประกอบไปด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความถนัดสายอาชีพศึกษา ค่านิยมทางด้านอาชีพศึกษา

2. ปัจจัยด้านสถานภาพครอบครัว ได้กำหนดขึ้นจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีการจัดช่วงชั้นทางสังคมของ Horton and Hunt ที่ได้จำแนกช่วงชั้นทางสังคมโดยเกณฑ์ 3 เกณฑ์ คือ รายได้ อาชีพและการศึกษา Triman and Robinson ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าชนชั้นทางสังคมมีผลต่อพฤติกรรมมนุษย์มาก เพราะช่วงชั้นทางสังคมที่แตกต่างกันจะมีการตัดสินใจ มีความคิด และมีการกระทำที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำ เกณฑ์ด้าน รายได้ อาชีพ และการศึกษา ของบิดามารดา เข้ามาใช้ศึกษา

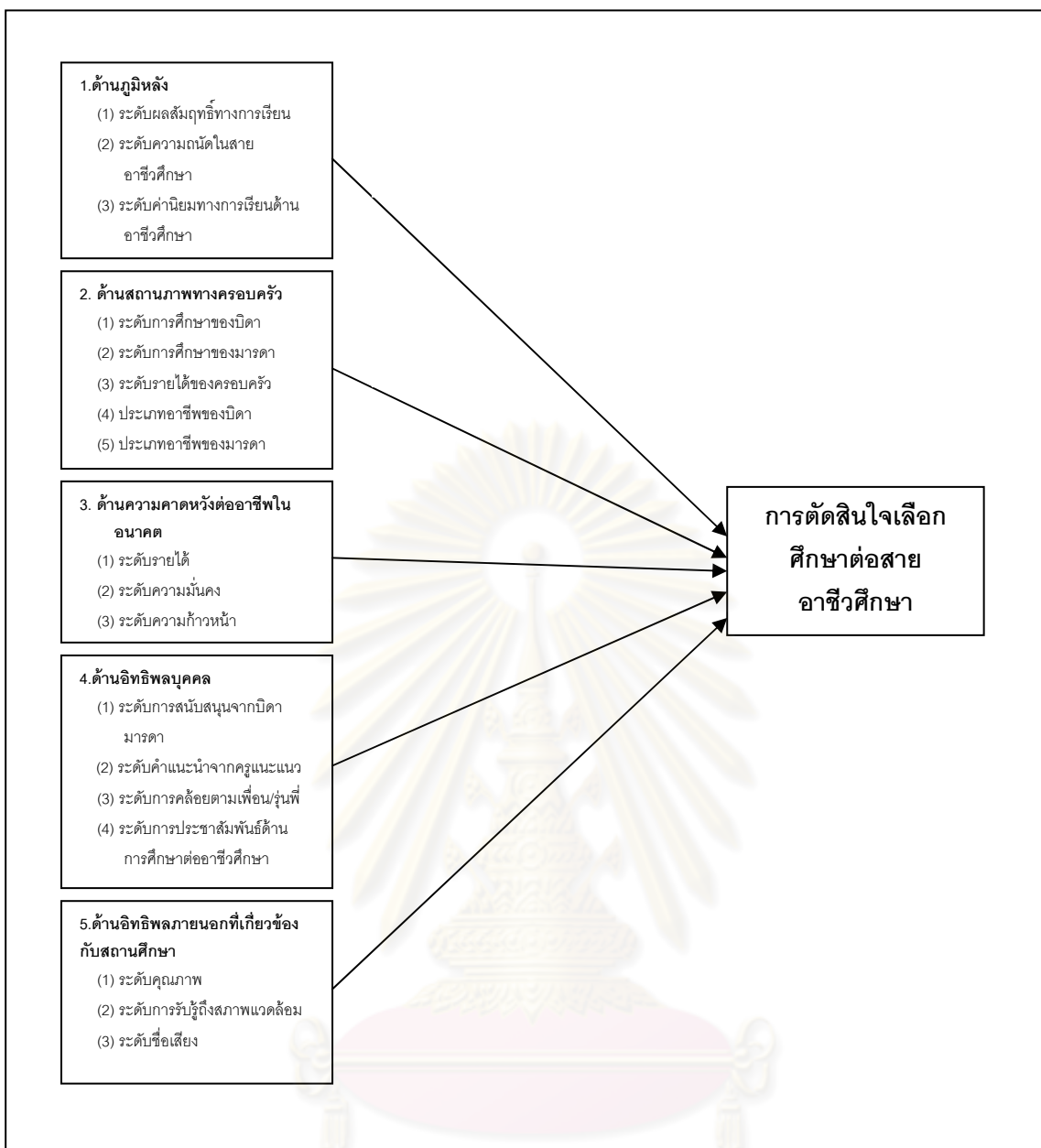
3. ปัจจัยด้านความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคต ได้กำหนดขึ้นจากทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom ที่กล่าวว่าการตัดสินใจแต่ละครั้งจะมีองค์ประกอบของความคาดหวังทั้ง 4 ประการ แนวความคิดความคาดหวังนี้เป็นกรอธิบายเกี่ยวกับเป้าหมายของบุคคล และความคาดหวังเกี่ยวกับผลสำเร็จที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ Reeder ที่กล่าวถึงปัจจัยผลักดันพฤติกรรมของมนุษย์ในทฤษฎีการกระทำของมนุษย์ ว่าความคาดหวังเป็นหนึ่งในองค์ประกอบย่อยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำเนื่องจากผู้กระทำเข้าใจว่ามีผู้คาดหวังจากการกระทำของตัวเอง ซึ่งในงานวิจัยชิ้นนี้หมายถึงความคาดหวังของบิดามารดา หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องคาดหวังผลสำเร็จที่ได้รับจากการเลือกศึกษาต่อระหว่างสายสามัญหรือสายอาชีพศึกษาของนักเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเอาปัจจัยด้านความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งประกอบไปด้วย ความคาดหวังเรื่อง รายได้ในอนาคต ความก้าวหน้าของอาชีพ และความมั่นคงของอาชีพ

4. ปัจจัยด้านอิทธิพลบุคคล ได้กำหนดขึ้นจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Fishbein and Ajzen ซึ่งกล่าวว่าพฤติกรรมของบุคคลมาจากความต้องการของตนเป็นสำคัญ และอิทธิพลในสังคมเป็นบรรทัดฐานสังคมหรือการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงซึ่งเป็นการรับรู้ของบุคคลว่า ผู้ที่มีความสำคัญต่อผู้กระทำต้องการให้กระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมใด ผู้ที่มีอิทธิพลต่อนักเรียน

ก็จะเป็นบิดามารดาหรือผู้ปกครอง เพื่อนหรือรุ่นพี่ ครู ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำตัวแปร ปัจจัยด้านอิทธิพลบุคคล ที่ประกอบไปด้วย การสนับสนุนจากบิดามารดา คำแนะนำจากครูแนะแนวซึ่งถือว่ามีส่วนสำคัญในการแนะแนวการศึกษาต่อให้นักเรียน การคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่ เข้ามาศึกษา อีกทั้งผู้วิจัยยังสนใจศึกษาการประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านอาชีวศึกษาว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนหรือไม่

5. ปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ได้กำหนดขึ้นจากทฤษฎีการกระทำทางสังคมของ Max Weber ซึ่ง Reeder ได้สรุปปัจจัยในการกระทำของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดจะประกอบด้วยปัจจัยสนับสนุน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ หนึ่งในนั้น คือ โอกาส เป็นสถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้กระทำมีทางเลือกในการกระทำสิ่งใด ซึ่งนักเรียนที่จะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสถาบันอาชีวศึกษา ย่อมพิจารณาถึงทางเลือกของสถานที่เรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย คุณภาพสิ่งแวดล้อม และชื่อเสียงของสถาบัน ซึ่งจากการนำตัวแปรดังที่กล่าวข้างต้นมาศึกษา สามารถพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดได้ดังแผนภาพที่ 6

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

หมายเหตุ : แหล่งอ้างอิงทฤษฎี ของกรอบแนวคิดในการวิจัย

ด้านภูมิหลัง = Max Weber (1864), Reeder (1971) [Social Action Theory]

ด้านสถานภาพทางครอบครัว = Horton and Hunt (1984), Triman and Robinson (1981) [Social Stratification Theory]

ด้านความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคต = Vroom (1964) [Expectancy Theory], Reeder (1971) [Social Action Theory]

ด้านอิทธิพลบุคคล = Fishbein and Ajzen (1975) [Theory of Reasoned Action]

ด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา = Reeder (1971) [Social Action Theory]

ตอนที่ 6 เทคนิควิธีที่ใช้ในงานวิจัย

การวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (discriminant analysis)

กัลยา วานิชย์บัญชา (2551) กล่าวว่า การวิเคราะห์จำแนกเป็นเทคนิคสำหรับการแบ่งกลุ่มของคน สัตว์ องค์กร รวมทั้งสิ่งของ ฯลฯ ตั้งแต่ 2 กลุ่มเป็นต้นไปซึ่งในคำว่า case แทนการเรียกสิ่งที่ต้องการจำแนก ตัวอย่างเช่น การแบ่งกลุ่มพนักงานขายของออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ทำงานได้รับรางวัลยอดเยี่ยม กลุ่มที่ได้รับรางวัลชมเชย และกลุ่มที่ไม่ได้รับรางวัล เป็นต้น โดยการจำแนกจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า ต้องเป็นกลุ่มที่มีอยู่จริง และต้องทราบจำนวนกลุ่มมาก่อน ซึ่งในแต่ละ case จะต้องอยู่ในกลุ่มที่ไม่มีความซ้ำซ้อนกันเพื่อใช้ในการสร้างสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรที่คาดว่าจะทำให้ case ที่อยู่คนละกลุ่มมีความแตกต่างกันเพื่อใช้ในการพยากรณ์กลุ่ม หรือ จัดกลุ่มให้กับ case ที่ยังไม่ทราบกลุ่ม

หลักเกณฑ์ของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม จะใช้หลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความแปรปรวน (anova) และการวิเคราะห์ความถดถอย (regression) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. มีข้อมูลจริงที่ทราบจำนวนกลุ่มและทราบว่าแต่ละ case อยู่ในกลุ่มใดบ้างซึ่งขั้นตอนนี้ใช้หลักของการวิเคราะห์ความแปรปรวน

2. ใช้หลักเกณฑ์ของการวิเคราะห์ความถดถอยในการสร้างสมการจำแนกกลุ่ม โดยการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย ด้วย b ใช้หลักเกณฑ์ที่หาค่า ที่ทำให้ ความผันแปรระหว่างกลุ่ม/ความผันแปรภายในกลุ่ม มีค่ามากที่สุด กล่าวได้ว่า ให้อัตราส่วนของความแตกต่างระหว่างกลุ่มต่อความแตกต่างภายในมีค่ามากที่สุด แสดงว่า case ที่อยู่ต่างกลุ่มมีความแตกต่างกันมากกว่า case ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

3. ใช้สมการจำแนกกลุ่มในการจำแนกกลุ่ม หรือกำหนดกลุ่มของ case ใหม่ เช่น ลูกค้ารายใหม่ พนักงานคนใหม่ หรือลูกหนี้รายใหม่

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์จำแนก

1. เพื่อหาสมการเชิงเส้นหรือฟังก์ชันจำแนกกลุ่มซึ่งแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรแยกกลุ่มหรือตัวแปรตาม (D) กับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ; $p \geq 1$ โดยการสร้างสมการเชิงเส้นดังกล่าวจะต้องใช้ข้อมูลจริงที่ทราบกลุ่มอยู่แล้ว

2. เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป (multivariate) โดยการเปรียบเทียบค่ากลางของกลุ่ม (group centroid)

3. เพื่อนำสมการ หรือฟังก์ชันจำแนกกลุ่มที่สร้างในข้อที่ 1 มาใช้ในการพยากรณ์ว่า case ใหม่ที่ยังไม่ทราบกลุ่มว่าควรจะอยู่ในกลุ่มใด

4. เพื่อพิจารณาว่าตัวแปรอิสระตัวใดบ้างเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ใช้ในการแบ่งกลุ่ม

5. สามารถใช้ฟังก์ชันจำแนกกลุ่มที่สร้างในข้อที่ 1 มาใช้ในการประเมินเปอร์เซ็นต์ความถูกต้องของการจำแนกกลุ่ม

ขั้นตอนของการจำแนกกลุ่ม

ก่อนที่จะกล่าวถึงขั้นตอนการแบ่งกลุ่ม cases นั้น จะต้องทราบจำนวนกลุ่มมาก่อน และต้องทราบว่าแต่ละ case เดิมอยู่กลุ่มใด จึงจะสามารถใช้ฟังก์ชันจำแนกกลุ่มในการพยากรณ์ว่า case ใหม่หรือ case ที่ยังไม่ได้ถูกจัดกลุ่มควรอยู่ในกลุ่มใด และยังสามารถศึกษาได้ว่าตัวแปรหรือปัจจัยใดมีอิทธิพลต่อการแบ่งกลุ่ม หลังจากทราบจำนวนกลุ่มแล้วให้ทำตามขั้นตอนดังนี้

1. พิจารณาหรือกำหนดตัวแปรอิสระที่คาดว่าจะมีผลหรืออิทธิพลต่อการจำแนกกลุ่ม เช่น การแบ่งกลุ่มลูกหนี้ อาจพิจารณาถึงรายได้ อายุ ปริมาณหนี้ อาชีพลูกหนี้ เป็นตัวแปรอิสระที่คาดว่าจะทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

2. เลือกตัวอย่างแต่ละกลุ่มเพื่อใช้ตัวแทนของกลุ่ม เช่น เลือกตัวอย่างลูกหนี้ปกติ และลูกหนี้ที่มีปัญหา จากลูกหนี้แต่ละกลุ่มที่มีอยู่จริง หรืออาจใช้ประชากรหรือลูกหนี้ทั้งหมดก็ได้

3. เก็บรวบรวมข้อมูลของตัวแปรอิสระที่เลือกไว้ในขั้นที่ 1 เช่น เก็บข้อมูลรายได้ อายุ ปริมาณหนี้ อาชีพของลูกหนี้ที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่างในขั้นที่ 2

4. สร้างเกณฑ์หรือสร้างสมการจำแนกกลุ่มโดยใช้ข้อมูลที่เก็บจากขั้นที่ 2 และ 3 สำหรับหลักเกณฑ์ที่ใช้ จะนำหลักการของการวิเคราะห์ความถดถอย และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (anova) โดยการสร้างสมการเชิงเส้น

$$\hat{D} = a + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_px_p$$

โดยที่ D = ตัวแปรตามหรือเรียกว่า คะแนนจำแนก (discriminant score)

b_i = สัมประสิทธิ์ของสมการจำแนกกลุ่ม

x_i = ตัวแปรอิสระหรือเรียกว่าตัวแปรจำแนกกลุ่ม (discriminator variable)

ตัวที่ $i=1,2,3,\dots,p$

P = จำนวนตัวแปรจำแนกกลุ่ม

k = จำนวนกลุ่ม

จำนวนสมการจำแนกกลุ่ม = $\min(p, k-1)$ โดยที่ k = จำนวนกลุ่ม

5. นำเกณฑ์หรือฟังก์ชันจำแนกกลุ่มที่ได้จากขั้นที่ 4 มาพยากรณ์กลุ่มของคนหรือสิ่งของที่เข้ามาใหม่

สถิติสำคัญในการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม ในการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มมีสถิติที่ใช้ในการตัดสินใจความสำคัญของสมการจำแนกกลุ่มด้วยกัน 3 ตัว คือ

1. ค่าไอเกน (eigen value) เป็นค่าที่ได้จากกระบวนการหาสมการจำแนกกลุ่มเป็นค่าที่ใช้วัดความสำคัญเชิงเปรียบเทียบของสมการ ค่ารวมของไอเกนสามารถวัดความผันแปร (total variance) ทั้งหมดของตัวแปรจำแนกกลุ่มหรือตัวแปรอิสระ เมื่อนำค่าไอเกนแต่ละค่าคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละของค่ารวมไอเกนทั้งหมด ค่าที่ได้สามารถนำไปใช้อ้างอิงความสำคัญเชิงเปรียบเทียบของสมการจำแนกกลุ่มที่ได้ลำดับความสำคัญ ดังนั้นนักวิจัยจึงสามารถใช้ค่าไอเกนกำหนดสมการจำแนกกลุ่มที่ต้องการหาได้โดยกำหนดค่าขั้นต่ำของไอเกนไว้

2. ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกัล (canonical correlation) เป็นค่าสถิติที่สามารถใช้ในการตัดสินใจความสำคัญของสมการกับกลุ่มของตัวแปรจำแนกกลุ่ม ซึ่งระบุการเป็นสมาชิกของกลุ่มตัวแปรตาม โดยชี้ให้เห็นว่าการเป็นสมาชิกของกลุ่มมีความสำคัญของสมการจำแนกกลุ่มที่ได้มากน้อยเพียงไร ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกัลกำลังสอง หมายถึง สัดส่วนของการผันแปรสมการที่อธิบายกลุ่ม ดังนั้นค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกัลที่ต่ำ หมายความว่า สมการจำแนกกลุ่มนั้นไม่สามารถใช้ในการทำนายสมาชิกของกลุ่มได้ดี

3. ค่าวิลค์ แลมบ์ดา (wilks' lambda) เป็นมาตรวัดอำนาจการจำแนกของตัวแปรจำแนกกลุ่มเดิม โดยที่ยังไม่ได้หักออกจากสมการจำแนกกลุ่ม กล่าวคือ ค่าของแลมบ์ดามากเท่าใด ตัวแปรจำแนกกลุ่มหรือข้อมูลที่เหลือจะอธิบายการเป็นสมาชิกของกลุ่ม โดยสมการจำแนกกลุ่มใหม่จะน้อยลงไปเท่าใด นักวิจัยสามารถแปลงค่าของแลมบ์ดา เป็นค่าไคสแควร์ (Chi-square) เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ถ้าค่าไคสแควร์ต่ำ แสดงว่าค่าแลมบ์ดาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ค่าสถิติทดสอบเอฟ เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกลุ่มของแต่ละกลุ่มย่อยของตัวแปรจำแนก หรือการทดสอบนัยสำคัญค่าสัมประสิทธิ์การจำแนก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3 ประการ คือ (1) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (3) เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 2 วิธีคือ วิธีที่ 1 ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และวิธีที่ 2 ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

วิธีที่ 1 ดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

วิธีดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณใช้เป็นวิธีหลัก เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ (1) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และข้อ (2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีรายละเอียดวิธีดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 888,209 คน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากทุกสังกัดทั่วประเทศ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการนำวิธีการสุ่มแบบอาศัยความน่าจะเป็น (probability sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage probability sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (sample size) ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973) ซึ่งกำหนดให้โอกาสของความเชื่อถือได้หรือระดับความเชื่อมั่นในการประมาณค่า 95% และมีค่าความคาดเคลื่อน (e) $\pm 5\%$ (วรวิณี แกมเกต, 2551) ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งสิ้น 888,209 คน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ซึ่งประชากรมีขนาดเกิน 100,000 คน จะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน และจากการใช้เทคนิคการวิเคราะห์จำแนก (discriminant analysis) มีลักษณะคล้ายคลึงกับการวิเคราะห์ถดถอย (regression) ที่ได้กำหนดความเหมาะสมกับขนาดของ

กลุ่มตัวอย่างตัวอย่างควรมีจำนวน 10 – 20 เท่าของตัวแปรที่ศึกษา(กัลยา วานิชย์บัญชา, 2551) ผู้วิจัยจึงยึดขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามการวิเคราะห์ถดถอย(regression) จากการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 18 ตัวแปร จำนวนขั้นต่ำของกลุ่มตัวอย่างคือ 360 คน ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ที่ได้กำหนดจากตารางของ Taro Yamane (1973) ข้างต้น จึงมีความเหมาะสม แต่เนื่องจากอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจะได้รับในการวิจัยโดยทั่วไปเฉลี่ยมีค่าประมาณร้อยละ 80 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ผู้วิจัยจึงปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 660 คน เพื่อเพิ่มอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยกำหนดให้ภูมิภาคพื้นที่ของโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (sampling unit) จำแนกเป็น 6 ภาค คือ เหนือ กลาง ใต้ ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ และตะวันตก ตามการแบ่งของคณะกรรมการการศึกษาศาสตร์แห่งชาติ (2520, อ้างถึงใน ราชบัณฑิตยสถาน, 2553: ออนไลน์) แล้วสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จังหวัดกลุ่มตัวอย่างภาคละ 2 จังหวัด จะได้จังหวัดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 จังหวัด และผู้วิจัยต้องการเก็บข้อมูลจากกรุงเทพมหานคร ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 12 จังหวัด 1 เขตการปกครองส่วนท้องถิ่นแบบพิเศษ

ขั้นที่ 3 สุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โรงเรียนในแต่ละจังหวัด โดยการจัดทำลากลากรายชื่อโรงเรียน และใช้วิธีการจับสลากแบบไม่แทนที่จังหวัดละ 2 โรงเรียน ให้ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 26 โรงเรียน โดยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนมีจำนวน 25 คน

ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนซึ่งประกอบไปด้วย

1. ปัจจัยด้านภูมิหลัง ประกอบไปด้วย ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับความถนัดในสายอาชีวศึกษา และระดับค่านิยมในการเรียนอาชีวศึกษา
2. ปัจจัยด้านสถานภาพครอบครัว ประกอบไปด้วย ระดับรายได้ของครอบครัว ประเภทอาชีพของบิดา ประเภทอาชีพมารดา ระดับการศึกษาของบิดา และระดับการศึกษาของมารดา
3. ปัจจัยด้านความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคต ประกอบไปด้วย ระดับรายได้ในอนาคต ระดับความก้าวหน้าของอาชีพ และระดับความมั่นคงของอาชีพ
4. ปัจจัยด้านอิทธิพลบุคคล ประกอบไปด้วย ระดับการสนับสนุนของบิดามารดา ระดับคำแนะนำจากครูแนะแนว ระดับการคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่ และระดับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการศึกษาอาชีวศึกษา

5. ปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ประกอบไปด้วย ระดับคุณภาพของสถาบัน ระดับการรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมของสถาบัน และระดับชื่อเสียงของสถาบัน
ตัวแปรตาม ได้แก่ การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้เป็นแบบสอบถามชนิดมีโครงสร้างจำนวน 1 ชุดประกอบด้วย ข้อคำถามสำคัญทั้งหมด 3 ตอน โดยสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา สร้างขึ้นจากการศึกษาข้อมูลแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไป โดยเป็นคำถามแบบเลือกตอบและแบบเติมคำตอบ ซึ่งประกอบไปด้วย

1. ข้อมูลภูมิหลัง

- 1) เกรดเฉลี่ยสะสม
- 2) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดามารดา
- 3) อาชีพของบิดาและมารดา
- 4) การศึกษาของบิดาและมารดา

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียน ประกอบไปด้วย

- 1) ระดับความถนัดในสายอาชีวศึกษา
- 2) ระดับค่านิยมทางการเรียนอาชีวศึกษา
- 3) ระดับรายได้ในอนาคต
- 4) ระดับความก้าวหน้าของอาชีพ
- 5) ระดับความมั่นคงของอาชีพ
- 6) ระดับการสนับสนุนของบิดามารดา
- 7) ระดับคำแนะนำจากครูแนะแนว
- 8) ระดับการคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่
- 9) ระดับการประชาสัมพันธ์ด้านการศึกษาต่ออาชีวศึกษา
- 10) ระดับคุณภาพของสถาบัน
- 11) ระดับการรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมของสถาบัน
- 12) ระดับชื่อเสียงของสถาบัน

เป็นข้อคำถามมาตรวัดประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับโดยแต่ละระดับ มีความหมาย คือ

- ระดับที่ 5 หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบ มากที่สุด
- ระดับที่ 4 หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบ มาก
- ระดับที่ 3 หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบ ปานกลาง
- ระดับที่ 2 หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบ น้อย
- ระดับที่ 1 หมายถึง ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการเพิ่มความสนใจให้เลือกเรียนสายอาชีพศึกษาของนักเรียน ซึ่งเป็นคำถามแบบเติมคำตอบ จำนวน 1 ข้อ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษา โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบหาคุณภาพดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้างานวิจัย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษา เพื่อหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและสร้างกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยกำหนดข้อคำถามให้ครอบคลุมปัจจัยทั้งหมดที่เกี่ยวข้องโดยพิจารณาจากการค้นคว้า เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 3 ขอความอนุเคราะห์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมและคุณภาพ แล้วปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อว่าเหมาะสมหรือไม่ รวมถึงขอข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแบบสอบถาม โดยเกณฑ์การให้ค่าดัชนี IOC (Item objective congruence) คือ

- 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด
- 0 หมายถึง ไม่อาจตัดสินว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องหรือไม่สอดคล้อง
- 1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

โดยผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

1. ผู้บริหารด้านวิชาการในสถาบันอาชีวศึกษาที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี จำนวน 1 ท่าน สาเหตุที่เลือกผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มนี้เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความชำนาญในด้านการดำเนินงาน การบริหาร และการวางแผนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา เป็นผู้ที่รับทราบถึงปัญหา ด้านต่างๆของอาชีวศึกษาโดยตรง

2. ผู้บริหารด้านวิชาการในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี จำนวน 1 ท่าน สาเหตุที่เลือกผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มนี้เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความชำนาญในด้านการดำเนินงาน การบริหาร การวางแผนการศึกษาต่อของนักเรียนในทุกช่วงชั้นและการวางแผน เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียน ได้รับทราบถึงปัญหาทางการศึกษาต่อของนักเรียนโดยตรง โดยตรง

3. นักวิชาการสาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา วิจัยการศึกษา และสถิติ การศึกษา ที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี จำนวน 2 ท่าน สาเหตุที่เลือกผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มนี้ เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย วิธีการวัดตัวแปร ระเบียบวิธีวิจัย และสถิติเพื่อการวิจัย

4. คุณครูแนะแนวระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี จำนวน 1 ท่าน สาเหตุที่เลือกผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มนี้เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้ มีความเข้าใจ และเป็นผู้ที่ มีหน้าที่โดยตรงในการให้คำแนะนำนักเรียนเรื่องของการเลือกศึกษาต่อ

5. นักวิชาการที่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนในช่วงวัยรุ่น โดดเด่นในการให้คำแนะนำด้านระบบการศึกษา ที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี จำนวน 1 ท่าน สาเหตุที่เลือกผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มนี้ เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมของ นักเรียนวัยรุ่น

ขั้นตอนที่ 5 นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้ถูกต้อง ตามข้อเสนอแนะ โดยผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบหาค่าดัชนี IOC (Item objective congruence) IOC มากกว่า 0.5 เนื่องจาก ศิริชัย กาญจนวาสี (2544) กำหนดว่าการตัดสินความตรงเชิงเนื้อหา ค่า IOC ที่ได้ต้องมากกว่า 0.5 จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับข้อความที่จะวัด โดยในการ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน พบว่า ข้อคำถามส่วนมากมีค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.5 – 1 แต่มีข้อคำถาม 2 ข้อ คือ “ท่านคิดว่าคนที่เลือกเรียนต่อในสายอาชีวศึกษาเป็น นักเรียนที่เรียนไม่ดี” และ “ท่านทราบข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสถาบันอาชีวศึกษา” ที่ได้ค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยจึงตัดข้อคำถามนี้ออกจากแบบสอบถาม และผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำให้เพิ่มข้อ คำถาม 1 ข้อ คือ พ่อแม่หรือผู้ปกครองเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนทางอาชีวศึกษาไม่มีคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 6 ผู้วิจัยทำการแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามจากข้อเสนอแนะที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาอีกครั้ง โดยรายละเอียดของการตรวจความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) จากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ข้อคำถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ปัจจัย	ข้อที่	ข้อคำถามเดิม	ข้อคำถามที่ปรับปรุง
ภูมิหลัง	12	ท่านเห็นข่าวนักศึกษาอาชีวศึกษาด้านลบอยู่บ่อยครั้ง เช่น การยกพวกตีกัน ถือเป็นเรื่องปกติตามวัย	ท่านคิดว่าการเรียนอาชีวศึกษามีแต่อันตรายดังจะเห็นได้จากข่าวที่นำเสนอเป็นระยะ
ความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคต	16	ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีวะเมื่อออกไปประกอบอาชีพจะได้รับค่าตอบแทน/รายได้สูง	ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษาจะสามารถประกอบอาชีพโดยได้รับค่าตอบแทน/รายได้สูง
	19	ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีวะจะมีอาชีพที่สร้างรายได้อย่างต่อเนื่องถาวร	ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีวะจะมีอาชีพที่สร้างรายได้สม่ำเสมอต่อเนื่อง
	21	ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีวะจะมีโอกาสอยู่ในหน่วยงานที่มีสวัสดิการดี	ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีวะจะมีโอกาสได้ทำงานในหน่วยงานที่มีสวัสดิการดี
	23	ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีวะมีโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงานสูง	ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีวะมีโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน
	24	ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีวะไม่มีความก้าวหน้า	ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีวะยากที่จะก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
อิทธิพลบุคคล	27	ครอบครัวของท่านให้อิสระในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ	ครอบครัวของท่านให้อิสระในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อทางอาชีวศึกษา
	32	ครูแนะแนวให้ข้อมูลด้านอาชีวศึกษาอยู่บ่อยครั้ง	ครูแนะแนวให้ข้อมูลด้านอาชีวศึกษาแก่ท่านเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจศึกษาต่อของท่าน
	43	สถาบันอาชีวศึกษามักจัดงานประชาสัมพันธ์หลักสูตรอาชีวศึกษา	ท่านเคยเข้าร่วมงานประชาสัมพันธ์หลักสูตรอาชีวศึกษาที่จัดโดยสถาบันอาชีวศึกษา
	45	ท่านรับทราบข้อมูลด้านอาชีวศึกษาจากการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน ชัดเจน	ท่านรับทราบข้อมูลด้านอาชีวศึกษาจากการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เมื่อผู้วิจัยได้ปรับปรุงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน ทำให้ได้แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยที่ต้องการศึกษา 6 ด้าน จำนวนทั้งสิ้น 59 ข้อ รายละเอียดดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนคำถามของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษาแต่ละด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษา	ข้อที่	จำนวนข้อ
1. ด้านภูมิหลัง		
1.1 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ตอนที่ 1 ข้อที่ 2	1
1.2 ระดับความถนัดในสายอาชีวศึกษา	ตอนที่ 2 ข้อที่ 1-7	7
1.3 ระดับค่านิยมการเรียนด้านอาชีวศึกษา	ตอนที่ 2 ข้อที่ 8 -12	5
รวม		13
2. ด้านสถานภาพทางครอบครัว		
2.1 ระดับการศึกษาบิดา	ตอนที่ 1 ข้อที่ 3.1	1
2.2 ระดับการศึกษา มารดา	ตอนที่ 1 ข้อที่ 3.2	1
2.3 ประเภทอาชีพบิดา	ตอนที่ 1 ข้อที่ 4	1
2.4 ประเภทอาชีพมารดา	ตอนที่ 1 ข้อที่ 5	1
2.5 ระดับรายได้ของครอบครัว	ตอนที่ 1 ข้อที่ 7	1
รวม		5
3. ด้านความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคต		
3.1 ระดับรายได้ในอนาคต	ตอนที่ 2 ข้อที่ 13 - 16	4
3.2 ระดับความมั่นคงของอาชีพ	ตอนที่ 2 ข้อที่ 17 - 20	4
3.3 ระดับความก้าวหน้าของอาชีพ	ตอนที่ 2 ข้อที่ 21 - 24	4
รวม		12
4. ด้านอิทธิพลบุคคล		
4.1 ระดับการสนับสนุนจากบิดามารดา	ตอนที่ 2 ข้อที่ 25 - 30	6
4.2 ระดับคำแนะนำจากครูแนะแนว	ตอนที่ 2 ข้อที่ 31 - 35	5
4.3 ระดับการคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่	ตอนที่ 2 ข้อที่ 36 - 40	5
4.4 ระดับการประชาสัมพันธ์ด้านการศึกษาต่ออาชีวศึกษา	ตอนที่ 2 ข้อที่ 41 - 46	6
รวม		22
5. ด้านอิทธิภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา		
5.1 ระดับคุณภาพของสถาบัน	ตอนที่ 2 ข้อที่ 47 - 50	4
5.2 ระดับการรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมของสถาบัน	ตอนที่ 2 ข้อที่ 51 - 54	4
5.3 ระดับชื่อเสียงของสถาบัน	ตอนที่ 2 ข้อที่ 55 - 59	5
รวม		13
รวมทั้งฉบับ		59

ขั้นตอนที่ 7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ ด้านความเที่ยงเชิงสอดคล้องภายใน โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟาตามสูตรของครอนบาค (cronbach's alpha coefficient)

ผลการวิเคราะห์พบว่า ข้อถามของปัจจัยในแต่ละด้านมีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.807 ถึง 0.920 และมีความเที่ยงทั้งฉบับ คือ 0.940 แสดงว่าแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีคุณภาพในระดับสูงและมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูล สำหรับค่าความเที่ยงของข้อถามเกี่ยวกับในแต่ละด้านและทั้งฉบับ รายละเอียดดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

ตัวแปรในแบบสอบถาม	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (ทดลองใช้จำนวน 30)
ปัจจัยด้านภูมิหลัง	0.807
ปัจจัยด้านความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคต	0.890
ปัจจัยด้านอิทธิพลบุคคล	0.920
ปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา	0.909
ความเที่ยงทั้งฉบับ	0.940

ขั้นตอนที่ 8 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามจนได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จากนั้นนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอไปยังผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัยในโรงเรียน
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามตามกลุ่มโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้ทางไปรษณีย์ในระหว่างวันที่ 5 มกราคม พ.ศ.2554 ถึงวันที่ 11 มกราคม พ.ศ.2554
3. ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการส่งคืนแบบสอบถามระหว่างวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2554 ถึงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2554 เมื่อครบกำหนดระยะเวลายังพบว่า มีโรงเรียนบางโรงเรียนไม่ได้ส่งแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยจึงทำการติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้กลับคืนโดยติดต่อกับโรงเรียนทางโทรศัพท์ให้ช่วยดำเนินการส่งแบบสอบถามกลับคืน และผู้วิจัยเดินทางไปเก็บเองในบางพื้นที่ที่ผู้วิจัยสามารถเดินทางไปได้ จนได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 475 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 71.98 ซึ่งเป็นจำนวนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่กำหนดขั้นต่ำไว้คือ 360 คนและมากพอที่จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้
4. ตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับทั้งแบบสอบถามเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ในลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลตามสิ่งที่ต้องการศึกษา โดยผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ลักษณะข้อมูลทั่วไป สภาพทางครอบครัว และความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาเพื่อศึกษาลักษณะข้อมูลทั่วไป และจำนวนนักเรียนที่ต้องการและไม่ต้องการศึกษาต่อในสายอาชีวศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้สถิติ ความถี่และค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา ผู้วิจัยใช้เพื่อให้ทราบถึงการแจกแจงของตัวแปร โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: sd.) ค่าสูงสุด (maximum: max) ค่าต่ำสุด (minimum: min) ค่าความเบ้ (skewness: sk) และค่าความโด่ง (kurtosis: ku)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติอนุมานเพื่อวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (discriminant analysis) การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียน

วิธีที่ 2 วิธีดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิธีดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพใช้เป็นวิธีหลัก เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ (3) เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น โดยเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (focus group) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยตามรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพครั้งนี้ประกอบไปด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 888,209 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 864,430 คน และนักศึกษาอาชีวศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 183,163 คน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และนักศึกษาอาชีวศึกษา จากทุกสังกัดทั่วประเทศ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามความเหมาะสม และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (nonprobability sampling) โดยมีรายละเอียดดังนี้

เลือกนักเรียนและนักศึกษาอาชีวศึกษาที่จะนำมาเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งประกอบไปด้วย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่มีความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาและกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ต้องการเรียนสายอาชีพศึกษาแต่ไม่ได้เรียนตามที่ต้องการ และกลุ่มที่ไม่ต้องการเรียนสายอาชีพศึกษา และนักศึกษาอาชีพศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทั้งนี้จะใช้วิธีการสุ่มแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (nonprobability sampling) โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ตามคำแนะนำของครูประจำชั้น และตามความต้องการที่จะเรียนหรือไม่เรียนสายอาชีพศึกษาของนักเรียนและนักศึกษา แต่ละกลุ่มจะมีจำนวน 7-8 คนตามความเหมาะสมของการสนทนากลุ่ม (นิศา ชูโต, 2551) รวมจำนวนกลุ่มนักเรียนและนักศึกษาทั้งสิ้น 36 คน ซึ่งรายละเอียดของจำนวนกลุ่มที่ศึกษามีรายละเอียดดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 จำนวนกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา สำหรับการสนทนากลุ่ม

ชื่อสถาบัน	จำนวนนักเรียน/นักศึกษา (คน)
1. โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย (มัธยมศึกษาปีที่ 3)	
1.1 กลุ่มนักเรียนที่สนใจเลือกเรียนอาชีพศึกษา	7
1.2 กลุ่มนักเรียนที่ไม่สนใจเลือกเรียนอาชีพศึกษา	7
2. โรงเรียนเมืองมายวิทยาคม (มัธยมศึกษาปีที่ 4)	
2.1 กลุ่มนักเรียนที่สนใจเรียนอาชีพศึกษาแต่ไม่ได้เรียน	8
2.2 กลุ่มนักเรียนที่ไม่สนใจเรียนอาชีพศึกษา	7
3. ผู้เข้าประกวดการแข่งขันคนพันธุ้อา (นักศึกษาอาชีพศึกษา)	7
รวม	36

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บเชิงคุณภาพครั้งนี้ ประกอบไปด้วย ตัวผู้วิจัย แนวทางคำถามในการสนทนากลุ่ม เครื่องบันทึกเสียง และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อมตัวผู้วิจัย ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ตัวผู้วิจัยถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินการเก็บข้อมูล ซึ่งการสนทนากลุ่มครั้งนี้ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม (moderator) โดยผู้วิจัยเตรียมความพร้อมของตนเองด้วยการศึกษาวิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่มว่าควรจะปฏิบัติตนอย่างไร ดำเนินการสนทนากลุ่มอย่างไรให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน และครบถ้วน

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนตั้งคำถามตามการจำแนกคำถามของ Krueger and Casey (2000) โดยแบ่งชนิดของคำถามออกเป็น 5 ประเภทคือ 1.คำถามเปิดการสนทนา ผู้วิจัยวางคำถามง่ายๆ ท้าไปที่ช่วยให้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มได้พูดคุยกัน เช่น นักเรียนชื่ออะไรกันบ้าง บ้านอยู่แถวไหน 2.คำถามเกริ่น ผู้วิจัยวางคำถามแนะนำหัวข้อสนทนา เพื่อโยงความคิดของผู้ร่วมการสนทนากลุ่มเข้ากับหัวข้อการสนทนา เช่น เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้วนักเรียนจะมี

ทางเลือกในการเรียนต่ออีกทาง 3. คำถามเข้าสู่ประเด็น ผู้วิจัยนำคำถามการสนทนาเข้าสู่ประเด็นหลักที่สนใจศึกษา เช่น นักเรียนสนใจอยากจะทำอะไร มีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการเรียนสายสามัญและสายอาชีวศึกษา เห็นว่าปัจจุบันจำนวนนักเรียนที่ต้องการเลือกเรียนอาชีวศึกษามากน้อยเพียงใดเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น 4. คำถามหลัก ผู้วิจัยวางคำถามที่ใช้ในการศึกษาและมีการใช้คำถามเจาะลึกกว่าคำถามเดิม เช่น นักเรียนคิดว่ามีทางใดบ้างที่จะทำให้มีนักเรียนมาสนใจเลือกเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น อยากให้นักเรียนช่วยกันนำเสนอแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเลือกเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น 5. คำถามจบการสนทนา ผู้วิจัยวางคำถามที่ช่วยในการปิดการอภิปราย และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการสนทนาในกลุ่มแสดงความคิดเห็นนั้นอีกครั้ง เช่น ช่วยกันสรุปแนวทางการส่งเสริมกันอีกรอบ มีแนวทางการส่งเสริมดังนี้มีอะไรเพิ่มเติมอีกหรือไม่

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อคำถาม และแนวคำถามที่จะนำไปใช้ในการสนทนากลุ่มให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ 3 นำข้อคำถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปใช้ในการสนทนากลุ่มเพื่อเก็บข้อมูลในลำดับต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอไปยังผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่เป็นกลุ่มกลุ่มอย่างเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัยในโรงเรียน

2. ผู้วิจัยติดต่อครูประจำชั้นและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อนัดเวลาการสนทนากลุ่ม

3. ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่มตามตารางเวลาที่ได้นัดไว้ จำนวน 5 กลุ่ม คือ 1.กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความต้องการเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2553 เวลา 08.00 น. ถึง 09.00 น. 2. กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ต้องการเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2553 เวลา 12.00 น. ถึง 13.00 น. สถานที่เก็บข้อมูลคือ โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยา กรุงเทพมหานคร 3.กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เคยมีความต้องการเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา วันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ.2553 เวลา 08.00 น. ถึง 09.00 น. 4.กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่เคยมีความต้องการเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา วันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ.2553 เวลา 09.30 น. ถึง 10.30 น. สถานที่เก็บข้อมูลคือ โรงเรียนเม็องมายวิทยา จังหวัดลำปาง 5. กลุ่มนักศึกษอาชีวศึกษาผู้เข้าประกวดคนพันธ์อาระดับประเทศ วันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2553 สถานที่คือ โรงแรมเอส ซี พาร์ค โดยในการสนทนากลุ่มในแต่ละครั้ง ก่อนการสนทนากลุ่มผู้วิจัยจะแจ้งขออนุญาตอัดเทปบันทึกเสียงการสนทนากลุ่มเพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพครั้งนี้ใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (focus group) ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 และ 2 ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม และตอนที่ 3 การสังเคราะห์แนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น สาระสำคัญของแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นค่าความถี่และค่าร้อยละ ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิภาค เพื่อให้ทราบถึงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างซึ่งจำแนกตามภูมิภาค คือ ภูมิภาค เพศ ระดับผลการเรียนเฉลี่ย ซึ่งจะแสดงถึงค่าความถี่และค่าร้อยละ

1.2 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพครอบครัว เพื่อให้ทราบถึงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทางสถานภาพทางครอบครัว คือ ระดับการศึกษาบิดา ระดับการศึกษามารดา ประเภทอาชีพบิดา ประเภทอาชีพมารดา และรายได้ของครอบครัว ซึ่งจะแสดงค่าความถี่และค่าร้อยละ

1.3 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษา เพื่อให้ทราบถึงการแจกแจงของตัวอย่าง โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: Sd) ค่าความโด่ง (kurtosis: Ku) และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (coefficient of variance: C.V.)

2. การวิเคราะห์ความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบไปด้วย

2.1 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่มีการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาและไม่ศึกษาต่ออาชีวศึกษาจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ เพื่อให้ทราบถึงจำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา ซึ่งจะแสดงค่าความถี่และค่าร้อยละ

2.2 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาของนักเรียน เพื่อให้ทราบถึงจำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษา ซึ่งจะแสดงค่าความถี่และค่าร้อยละ

2.3 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาไม่ศึกษาต่ออาชีวศึกษาของนักเรียน เพื่อให้ทราบถึงจำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจไม่ศึกษาต่ออาชีวศึกษา ซึ่งจะแสดงค่าความถี่และค่าร้อยละ

3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งประกอบไปด้วย

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถนำมาจำแนกกลุ่มนักเรียนที่มีการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาและไม่ศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา โดยการวิเคราะห์จำแนก (discriminant analysis) ในส่วนนี้จะขอนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วนย่อย คือ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรจำแนกกลุ่ม ผลการวิเคราะห์คุณภาพของฟังก์ชันจำแนกกลุ่ม ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการทำนายของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษา ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สำคัญในการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนักเรียน และผลการวิเคราะห์ความถูกต้องในการจำแนกกลุ่ม

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้แทนตัวแปรต่างๆ ซึ่งมีความหมายดังนี้

Mean	หมายถึง	ค่ามัธยฐานเลขคณิต (mean)
S.D.	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
C.V.	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (coefficient of variance)
Max	หมายถึง	ค่าสูงสุด (maximum)
Min	หมายถึง	ค่าน้อยที่สุด (minimum)
Sk	หมายถึง	ค่าความเบ้ (skewness)
Ku	หมายถึง	ค่าความโด่ง (kurtosis)
df	หมายถึง	องศาอิสระ (degree of freedom)
p	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
χ^2	หมายถึง	ค่าสถิติไค-สแควร์

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษาและตัวแปร

BAC	หมายถึง	ภูมิหลัง
BAC1	หมายถึง	ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
BAC2	หมายถึง	ระดับความถนัดสายอาชีวศึกษา
BAC3	หมายถึง	ระดับค่านิยมการเรียนด้านอาชีวศึกษา
SES	หมายถึง	สถานภาพทางครอบครัว
SES1	หมายถึง	ระดับการศึกษาของบิดา
SES2	หมายถึง	ระดับการศึกษาของมารดา
SES3	หมายถึง	ระดับรายได้ครอบครัว
SES4	หมายถึง	ประเภทการศึกษาบิดา
SES5	หมายถึง	ประเภทการศึกษามารดา
EXPE	หมายถึง	ความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคต
EXPE1	หมายถึง	ระดับรายได้ในอนาคต
EXPE2	หมายถึง	ระดับความมั่นคงของอาชีพ
EXPE3	หมายถึง	ระดับความก้าวหน้าของอาชีพ
EXP	หมายถึง	อิทธิพลบุคคล
EXP1	หมายถึง	ระดับการสนับสนุนจากบิดามารดา
EXP2	หมายถึง	ระดับคำแนะนำจากครูแนะแนว
EXP3	หมายถึง	ระดับการคล้อยตามเพื่อนรุ่นพี่
EXP4	หมายถึง	ระดับการประชาสัมพันธ์ด้านการศึกษาต่ออาชีวศึกษา
EXT	หมายถึง	อิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวกับสถานศึกษา
EXT1	หมายถึง	ระดับคุณภาพของสถาบัน
EXT2	หมายถึง	ระดับการรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมของสถาบัน
EXT3	หมายถึง	ระดับชื่อเสียงของสถาบัน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มที่ศึกษา เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นค่าความถี่

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (focus group)

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มประเภทนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่ออาชีวศึกษา ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มนักเรียน 2 กลุ่มคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เคยมีความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาแต่ไม่ได้ศึกษาตามความต้องการ

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มประเภทนักเรียนที่ไม่ต้องการศึกษาต่ออาชีวศึกษา ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มนักเรียน 2 กลุ่มคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่เคยต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มประเภทนักศึกษาที่ศึกษาต่ออาชีวศึกษาในปัจจุบัน ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษา

2.4 ผลสรุปการวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนนี้เป็นการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มทั้ง 5 กลุ่ม เพื่อสรุปแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น

ตอนที่ 3 การสังเคราะห์แนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้นำแสดงผลการวิเคราะห์โดยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าสถิติแจกแจงความถี่และค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นค่าความถี่และค่าร้อยละ ส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์ความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง และส่วนที่สามเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นค่าความถี่และค่าร้อยละ ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิภาค

ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิภาค พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้มีจำนวน 475 คน อยู่ในเขตภาคเหนือมากที่สุด จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 19.58 รองลงมาอยู่ในเขตภาคกลางและภาคตะวันออก จำนวน 89 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 18.47 และภาคใต้ จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 13.47 นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 275 คน คิดเป็นร้อยละ 57.89 และเป็นนักเรียนเพศชาย จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 41.68 สำหรับผลการเรียนเฉลี่ย นักเรียนไม่ระบุผลการเรียนมากที่สุด จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 โดยนักเรียนที่ระบุผลการเรียนเฉลี่ย พบว่า มีระดับผลการเรียนเฉลี่ย 3.01–3.50 มากที่สุด จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 21.26 รองลงมามีระดับผลการเรียนเฉลี่ย 3.51–4.00 เป็นจำนวน 84 คน 2.51–3.00 จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.68 และ 14.74 ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง 475 คน จำแนกตามภูมิภาค

	ภูมิภาค	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ภูมิภาค	เหนือ	93	19.58
	กลาง (ไม่รวม กรุงเทพฯ)	89	18.74
	ตะวันออก	89	18.74
	ใต้	64	13.47
	กลาง (เฉพาะ กรุงเทพฯ)	50	10.53
	ตะวันออกเฉียงเหนือ	45	9.47
เพศ	ตะวันตก	45	9.47
	หญิง	275	57.89
	ชาย	198	41.68
ระดับผลการเรียนเฉลี่ย	อื่นๆ ไม่ระบุ	2	0.43
	ต่ำกว่า 2.00	18	3.79
	2.00-2.50	50	10.53
	2.51-3.00	70	14.74
	3.01-3.50	101	21.26
	3.51-4.00	84	17.68
	อื่นๆ ไม่ระบุ	152	32.00
รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 475 คน			ร้อยละ 100

1.2 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว

ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพครอบครัว พบว่า ระดับการศึกษาของบิดาส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 373 คน คิดเป็นร้อยละ 78.52 รองลงมาคือ อื่นๆ ไม่ระบุ ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 51 44 และ 7 คน ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 10.74 9.27 และ 1.65 ตามลำดับ ระดับการศึกษาของมารดาส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 379 คน คิดเป็นร้อยละ 79.79 รองลงมาคือ ปริญญาตรี อื่นๆ ไม่ระบุ และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 47 45 และ 4 คน ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 9.90 9.47 และ 0.93 ตามลำดับ โดยบิดาประกอบอาชีพพนักงาน/รับจ้างเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 46.31 รองลงมาประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมและธุรกิจส่วนตัว จำนวน 106 คน และ 45 คน ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 22.32 และ 9.48 ตามลำดับ ส่วนมารดาประกอบอาชีพพนักงาน/รับจ้างเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 46.53 รองลงมาประกอบอาชีพเกษตรกรและธุรกิจส่วนตัว จำนวน 104 คน และ 51 คน คิดเป็นร้อยละ 21.89 และ 10.75 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 189 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 39.79 รองลงมาได้ 10,000-20,000 บาท และ 30,001-40,000 บาท เป็นจำนวน 173 และ 37 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 36.42 และ 7.79 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง 475 คน จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษาของบิดา	ต่ำกว่า ป.ตรี	373
	ป.ตรี	44
	สูงกว่า ป.ตรี	7
	อื่นๆ ไม่ระบุ	51
ระดับการศึกษาของมารดา	ต่ำกว่า ป.ตรี	379
	ป.ตรี	47
	สูงกว่า ป.ตรี	4
	อื่นๆ ไม่ระบุ	45

ตารางที่ 4.2(ต่อ) จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง 475 คน จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว

	ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประเภทอาชีพของบิดา	พนักงาน/รับจ้าง	220	46.31
	เกษตรกร	106	22.32
	ธุรกิจส่วนตัว	45	9.48
	รับราชการ	37	7.79
	ไม่ระบุ	36	7.58
	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	21	4.42
	อื่นๆ	10	2.10
ประเภทอาชีพของมารดา	พนักงาน/รับจ้าง	221	46.53
	เกษตรกร	104	21.89
	ธุรกิจส่วนตัว	51	10.75
	รับราชการ	36	7.58
	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	16	3.36
	ไม่ระบุ	26	5.47
	อื่นๆ	21	4.42
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ต่ำกว่า10,000	189	39.79
	10,001-20,000	173	36.42
	20,001-30,000	37	7.79
	30,001-40,000	26	5.47
	40,001-50,000	22	4.64
	มากกว่า50,000	23	4.84
	ไม่ระบุ	5	1.05
รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 475 คน ร้อยละ 100			

1.3 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษา

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษาทั้ง 5 ด้าน ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร 13 ตัว มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ในภาพรวมพบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่ามัธยฐานคณิตอยู่ระหว่าง 2.59-3.27 ส่วนด้านความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคต ตัวแปรส่วนใหญ่มีค่ามัธยฐานคณิตค่อนข้างสูงกว่าตัวแปรของปัจจัยด้านอื่น โดยตัวแปรมีค่ามัธยฐานคณิตอยู่ระหว่าง 3.04-3.21 เมื่อพิจารณาค่า

สัมประสิทธิ์การกระจาย พบว่า ด้านอิทธิพลบุคคล ตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงกว่าตัวแปรของปัจจัยด้านอื่น โดยตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายอยู่ระหว่าง 27.78-38.02 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า ตัวแปรของปัจจัยเกือบทุกด้านมีค่าความเบ้เป็นบวก แสดงว่าตัวแปรของปัจจัยส่วนใหญ่มีค่าอยู่ในระดับต่ำกว่าค่ามัธยฐานเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ขวา ยกเว้นด้านภูมิหลัง และด้านอิทธิพลภายนอกเกี่ยวกับสถานศึกษาที่มีตัวแปรด้านละหนึ่งตัวที่มีค่าความเบ้เป็นลบ แสดงว่าตัวแปรแต่ละตัวของปัจจัยทั้งสองด้านนี้มีค่าอยู่ในระดับสูงกว่าค่ามัธยฐานเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ซ้าย และเมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ตัวแปรของปัจจัยเกือบทุกด้านมีค่าความโด่งเป็นลบ แสดงว่าลักษณะการกระจายของข้อมูลแบนกว่าโค้งปกติ ยกเว้น ด้านภูมิหลัง และด้านความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคต ที่มีด้านละหนึ่งตัวแปรที่มีค่าความโด่งเป็นบวก แสดงว่า ลักษณะการกระจายของข้อมูลโด่งกว่าโค้งปกติ รายละเอียดดังตารางที่ 4.3 และเมื่อพิจารณาปัจจัยเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านภูมิหลัง ประกอบด้วย 3 ตัวแปร พบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย มีค่ามัธยฐานเลขคณิตสูงสุด คือ 3.04 และระดับความถนัดในสายอาชีวศึกษามีค่ามัธยฐานเลขคณิตต่ำสุด คือ 2.59 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย พบว่า ระดับความถนัดในสายอาชีวศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุด คือ 28.18 และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายต่ำสุด คือ 20.73 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าความเบ้เป็นบวก แสดงว่า ตัวแปรส่วนใหญ่ มีค่าอยู่ในระดับต่ำกว่าค่ามัธยฐานเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ขวา ยกเว้นระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ซึ่งมีค่าความเบ้เป็นลบ แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีค่าอยู่ในระดับสูงกว่าค่ามัธยฐานเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ซ้ายและเมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ส่วนใหญ่ตัวแปรมีค่าความโด่งเป็นลบ แสดงว่า ลักษณะการกระจายของข้อมูลแบนกว่าโค้งปกติ ส่วนตัวแปรระดับค่านิยมทางการเรียนด้านอาชีพจะมีค่าเป็นบวก แสดงว่าลักษณะการกระจายของข้อมูลโด่งกว่าโค้งปกติ รายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ด้านความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคต ประกอบด้วย 3 ตัวแปร พบว่า ระดับรายได้มีค่ามัธยฐานเลขคณิตสูงสุด คือ 3.21 ส่วนระดับความมั่นคงและระดับความก้าวหน้าของอาชีพมีค่ามัธยฐานเลขคณิตเท่ากัน คือ 3.04 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย พบว่า ระดับความมั่นคงของอาชีพ มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุด คือ 29.60 และระดับความก้าวหน้าของอาชีพมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายต่ำสุด คือ 25.00 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่าความเบ้เป็นบวก แสดงว่า ตัวแปรส่วนใหญ่ มีค่าอยู่ในระดับต่ำกว่าค่ามัธยฐานเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ขวา และเมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ส่วนใหญ่ตัวแปรมีค่าความโด่งเป็น

ลบ แสดงว่าลักษณะการกระจายของข้อมูลแบนกว่าโค้งปกติ ส่วนตัวแปรระดับความก้าวหน้ามีค่าเป็นบวก แสดงว่าลักษณะการกระจายของข้อมูลโด่งกว่าโค้งปกติ รายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ด้านอิทธิพลบุคคล ประกอบด้วย 4 ตัวแปร พบว่า ระดับคำแนะนำของครูแนะแนว มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุด คือ 3.10 และระดับการคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด คือ 2.62 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย พบว่า ระดับการประชาสัมพันธ์ด้านการอาชีวศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุด คือ 38.02 และระดับการสนับสนุนจากบิดามารดา มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายต่ำสุด คือ 27.78 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีความเบ้เป็นบวก แสดงว่า ตัวแปรทุกตัวมีค่าอยู่ในระดับต่ำกว่าค่ามัชฌิมเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ขวา และเมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีความโด่งเป็นลบ แสดงว่าลักษณะการกระจายของข้อมูลแบนกว่าโค้งปกติ แสดงว่าลักษณะการกระจายของข้อมูลโด่งกว่าโค้งปกติ รายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ตัวแปร พบว่า ระดับคุณภาพของสถาบัน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุด คือ 3.27 และระดับชื่อเสียงของสถาบัน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด คือ 2.94 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย พบว่า ระดับชื่อเสียงของสถาบัน มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุด คือ 29.59 และระดับคุณภาพของสถาบัน มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายต่ำสุด คือ 27.82 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีความเบ้เป็นบวก แสดงว่า ตัวแปรส่วนใหญ่ มีค่าอยู่ในระดับต่ำกว่าค่ามัชฌิมเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ขวา ยกเว้นระดับคุณภาพของสถาบัน ซึ่งมีค่าความเบ้เป็นลบ แสดงว่า ตัวแปรมีค่าอยู่ในระดับสูงกว่าค่ามัชฌิมเลขคณิต ลักษณะการกระจายของข้อมูลเบ้ซ้าย และเมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีความโด่งเป็นลบ แสดงว่าลักษณะการกระจายของข้อมูลแบนกว่าโค้งปกติ รายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษา

ตัวแปร	Mean	SD.	Min	Max	Sk.	Ku.	CV. (%)
ด้านภูมิหลัง							
1. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย	3.04	0.63	1	4	-0.60	-0.05	20.73
2. ระดับความถนัดในสายอาชีวศึกษา	2.59	0.73	1	5	0.22	-0.07	28.18
3. ระดับค่านิยมทางการเรียนด้านอาชีวศึกษา	2.61	0.65	1	5	0.40	0.91	24.90
ด้านความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคต							
4. ระดับรายได้ในอนาคต	3.21	0.84	1	5	0.01	-0.28	26.17
5. ระดับความมั่นคงของอาชีพ	3.04	0.90	1	5	0.14	-0.40	29.60
6. ระดับความก้าวหน้าของอาชีพ	3.04	0.76	1	5	0.08	0.18	25.00

ตารางที่ 4.3(ต่อ) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษา

ตัวแปร	Mean	SD.	Min	Max	Sk.	Ku.	CV. (%)
ด้านอิทธิพลบุคคล							
7. ระดับการสนับสนุนจากบิดามารดา	2.70	0.75	1	5	0.20	-0.10	27.78
8. ระดับคำแนะนำของครูแนะแนว	3.10	0.89	1	5	0.02	-0.29	32.25
9. ระดับการคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่	2.62	0.94	1	5	0.25	-0.55	35.87
10. ระดับการประชาสัมพันธ์ด้านการอาชีวศึกษา	2.63	0.87	1	5	0.22	-0.16	38.02
ด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวกับสถานศึกษา							
11. ระดับคุณภาพ	3.27	0.91	1	5	-0.18	-0.22	27.82
12. ระดับการรับรู้เรื่องสภาพแวดล้อม	3.10	0.87	1	5	0.11	-0.13	28.06
13. ระดับชื่อเสียง	2.94	0.87	1	5	0.17	-0.19	29.59

2. การวิเคราะห์ความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อศึกษาความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่มีการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาและไม่ศึกษาต่ออาชีวศึกษาจำแนกตามความต้องการการศึกษาต่อ

ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่มีการตัดสินใจศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่ออาชีวศึกษาจำแนกตามความต้องการการศึกษาต่อ พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 475 คน มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาจำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 48 และมีนักเรียนที่ไม่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษาจำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 52 เมื่อพิจารณาตามภูมิภาคของนักเรียน พบว่า สามอันดับแรกนักเรียนที่อยู่ในภาคกลาง (ไม่รวม กรุงเทพฯ) ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษามากที่สุด จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 71.91 รองลงมาคือ ภาคตะวันออก จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 51.69 และภาคใต้ จำนวน 39 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 51 ส่วนนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาน้อยที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 สำหรับนักเรียนที่ตัดสินใจไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 รองลงมาอยู่ในภาคเหนือ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 67.75 ส่วนภาคกลางมีนักเรียนตัดสินใจไม่ศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาน้อยที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 28.09 รายละเอียดดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่มีการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาและไม่ศึกษาต่ออาชีวศึกษาจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ

ภูมิภาค	การตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษา					
	ศึกษา		ไม่ศึกษา		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลาง (ไม่รวม กรุงเทพฯ)	64	71.91	25	28.09	89	100
ตะวันออก	46	51.69	43	48.31	89	100
ใต้	39	60.94	25	39.06	64	100
เหนือ	30	32.25	63	67.75	93	100
ตะวันตก	20	44.44	25	55.56	45	100
กลาง (เฉพาะกรุงเทพฯ)	19	38.00	31	62.00	50	100
ตะวันออกเฉียงเหนือ	10	22.22	35	77.78	45	100
รวม	228	48.00	247	52.00	475	100

2.2 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษาของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา พบว่า นักเรียนให้เหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาเป็นจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 34.65 ของนักเรียนที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา เมื่อพิจารณาเหตุผลที่นักเรียนให้ พบว่า เหตุผลชอบ/ถนัด สายอาชีวศึกษา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 37.97 ของนักเรียนที่ให้เหตุผลการศึกษาต่อทั้งหมด รองลงมา คือ อื่นๆ เช่นตามเพื่อน เรียนไม่เก่ง และจบมาทำงานดี/หางานง่าย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 22.78 เท่ากัน และสาเหตุสามารถหางานได้ระหว่างเรียนน้อยที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 11.39 รายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษาของนักเรียน จำนวน 79 คน

เหตุผลการศึกษาต่ออาชีวศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ชอบถนัด/ได้ปฏิบัติจริง	30	37.97
จบมาทำงานดี/หางานง่าย	18	22.78
อื่นๆ เช่น ตามเพื่อน เรียนไม่เก่ง	18	22.78
เรียนง่ายได้ปฏิบัติจริง	15	18.99
สามารถหางานได้ระหว่างเรียน	9	11.39

เมื่อพิจารณาจำนวนของนักเรียนที่ให้เหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษาตามภูมิภาค พบว่า นักเรียนในภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพฯ) ให้เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อมากที่สุด เป็นจำนวน 20 คน ซึ่งเหตุผลที่นักเรียนให้คือ สามารถหารายได้ระหว่างเรียนมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ อื่นๆ เช่น ตามเพื่อน เรียนไม่เก่ง และชอบ/ถนัด สายอาชีวศึกษา จำนวน 7 และ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 และ 30.00 ตามลำดับ ส่วนเหตุผล จบมาทำงานทำ/หางานง่าย น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 รองลงมาคือ ภาคใต้ จำนวน 18 ซึ่งเหตุผลที่นักเรียนให้คือ ชอบ/ถนัด สายอาชีวศึกษา มากที่สุด จำนวน 7 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 38.89 รองลงมาคือ เรียนง่าย/ได้ปฏิบัติจริง และจบมาทำงานดี/หางานได้ จำนวน 5 และ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 และ 22.22 ตามลำดับ ส่วนเหตุผลสามารถหางานได้ระหว่างเรียน และอื่นๆ เช่น ตามเพื่อน เรียนไม่เก่ง น้อยที่สุด จำนวน 1 คนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 5.56 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนนักเรียนให้เหตุผลน้อยที่สุด จำนวน 4 คน นักเรียนให้เหตุผลจำนวน 2 เหตุผล คือ อื่นๆ เช่น ตามเพื่อน เรียนไม่เก่ง และ ชอบ/ถนัด สายอาชีวศึกษา จำนวน 3 และ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และ 50.00 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษาของนักเรียน จำนวน 79 คน จำแนกตามภูมิภาค

เหตุผลในการเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษา		
ภาคกลาง (ไม่รวม กรุงเทพฯ) จำนวน 20 คน	จำนวน	ร้อยละ
สามารถหางานได้ระหว่างเรียน	8	40.00
อื่นๆ เช่น ตามเพื่อน เรียนไม่เก่ง	7	35.00
ชอบ/ถนัด สายอาชีวศึกษา	6	30.00
เรียนง่าย/ได้ปฏิบัติจริง	5	25.00
จบมาทำงานดี/หางานง่าย	2	10.00
ภาคใต้ จำนวน 18 คน	จำนวน	ร้อยละ
ชอบ/ถนัด สายอาชีวศึกษา	7	38.89
เรียนง่าย/ได้ปฏิบัติจริง	5	27.78
จบมาทำงานดี/หางานง่าย	4	22.22
สามารถหางานได้ระหว่างเรียน	1	5.56
อื่นๆ เช่น ตามเพื่อน เรียนไม่เก่ง	1	5.56

ตารางที่ 4.6(ต่อ) ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ
อาชีวศึกษาของนักเรียน จำนวน 79 คน จำแนกตามภูมิภาค

เหตุผลในการเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษา		
ภาคเหนือ จำนวน 12 คน	จำนวน	ร้อยละ
เรียนง่าย/ได้ปฏิบัติจริง	5	41.67
ชอบ/ถนัด สายอาชีวศึกษา	4	33.33
จบมาดีงานดี/หางานง่าย	2	16.67
อื่นๆ เช่น ตามเพื่อน เรียนไม่เก่ง	1	8.33
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 11 คน	จำนวน	ร้อยละ
ชอบ/ถนัด สายอาชีวศึกษา	5	45.45
จบมาดีงานดี/หางานง่าย	3	27.27
อื่นๆ เช่น ตามเพื่อน เรียนไม่เก่ง	3	27.27
ภาคกลาง (เฉพาะ กรุงเทพฯ) จำนวน 9 คน	จำนวน	ร้อยละ
ชอบ/ถนัด สายอาชีวศึกษา	5	83.33
จบมาดีงานดี/หางานง่าย	3	50.00
อื่นๆ เช่น ตามเพื่อน เรียนไม่เก่ง	1	16.67
ภาคตะวันตก จำนวน 5 คน	จำนวน	ร้อยละ
จบมาดีงานดี/หางานง่าย	4	80.00
อื่นๆ เช่น ตามเพื่อน เรียนไม่เก่ง	2	40.00
ชอบ/ถนัด สายอาชีวศึกษา	1	20.00
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 คน	จำนวน	ร้อยละ
อื่นๆ เช่น ตามเพื่อน เรียนไม่เก่ง	3	75.00
ชอบ/ถนัด สายอาชีวศึกษา	2	50.00

2.3 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจไม่เลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษาของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา พบว่า นักเรียนให้เหตุผลในการตัดสินใจไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาเป็นจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 40.08 ของนักเรียนที่ตัดสินใจไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา เมื่อพิจารณาเหตุผลในการไม่เลือก พบว่า เหตุผลต่อการศึกษาต่อสายสามัญมากที่สุด จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 รองลงมาคือ สนใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในอนาคต จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 26.83 และผู้ปกครองไม่อนุญาตให้เรียน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 11.38 ส่วนเหตุผลสิ่งแวดล้อมไม่ดี/อันตราย จำนวน 8 คน ร้อยละ 6.10 รายละเอียดดังตาราง 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจไม่เลือกศึกษาต่อ
อาชีวศึกษาของนักเรียน จำนวน 99 คน

เหตุผลการไม่เลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการเรียนต่อสายสามัญ	50	50.58
สนใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในอนาคต	33	33.33
ไม่ถนัดสายอาชีวศึกษา/ไม่ชอบ	19	19.19
ผู้ปกครองไม่อนุญาต	14	14.14
สิ่งแวดล้อมไม่ดี/อันตราย	8	8.08
อื่นๆ เรียนสายสามัญดีกว่า ตามเพื่อน	7	7.07

เมื่อพิจารณาจำนวนของนักเรียนที่ให้เหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษาตามภูมิภาค พบว่า จำนวนนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้เหตุผลมากที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 8.90 ซึ่งเหตุผลที่นักเรียนให้คือ ต้องการเรียนสายสามัญ มากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 54.54 รองลงมา คือ สนใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในอนาคต และไม่ถนัดสายอาชีวศึกษา/ไม่ชอบ จำนวน 8 และ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 และ 27.27 ตามลำดับ รองลงมาคือ นักเรียนในภาคเหนือ จำนวน 20 คน ซึ่งให้เหตุผลต้องการเรียนต่อมหาวิทยาลัยมากที่สุด จำนวน 10 คน รองลงมา คือ สนใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในอนาคต และไม่ถนัดสายอาชีวศึกษา/ไม่ชอบ จำนวน 7 และ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 และ 20.00 ตามลำดับ ส่วนภาคกลาง(ไม่รวมกรุงเทพฯ) ให้เหตุผลมาน้อยที่สุด จำนวน 9 คน ซึ่งให้เหตุผล สนใจเรียนต่อมหาวิทยาลัยในอนาคตมากที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงมาคือ ต้องการเรียนสายสามัญ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รายละเอียดดังตารางที่ 4.8

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจไม่ศึกษาต่อ
อาชีวศึกษาของนักเรียน จำนวน 99 คน

เหตุผลในการไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา		
ภาคตะวันออก จำนวน 22 คน	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการเรียนต่อสายสามัญ	12	54.54
สนใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในอนาคต	8	36.36
ไม่ถนัดสายอาชีวศึกษา/ไม่ชอบ	6	27.27
ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้เรียน	2	9.09
อื่นๆ เรียนสายสามัญดีกว่า ตามเพื่อน	2	9.09
ภาคเหนือ จำนวน 20 คน	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการเรียนต่อสายสามัญ	10	50.00
สนใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในอนาคต	7	35.00
ไม่ถนัดสายอาชีวศึกษา/ไม่ชอบ	4	20.00
ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้เรียน	2	10.00
สิ่งแวดล้อมไม่ดี/อันตราย	2	10.00
อื่นๆ เรียนสายสามัญดีกว่า ตามเพื่อน	2	10.00
ภาคตะวันตก จำนวน 13 คน	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการเรียนต่อสายสามัญ	6	46.15
สนใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในอนาคต	4	30.77
ไม่ถนัดสายอาชีวศึกษา/ไม่ชอบ	2	15.38
ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้เรียน	2	15.38
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 12 คน	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการเรียนต่อสายสามัญ	5	41.67
สนใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในอนาคต	3	25.00
ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้เรียน	2	16.67
สิ่งแวดล้อมไม่ดี/อันตราย	1	8.33
อื่นๆ เรียนสายสามัญดีกว่า ตามเพื่อน	1	8.33
ภาคใต้ จำนวน 12 คน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ถนัดสายอาชีวศึกษา/ไม่ชอบ	5	41.67
ต้องการเรียนต่อสายสามัญ	4	33.33
สนใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในอนาคต	3	25.00
ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้เรียน	3	25.00
ภาคตะวันตกกลาง (เฉพาะกรุงเทพฯ) จำนวน 11 คน	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการเรียนต่อสายสามัญ	6	54.55
สนใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในอนาคต	4	36.36

ตารางที่ 4.8(ต่อ) ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจไม่ศึกษาต่อ อาชีวศึกษาของนักเรียน จำนวน 99 คน

เหตุผลในการไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เฉพาะกรุงเทพฯ) จำนวน 11 คน	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้เรียน	3	27.27
สิ่งแวดล้อมไม่ดี/อันตราย	3	27.27
ภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพฯ) จำนวน 9 คน	จำนวน	ร้อยละ
สนใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในอนาคต	4	44.44
ต้องการเรียนต่อสายสามัญ	3	33.33
ไม่ถนัดสายอาชีวศึกษา/ไม่ชอบ	2	22.22
สิ่งแวดล้อมไม่ดี/อันตราย	2	22.22
อื่นๆ เรียนสายสามัญดีกว่า ตามเพื่อน	2	22.22

3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบไปด้วย

3.1 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถนำมาจำแนกกลุ่มนักเรียนที่มีการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาและไม่ศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา โดยการวิเคราะห์จำแนก (discriminant analysis)

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วนย่อย คือ 3.1.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรจำแนกกลุ่ม 3.1.2 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของฟังก์ชันจำแนกกลุ่ม 3.1.3 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการทำนายของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษา 3.1.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สำคัญในการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนักเรียน และ 3.1.5 ผลการวิเคราะห์ความถูกต้องในการจำแนกกลุ่ม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรจำแนกกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรจำแนกกลุ่มนักเรียนที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาจะมีค่ามัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรระดับคุณภาพสูงสุดคือ 3.50 รองลงมาคือตัวแปรระดับรายได้ในอนาคตและระดับการรับรู้สภาพแวดล้อมของสถาบัน ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากับ 3.44 และ 3.41 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่มีการตัดสินใจไม่ศึกษาต่อสายอาชีวศึกษามีค่ามัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรระดับ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.14 รองลงมาคือตัวแปรระดับคุณภาพของสถาบันและระดับรายได้ในอนาคต ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากับ 3.07 และ 2.99 ตามลำดับ เมื่อทดสอบค่ามัชฌิมของตัวแปรจำแนกการตัดสินใจแต่ละตัวในกลุ่มนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสาขาชีวศึกษากับกลุ่มนักเรียนที่ตัดสินใจไม่ศึกษาต่ออาชีพศึกษาด้วยสถิติทดสอบ F และ Wilks' Lambda พบว่าค่ามัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรจำแนกกลุ่ม 15 ตัว ได้แก่ ตัวแปรระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ตัวแปรระดับความถนัดในสายอาชีพศึกษา ตัวแปรค่านิยมการเรียนด้านอาชีพศึกษา ตัวแปรระดับการศึกษาของบิดา ตัวแปรระดับการศึกษาของมารดา ตัวแปรระดับรายได้ในอนาคต ตัวแปรระดับความมั่นคงของอาชีพ ตัวแปรระดับความก้าวหน้าของอาชีพ ตัวแปรระดับการสนับสนุนจากบิดามารดา ตัวแปรระดับคำแนะนำจากครูแนะแนว ตัวแปรระดับการคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่ ตัวแปรระดับการประชาสัมพันธ์ด้านการศึกษาต่ออาชีพศึกษา ตัวแปรระดับคุณภาพของสถาบัน ตัวแปรระดับการรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมของสถาบัน และตัวแปรระดับชื่อเสียงของสถาบัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าตัวแปรจำแนกกลุ่มทั้ง 15 ตัวมีความเหมาะสมในการนำไปจำแนกกลุ่ม สำหรับตัวแปรระดับรายได้ของครอบครัว ตัวแปรประเภทอาชีพของบิดา และตัวแปรประเภทอาชีพของมารดามีค่ามัชฌิมเลขคณิตไม่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงไม่เหมาะสมที่จะนำไปจำแนกกลุ่ม และเมื่อทำการทดสอบเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมความแปรปรวนร่วมระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อต่างกัน ทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า Box's M เท่ากับ 0.866 แสดงว่าเป็นไปตามเงื่อนไขของการจำแนกกลุ่ม รายละเอียดดังตารางที่ 4.9

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.9 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการคัดเลือกตัวแปรจำแนกกลุ่ม

ตัวแปร จำแนก กลุ่ม	ความต้องการศึกษาต่อ						Wilks' Lambda	F	df1	df2	Sig.
	ศึกษา		ไม่ศึกษา		Total						
	Mean	SD.	Mean	SD.	Mean	SD.					
BAC1	2.93	0.50	3.14	0.53	3.04	0.53	0.96	20.42	1	473	0.00
BAC2	2.93	0.64	2.28	0.66	2.59	0.73	0.80	116.71	1	473	0.00
BAC3	2.70	0.63	2.52	0.67	2.61	0.65	0.98	8.73	1	473	0.00
SES1	0.09	0.26	0.15	0.34	0.50	0.48	0.99	4.30	1	473	0.04
SES2	0.09	0.26	0.15	0.34	0.49	0.49	0.99	4.04	1	473	0.04
SES3	0.56	0.50	0.63	0.48	0.60	0.49	0.99	2.95	1	473	0.09
SES4	0.54	0.48	0.46	0.48	0.50	0.48	0.99	3.49	1	473	0.06
SES5	0.51	0.48	0.48	0.49	0.49	0.49	1.00	0.47	1	473	0.49
EXPE1	3.44	0.81	2.99	0.81	3.21	0.84	0.93	36.22	1	473	0.00
EXPE2	3.33	0.85	2.77	0.87	3.04	0.90	0.91	48.96	1	473	0.00
EXPE3	3.20	0.70	2.88	0.77	3.04	0.76	0.96	22.27	1	473	0.00
EXP1	3.02	0.71	2.40	0.66	2.70	0.75	0.83	98.07	1	473	0.00
EXP2	3.38	0.81	2.85	0.88	3.10	0.89	0.91	47.83	1	473	0.00
EXP3	3.01	0.82	2.26	0.89	2.62	0.94	0.84	89.45	1	473	0.00
EXP4	2.98	0.71	2.32	0.88	2.63	0.87	0.85	80.52	1	473	0.00
EXT1	3.50	0.87	3.07	0.89	3.27	0.91	0.94	28.47	1	473	0.00
EXT 2	3.41	0.83	2.81	0.81	3.10	0.87	0.88	63.41	1	473	0.00
EXT 3	3.20	0.77	2.69	0.88	2.94	0.87	0.91	44.64	1	473	0.00

Box's M = .866 F Approx. = .864 df1 = 1 df2 = 668303.7 Sig. = .353

3.1.2 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของฟังก์ชันจำแนกกลุ่ม

การวิเคราะห์คุณภาพของฟังก์ชันจำแนกกลุ่ม โดยพิจารณาค่าสถิติที่ใช้ในการตัดสินฟังก์ชันจำแนกกลุ่ม พบว่า การวิเคราะห์จำแนกประกอบด้วยฟังก์ชันจำแนก 1 ฟังก์ชัน เมื่อพิจารณาค่าไค-สแควร์เท่ากับ 175.084 ที่องศาอิสระเท่ากับ 18 มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ฟังก์ชันจำแนกกลุ่มมีค่าไอแกน (eigenvalue) เท่ากับ 0.458 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าฟังก์ชันจำแนกที่ได้ทำให้ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มน้อยกว่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2551) ตัวแปรจำแนกกลุ่มที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับฟังก์ชันจำแนกกลุ่มด้วยค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกัล เท่ากับ 0.561 รายละเอียดดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ค่าไอแกน (eigenvalur) ในฟังก์ชันวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม

	Eigen value	% of Variance	Cumulative %	Canonical Correlation	Wilks' Lambda	Chi-square	df	Sig.
1	0.458	100	100	0.561	0.686	175.084	18	0.000

3.1.3 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการทำนายของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3

การวิเคราะห์ความสามารถของปัจจัยในการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคัลมาตรฐาน (standardizeb canonical discriminant funtion coefficent) ของตัวแปรจำแนกกลุ่ม ซึ่งจะมีลักษณะเหมือนกับค่าสัมประสิทธิ์การทำนายมาตรฐาน (β) ของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งให้เห็นว่าตัวแปรจำแนกกลุ่มสามารถทำนายการเป็นสมาชิกของแต่ละฟังก์ชันได้มากน้อยเพียงใด ค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคัลมาตรฐาน (ไม่พิจารณาเครื่องหมาย) สามารถบอกความสามารถในการทำนายของตัวแปรจำแนกกลุ่ม และการแบ่งกลุ่มฟังก์ชันพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroids) ผลการวิเคราะห์ พบว่า ฟังก์ชันจำแนกกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroids) เป็นบวก เท่ากับ 0.703 และกลุ่มนักเรียนที่ตัดสินใจไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroids) เป็นลบ เท่ากับ -0.649 และตัวแปรที่สามารถทำนายการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อได้ดีที่สุด คือ ระดับความถนัดในสายอาชีวศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคัลมาตรฐานเท่ากับ 0.734 รองลงมา คือ ระดับการสนับสนุนจากบิดามารดา ระดับการคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่ ระดับการประชาสัมพันธ์ด้านการศึกษาต่ออาชีวศึกษา และระดับการรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมของสถาบัน ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคัลมาตรฐานเท่ากับ 0.673 0.642 0.609 และ 0.541 ตามลำดับ สำหรับตัวแปรที่ทำนายการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อได้น้อยที่สุดคือ ประเภทอาชีพของมารดา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคัลมาตรฐานเท่ากับ 0.047 รายละเอียดดังตารางที่ 4.11

ปัจจัยจากกรอบแนวคิดการวิจัยทั้ง 5 ด้าน ซึ่งประกอบไปด้วย ปัจจัยด้านภูมิหลัง ปัจจัยด้านสถานภาพทางครอบครัว ปัจจัยด้านความคาดหวัง ปัจจัยด้านอิทธิพลบุคคล และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา จากผลการวิจัยจะพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการจำแนกการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาได้ดีที่สุดคือ ความถนัดในสายอาชีวศึกษา ซึ่งอยู่ในปัจจัยด้านภูมิหลัง รองลงมาคือ ตัวแปรระดับการสนับสนุนจากบิดามารดา ระดับการคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่ และระดับการประชาสัมพันธ์ด้านการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา ซึ่งอยู่ในปัจจัยทางด้านอิทธิพลบุคคลทั้ง

3 ตัวแปร ส่วนตัวแปรในปัจจัยสถานภาพทางครอบครัวมีอิทธิพลในการจำแนกอยู่ในอันดับท้ายทั้ง 5 ตัวแปร รายละเอียดดังตารางที่ 4.11

และสามารถนำฟังก์ชันค่าสัมประสิทธิ์การจำแนกมาสร้างสมการจำแนกการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษาได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 Z = & -0.494(\text{BAC1})+0.864(\text{BAC2})-0.278(\text{BAC3})-0.042(\text{SES1})+0.183(\text{SES2}) \\
 & +0.040(\text{SES3})+0.336(\text{SES4})-0.140(\text{SES5})-0.010(\text{EXEP1}) \\
 & +0.309 (\text{EXEP2})-0.384(\text{EXEP3}) +0.534(\text{EXP1}) +0.024(\text{EXP2}) \\
 & +0.236(\text{EXP3})+0.209(\text{EXP4})-0.259(\text{EXT1})+0.372(\text{EXT2})-0.178(\text{EXT3})
 \end{aligned}$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการทำนายของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเลือก
ศึกษาต่อสายอาชีพศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปรจำแนกกลุ่ม	ปัจจัย					สัมประสิทธิ์คานินิ คัลมาตรฐาน	ลำดับ
	1	2	3	4	5		
ระดับความถนัดในสายอาชีพศึกษา	✓					0.734	1
ระดับการสนับสนุนบิดามารดา				✓		0.673	2
ระดับการคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่				✓		0.642	3
ระดับการประชาสัมพันธ์ด้านการศึกษาต่ออาชีพศึกษา				✓		0.609	4
ระดับการรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมของสถาบัน					✓	0.541	5
ระดับความมั่นคงของอาชีพ			✓			0.475	6
ปริมาณคำแนะนำจากครูแนะแนว				✓		0.470	7
ระดับชื่อเสียงของสถาบัน					✓	0.454	8
ระดับรายได้ในอนาคต			✓			0.409	9
ระดับคุณภาพของสถาบัน					✓	0.362	10
ระดับความก้าวหน้าของอาชีพ			✓			0.320	11
ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	✓					-0.307	12
ระดับค่านิยมการเรียนด้านอาชีพศึกษา	✓					0.201	13
ระดับการศึกษาของบิดา		✓				-0.141	14
ระดับการศึกษาของมารดา		✓				-0.137	15
ประเภทอาชีพของบิดา		✓				0.127	16
ระดับรายได้ของครอบครัว		✓				-0.117	17
ประเภทอาชีพของมารดา		✓				0.047	18
ค่ากลางคะแนนจำแนก (Group Centroid)	ค่ากลางคะแนนจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีพศึกษา = .703						
	ค่ากลางคะแนนจำแนกการตัดสินใจไม่ศึกษาต่ออาชีพศึกษา = -.649						

- หมายเหตุ:
1. ปัจจัยด้านภูมิหลัง
  2. ปัจจัยด้านสถานภาพทางครอบครัว
  3. ปัจจัยด้านความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคต
  4. ปัจจัยด้านอิทธิพลบุคคล
  5. ปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

3.1.4 ผลการวิเคราะห์ความถูกต้องของการจำแนกกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์เมื่อนำฟังก์ชันจำแนกที่ได้มาจำแนกกลุ่ม พบว่า ฟังก์ชันสามารถจำแนกนักเรียนในกลุ่มที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษา จำนวน 172 คน ซึ่งเป็นการพยากรณ์ถูกต้องร้อยละ 75.44 สามารถจำแนกนักเรียนในกลุ่มที่ตัดสินใจไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา จำนวน 190 คน ซึ่งเป็นการพยากรณ์ถูกต้องร้อยละ 76.92

เมื่อนำฟังก์ชันที่ได้มาทดสอบความถูกต้องของการจำแนกกลุ่ม พบว่า ฟังก์ชันที่ได้สามารถจำแนกกลุ่มการตัดสินใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ถูกต้องร้อยละ 76.2 โดยสามารถจำแนกนักเรียนที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษาได้ถูกต้อง ร้อยละ 75.44 และสามารถจำแนกนักเรียนในกลุ่มที่ตัดสินใจไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาได้ถูกต้อง ร้อยละ 76.92 รายละเอียดดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ค่าร้อยละของการพยากรณ์การจำแนกกลุ่มที่ถูกต้อง

กลุ่มจริง	จำนวน	กลุ่มที่จำแนก			
		ศึกษาต่ออาชีวศึกษา		ไม่ศึกษาต่ออาชีวศึกษา	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ศึกษาต่ออาชีวศึกษา	228	172	75.44	56	24.56
ไม่ศึกษาต่ออาชีวศึกษา	247	57	23.08	190	76.92

ผลการจำแนกกลุ่มได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 76.2

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในส่วนนี้เป็นการศึกษาหาข้อมูลโดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น โดยผู้วิจัยจัดการสนทนากลุ่มทั้งสิ้นเป็นจำนวน 5 ครั้ง จาก 5 กลุ่มที่มีความแตกต่างกัน คือ กลุ่มที่ 1 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา กลุ่มที่ 2 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา กลุ่มที่ 3 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เคยมีความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาแต่ไม่ได้เข้าเรียนตามความต้องการ กลุ่มที่ 4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่เคยมีความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา กลุ่มที่ 5 นักศึกษาอาชีวศึกษาตัวแทนผู้เข้าประกวดคนพันธุ์อาชัรบระดับประเทศ กลุ่มละประมาณ 7 – 8 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 36 คน ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้จัดกลุ่มนักเรียน 5 กลุ่มออกเป็น 3 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 สนใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา ประกอบไปด้วยนักเรียนกลุ่มที่ 1 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา

และกลุ่มที่ 3 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เคยมีความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาแต่ไม่ได้เข้าเรียนตามความต้องการ ประเภทที่ 2 ไม่ต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา ประกอบไปด้วยนักเรียนกลุ่มที่ 2 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา และกลุ่มที่ 4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่เคยมีความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา และประเภทที่ 3 นักเรียนที่เรียนอยู่อาชีวศึกษาในปัจจุบัน ประกอบไปด้วยกลุ่มที่ 5 นักศึกษาอาชีวศึกษาตัวแทนผู้เข้าประกวดคนพันธุ์อา ระดับประเทศ การนำเสนอข้อมูลแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 1). ผลการวิเคราะห์ลักษณะของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม 2). ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น 3). ผลการสังเคราะห์แนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาลักษณะทั่วไป เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นค่าความถี่ รายละเอียดดังนี้

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มในครั้งนี้ ประกอบด้วย 5 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา จำนวน 7 คน เป็นเพศชาย จำนวน 3 คน เพศหญิง จำนวน 4 คน กลุ่มที่ 2 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่มีความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา จำนวน 8 คน โดยเป็นเพศชาย จำนวน 2 คน เพศหญิง จำนวน 6 คน กลุ่มที่ 3 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เคยมีความต้องการศึกษาต่ออาชีวศึกษาแต่ไม่ได้เข้าเรียนตามที่ต้องการ จำนวน 7 คน เป็นเพศชาย จำนวน 3 คน เพศหญิง จำนวน 4 คน กลุ่มที่ 4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่เคยมีความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา จำนวน 7 คน เป็นเพศชาย จำนวน 3 คน เพศหญิง จำนวน 4 คน กลุ่มที่ 5 นักศึกษาอาชีวศึกษาตัวแทนผู้เข้าประกวดคนพันธุ์อา ระดับประเทศ จำนวน 8 คน โดยเป็นเพศชาย จำนวน 7 คน เพศหญิง จำนวน 1 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 36 คน รายละเอียดดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ลักษณะของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ประเภท	จำนวน(คน)	เพศ	
		ชาย(คน)	หญิง(คน)
ต้องการศึกษาอาชีวศึกษา			
กลุ่มที่1. นักเรียน ม.3 ที่ต้องการศึกษาอาชีวศึกษา	7	3	4
กลุ่มที่3. นักเรียน ม.4 ที่เคยต้องการศึกษาอาชีวศึกษา	7	2	6
ไม่ต้องการศึกษาอาชีวศึกษา			
กลุ่มที่ 2. นักเรียน ม.3 ที่ไม่ต้องการศึกษาอาชีวศึกษา	8	2	6
กลุ่มที่ 4. นักเรียน ม.4 ที่เคยต้องการศึกษาอาชีวศึกษา	7	3	4
ศึกษาอาชีวศึกษาในปัจจุบัน			
กลุ่มที่ 5. ผู้เข้าประกวดคนพันธุ์อา	7	6	1
รวม	36	16	20

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (focus group)

ผู้วิจัยได้ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการในการสนทนากลุ่ม สำหรับขั้นตอนแรกของการสนทนากลุ่มนั้น ผู้ดำเนินการได้กล่าวแนะนำตัวและให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนกล่าวแนะนำตัว หลังจากนั้นจึงอธิบายขั้นตอนและกระบวนการสนทนากลุ่ม เมื่อการแนะนำตัวและการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสนทนาเสร็จสิ้นแล้ว ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มเริ่มตั้งประเด็นคำถามตามที่ได้วางแผนไว้เพื่อให้ผู้เข้าร่วมทุกคนได้แสดงความคิดเห็นกันอย่างเต็มที่ มีการป้อนคำถามเพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่ม โดยมีแนวถามเพื่อใช้เป็นแนวทางในการหาแนวทางส่งเสริมให้นักเรียนมีความสนใจเลือกเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น ตัวอย่างคำถามมีลักษณะดังนี้ “นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับการเรียนสายอาชีวศึกษา” “ลักษณะการเรียนการสอนระหว่างสายสามัญและสายอาชีวศึกษาเหมือนหรือต่างกันอย่างไร” “นักเรียนคิดว่าในปัจจุบันมีนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้วมีความสนใจเลือกเรียนสายอาชีวศึกษากันมากน้อยขนาดไหน เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น” เป็นต้น

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทุกคนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ตามที่ผู้ดำเนินการตั้งประเด็นคำถาม และมีการสนับสนุนความคิดเห็นของผู้อื่นเมื่อตนเองเห็นด้วยหรือมีการเสนอความคิดเห็นที่แตกต่างต่อผู้ร่วมสนทนา ผู้วิจัยขอสรุปประเด็นต่างๆที่นักเรียน/นักศึกษา ทั้ง 5 กลุ่มได้เสนอไว้โดยแบ่งการนำเสนอออกตามประเภท คือ กลุ่มที่ต้องการศึกษาต่ออาชีวศึกษา กลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่ออาชีวศึกษา และกลุ่มที่ศึกษาอาชีวศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มประเภทนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่ออาชีวศึกษา

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่งคือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา ส่วนที่สอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เคยมีความต้องการศึกษาต่ออาชีวศึกษาแต่ไม่ได้ศึกษาตามความต้องการ

ส่วนที่หนึ่ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา นักเรียนกลุ่มนี้แสดงความคิดเห็นในการเรียนสายอาชีวศึกษาโดยให้ความสำคัญกับการหารายได้ระหว่างเรียน ช่วยแบ่งเบาภาระทางบ้าน มีเวลา

ว่างหลังจากการเรียนมาก ลักษณะการเรียนการสอนไม่เคร่งเครียดเท่ากับการเรียนสายสามัญ ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนากลุ่ม ดังนี้

“เป็นการเรียนที่เราสามารถหางานทำได้ระหว่างเรียน อยากรับเงินค่าเทอมของที่บ้าน เนื่องจากอยู่บ้านกับพ่อทั้งสองคน สามารถทำงานหาเงินค่าเทอมเองได้พอคงจะภูมิใจ และไม่เป็นภาระที่บ้านมากนัก”

(GFA1, สนทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“ช่วงเวลาในการเรียนมันเรียนไม่หนัก เหมือนเรียนในโรงเรียน ถ้าเรียน 8 โมงเช้า บ่ายกว่าๆ ก็เลิก เราสามารถใช้เวลาที่เลิกเรียนไปช่วยพ่อแม่ทำงาน อย่างบ้านหนูขายของ ก็สามารถไปช่วยพ่อแม่ได้”

(GFA3, สนทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“เห็นด้วยนะว่าการเรียนสายอาชีพเหลือเวลาเรียนมาก เรียนสบายๆ สามารถไปทำงานระหว่างเรียนได้ หาเงินกินขนมได้เองไม่เป็นภาระพ่อแม่”

(GFA6, สนทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

นักเรียนในกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็นแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นไว้ 6 ประเด็นคือ จัดหางานให้ระหว่างเรียน สร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง เข้มงวดเรื่องระเบียบวินัย พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน มีงานรองรับหลังสำเร็จการศึกษา และเพิ่มการประชาสัมพันธ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประเด็นที่ 1 จัดหารายได้ระหว่างเรียน

จากที่กล่าวข้างต้นนักเรียนกลุ่มนี้ให้ความสำคัญเรื่องของการหารายได้ระหว่างเรียน มีการสนับสนุนความคิดเห็นระหว่างผู้ร่วมสนทนากลุ่ม นักเรียนเห็นว่าลักษณะการเรียนไม่หนัก เมื่อเปรียบเทียบกับเรียนสายสามัญ ไม่เน้นวิชาพื้นฐานชั้นสูง มีเวลาว่าง รูปแบบการเรียนเน้นภาคปฏิบัติ เพื่อฝึกประสบการณ์ นักเรียนจึงอยากใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียนในการหารายได้ และคาดหวังให้สถาบันอาชีวศึกษาสร้างรายได้ระหว่างเรียน ไม่ว่าจะป็นงานในโรงเรียนหรืองานนอกโรงเรียน อาทิเช่น นำสิ่งประดิษฐ์ที่ได้จากการเรียนออกจำหน่าย ออกรับงานนอกโรงเรียนในช่วงเวลาว่าง ทั้งนี้นอกจากจะสร้างรายได้แล้วยังเป็นการฝึกประสบการณ์การทำงานและสร้างความชำนาญในสาขาที่เรียน ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนากลุ่มดังนี้

“เวลามันว่างเยอะไง เรียนก็คือการทำงาน ถ้าโรงเรียนสามารถสร้างรายได้จากการฝึกปฏิบัติของเราได้คงดี เช่น เรียนคหกรรมก็รับทำขนมส่ง เรียนช่างไฟฟ้าก็ออกไปรับงานข้างนอกบางเราจะได้ฝึกตัวเองด้วย ได้เงินค่าขนมด้วย”

(GFA7, สทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“ทำงานในโรงเรียนก็ดี ปลอดภัยพ่อแม่จะได้ไม่ต้องเป็นห่วง เราว่าเป็นความคิดที่ดีนะที่โรงเรียนที่เราจะไปเรียนกัน สร้างรายได้ในโรงเรียน นักเรียนจะได้ไม่ต้องออกไปเที่ยว เดี่ยวเสียคน”

(GFA4, สทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“สร้างรายได้ระหว่างเรียน จะเป็นประโยชน์มากกับนักเรียนที่มีฐานะไม่ดี การเรียนในสายอาชีพเป็นการเรียนที่เน้นปฏิบัติ เน้นการทำงาน ฝึกฝนให้เกิดประสบการณ์ ถ้าสามารถหารายได้ระหว่างเรียนแบบที่เพื่อนบอกได้น่าจะดี อย่างที่หนูทราบก็มีโรงเรียนของเอกชนอยู่บ้างที่ให้ทำงานฝึกปฏิบัติจริง แถมได้เงิน ถ้าเป็นโรงเรียนรัฐก็ดี เพราะค่าเรียนถูก”

(GFA6, สทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

ประเด็นที่ 2 สร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง

นักเรียนส่วนใหญ่ในกลุ่มผู้ปกครองไม่เห็นด้วยในการเลือกเรียนต่อสายอาชีวศึกษา ด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น นักเรียนสายอาชีวศึกษาไม่มีระเบียบวินัย นักเรียนที่เรียนสายอาชีวศึกษาเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ดี ไม่สามารถเรียนต่อสายสามัญได้ เป็นต้น จึงอยากให้นักเรียนที่เกี่ยวข้องสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองเรื่องของการเรียนอาชีวศึกษาว่ามีความสำคัญและมีประโยชน์ไม่ต่างจากการเรียนสายสามัญ เพื่อให้ผู้ปกครองปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อการเรียนอาชีวศึกษาในทางที่ดี ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนาดังนี้

“จะมาเรียนตอนแรก แม่ไม่ยอมให้เรียน เพราะกลัวว่าไปเรียนแล้วจะเสียคน นักเรียนที่เรียนอยู่ไม่มีระเบียบวินัย หลังมาก็ตามใจ ก็รู้ว่าแม่คงเป็นห่วงกลัวจะเรียนไม่จบ แต่อยู่ที่บุคคลมากกว่า เพื่อนดี ๆ คงมีเยอะ”

(GFA2, สทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“อยากอธิบายให้พ่อหนูฟัง ว่าอาชีพวะ คนดีก็มี ไม่ใช่จะมีแต่คนไม่ดี คนส่วนใหญ่จะมองแต่ในมุมมองที่ไม่ดี หนูเชื่อนะว่าพวกที่ไม่ดีเป็นส่วนน้อย นักเรียนที่ดีก็มีมาก หนูเชื่อจึงอยากมาเรียนสายอาชีพ แต่ก็ต้องปรับปรุงอีกหลายอย่าง ทั้งด้านการเรียนและข่าวที่ไม่ดี เพื่อลบเดิมที่คนส่วนใหญ่มอง”

(GFA7, สทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการเลือกเรียนของนักเรียน ดังนั้นหากผู้ปกครองไม่เห็นด้วย นักเรียนก็จะเลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองต้องการไม่ได้ ค่านิยมของคนมองว่าการเรียนอาชีพสำหรับคนไม่มีที่เรียน ไม่มีประโยชน์ แต่จริงแล้วไม่ว่าเรียนอะไรก็มีประโยชน์ไม่ต่างกัน อยากให้ผู้ปกครองเข้าใจ ปรับเปลี่ยนมุมมองแบบที่เพื่อนว่า ดังนั้นน่าจะมีการสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองต่อการเรียนสายอาชีพ”

(GFA1, สทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

ประเด็นที่ 3 เข้มงวดเรื่องระเบียบวินัย

เรื่องระเบียบวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษาเป็นส่วนหนึ่ง que แสดงถึงภาพลักษณ์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา นักเรียนแสดงความเห็นร่วมกันว่า นักศึกษาอาชีวศึกษาในปัจจุบันหย่อนเรื่องของระเบียบวินัย เช่น การแต่งกาย พฤติกรรมที่แสดงออก เหล่านี้ล้วนทำให้ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาไม่ดีเท่าที่ควร หากปล่อยไว้ไม่มีการแก้ไขผู้คนในสังคมก็จะมองแบบเดิมไม่เปลี่ยนความคิด ดังนั้นนักเรียนจึงอยากให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเรื่องของการดูแลนักศึกษาอาชีวศึกษาให้มีลักษณะเช่นเดียวกับการเรียนในโรงเรียนสายสามัญ เข้มงวดเรื่องของระเบียบวินัยให้อยู่ในกฎเกณฑ์ เช่น การแต่งกาย การไว้ทรงผม เป็นต้น ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนา ดังนี้

“แต่สิ่งที่ไม่ดี ที่เห็นชัดก็คือ นักเรียนอาชีวะเค้าไม่ค่อยมีระเบียบวินัย จะทำผมแต่งหน้า ยังไง ทำไม่ทำได้ บางคนนุ่งสั้น เสื้อผ้าหลุดออกนอกกางเกง ก็มี เลยทำให้คนมองไม่ดี จริงแล้วลักษณะการแต่งตัวน่าจะไม่งต่างกัน มันเหมือนแตกแยกแตกต่าง”

(GFA4, สทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“อยากให้คุณครู ดูแลเรื่องพฤติกรรมและระเบียบวินัยของโรงเรียน คุณนักเรียน แกร่งๆ ใจไม่รู้ คนอื่นเลยมองเด็กที่เรียนไม่ดีโดนเหมารวมเลย นักเรียนที่เรียนสายสามัญและสายอาชีวะนั้นก็ อยู่ในวัยเดียวกันคุณครูยังไม่น่าปล่อยเท่าไร เสี่ยงต่อการเสียคนมาก คุณครูอาชีวะจะเอานักเรียนไม่ค่อยอยู่”

(GFA3, สทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“เราเห็นด้วยนะว่านักเรียนอาชีวะคุณไม่เรียบร้อย ไม่มีระเบียบวินัยเท่าไร อย่างพี่ข้างบ้านบางวันก็ไม่เรียน บางวันนุ่งสั้น แม่เลยไม่ยอมให้เป็นเหมือนเค้า คิดเหมือนกันนะทำไมนักเรียนอาชีวะต้องทำตัวกันแบบนี้ ถ้ายังทำตัวแบบนี้ใครจะมาเรียน คนก็จะมองอยู่แบบนี้แหละ คุณคนต้องช่วยกันดูแลนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัยให้มากขึ้น พยายามอย่าให้ตีกันบ่อย”

(GFA6, สทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

ประเด็นที่ 4 พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

ลักษณะการเรียนการสอนนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงการเรียนด้าน อาชีวศึกษาว่ารูปแบบการเรียนไม่เข้ม เรียนสบาย จนนักศึกษาที่เรียนอยู่ไม่สนใจเรียนเท่าที่ควร และการเรียนอาชีวศึกษาไม่สามารถสร้างชื่อเสียงให้เห็นชัดเจนได้ ดังนั้นนักเรียนจึงเสนอให้พัฒนารูปแบบการเรียน ทั้งด้านเนื้อหาและการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถไม่ต่างกับการเรียนสายสามัญ ควบคุมคุณภาพของนักศึกษาที่จะสำเร็จ การศึกษา ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนาดังนี้

“อยากให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มากขึ้น เพราะปัจจุบันการเรียนสาย อาชีวศึกษาไม่สามารถสร้างชื่อเสียงให้นักเรียนได้ มองได้ว่าการเรียนไม่มีคุณภาพพอรีเปลา จะว่าไม่เห็นก็เคยเห็นนะ แต่มันไม่โดดเด่น ไม่เป็นข่าวครึกโครม”

(GFA2, สทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“ถ้ามีการปรับปรุงคุณภาพการเรียน ผู้ปกครองน่าจะเห็นด้วยมากขึ้นในการมาเรียน สายอาชีพ แบบใครที่มาเรียนสายอาชีพแล้วจะเป็นคนเก่งด้านอาชีพไปเลย สร้างแบบสายสามัญ ทำไม่ได้ ทุกวันนี้มันไม่ใช่ อย่างคนที่เรียนจบบัญชีสายอาชีพ ก็จะมีผู้คนที่เรียนจบบัญชีระดับปริญญาไม่ได้ ทั้งความรู้และการยอมรับของคนในสังคม ถ้ามีการพัฒนาหลักสูตร เรียนหนัก เชี่ยวชาญ แบบใครเห็นก็ชื่นชมแบบนี้”

(GFA7, สทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“เพื่อนพูดทำให้เห็นภาพ ว่าการเรียนสายอาชีวศึกษาไม่สามารถสร้างชื่อเสียงให้นักเรียนที่เรียนเท่าไร ไม่เหมือนกับการเรียนสายสามัญ รูปแบบการเรียนสามารถนำไปสร้างชื่อเสียงได้ มีการแข่งขันโอลิมปิกเป็นข่าวกันโด่งดัง แต่สายอาชีพไม่ค่อยมี ถ้าการเรียนมีคุณภาพ แบบใครอยากเป็นอันนี้ต้องเรียนสายอาชีพเท่านั้น ทำนองนี้ น่าจะเป็นผลดีและคนน่าจะมาเรียนมากขึ้น”

(GFA2, สทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

ประเด็นที่ 5 มีงานรองรับหลังสำเร็จการศึกษา

นักเรียนแสดงความคิดเห็นการวางแผนทางหลังสำเร็จการศึกษาคือ อยากให้ทางหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องจัดสรรตำแหน่งงานให้หลังสำเร็จการศึกษา เพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนหันมาสนใจเรียนอาชีวศึกษากันมากขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันมีนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาดังกล่าวเป็นจำนวนมาก หากการอาชีวศึกษาสามารถสร้างงานรองรับให้นักศึกษาหลังสำเร็จการศึกษาจะเป็นสิ่งที่ดี ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนาดังนี้

“หางานให้ทำหลังเรียนจบเลย เพื่อนมาเรียนกันเยอะขึ้นแน่นอน เพราะทุกคนก็อยากมีงานทำหลังเรียนจบกันทั้งนั้น ถ้าอาชีพะทำได้ถือเป็นเรื่องที่ดีมาก”

(GFA5, สทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“งานเป็นสิ่งที่นักเรียนและผู้ปกครองคาดหวัง ใครก็อยากมีงานทำหลังเรียนจบกันทั้งนั้น ทุกวันนี้เรียนอาชีวะออกมาหางานแข่งกันเองแล้วจะต้องแข่งกับพวกจบปริญญา แล้วจะไปเรียนอาชีวะกันทำไม น่าจะแยกรูปแบบการเรียนและมีงานที่แยกกันอย่างชัดเจน มีงานรองรับ”

(GFA6, สทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“ใช่ๆ เรียนออกมาแล้วไม่ตงงาน ใครก็อยากเรียน เพราะทุกวันนี้เค้าเชื่อกันว่า จบได้ปริญญาจะสามารถหางานทำได้ เขาเลยไปเรียนกัน ถ้าการเรียนสายอาชีวศึกษาสามารถสร้างงานหลังเรียนจบได้ หรือไม่ก็รับนักเรียนตามความต้องการของบริษัทต่าง”

(GFA1, สทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

ประเด็นที่ 6 เพิ่มการประชาสัมพันธ์

นักเรียนแสดงความเห็นเรื่องการประชุมสัมพันธจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่ามีน้อย ไม่ค่อยได้รับข้อมูลจากที่ใด เลือกรเรียนตามความอยากเรียนของตนโดยไม่มีข้อมูลว่าหลังสำเร็จการศึกษาสามารถออกไปทำงานที่ใดบ้าง มีสาขาใดที่ขาดแคลนและเป็นที่ต้องการบ้าง จบแล้วสามารถไปศึกษาต่อสายอาชีพได้ที่ใด นักเรียนให้ความเห็นว่าครูแนะแนวให้ข้อมูลด้านการศึกษาต่อสายอาชีพศึกษาไม่เพียงพอ นักเรียนบางคนมีความสนใจอยากจะทำเรียนต่อสายอาชีพศึกษาแต่ไม่รู้ว่าจะหาข้อมูลได้จากไหนมาอธิบายให้ผู้ปกครอง ดังนั้นจึงอยากให้มีการเพิ่มการประชุมสัมพันธข้อมูลด้านการศึกษาต่อสายอาชีพตามสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนาดังนี้

“การให้ข้อมูลจากครูแนะแนวยังน้อย ผมก็ไม่เคยเห็นว่าจะมีโรงเรียนไหนที่มาให้ข้อมูลที่โรงเรียนบ้างเลย”

(GFA1, สนทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“น่าจะมีการจัดนิทรรศการตามโรงเรียน เพื่อแนะนำสถาบันอาชีวศึกษาต่างๆ ว่าที่ไหน สอนอะไรบ้าง นักเรียนจะได้นำข้อมูลมาบอกผู้ปกครองต่อ เพื่อนบางคนเหมือนจะรู้ตัวว่าต้องเรียนต่อสายอาชีพเพราะเรียนสายวิทย์ไม่ไหว โดยที่ไม่รู้ด้วยซ้ำว่าจะไปเรียนสาขาอะไร”

(GFA6, สนทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“อยากให้มีการประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่างๆ อย่างที่กลุ่มได้แสดงความเห็นในตอนแรก ว่าเรียนอาชีวะสาขาไหนที่เป็นที่ต้องการ จบแล้วไปทำอะไรได้ที่ไหนบ้าง เอาไว้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจของนักเรียน”

(GFA1, สนทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

ส่วนที่สอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เคยมีความต้องการศึกษาต่ออาชีวศึกษาแต่ไม่ได้ศึกษาตามความต้องการ นักเรียนกลุ่มนี้แสดงความคิดเห็นในการเรียนสายอาชีวศึกษา ไว้หลายมุมมอง เช่น ลักษณะการเรียน ภาพลักษณ์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา เป็นต้น นักเรียนส่วนใหญ่ที่ไม่ได้ไปเรียนอาชีวศึกษาตามความต้องการของตนเองเนื่องจากผู้ปกครองไม่เห็นด้วยต่อการเรียนอาชีวศึกษา บางส่วนเป็นห่วงเรื่องอาชีพการงาน หลังสำเร็จการศึกษา นักเรียนร่วมกันเสนอแนวทางการส่งเสริมเพิ่มจำนวนนักเรียนอาชีวศึกษาไว้ 4 ประเด็นคือ บอกถึงประโยชน์และความสำคัญของการเรียนอาชีวศึกษา ประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูล

กับผู้ปกครอง สร้างงานรองรับหลังสำเร็จการศึกษา และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับ อาชีวศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประเด็นที่ 1 บอกถึงประโยชน์และความสำคัญของการเรียนอาชีวศึกษา

นักเรียนให้ความเห็นถึงสาเหตุหนึ่งที่มีจำนวนนักเรียนเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาน้อย เพราะว่า นักเรียนไม่เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนอาชีวศึกษา มองว่าการเรียนสายอาชีวศึกษาเป็นการเรียนสำหรับนักเรียนที่ไม่สามารถเรียนต่อในโรงเรียนเดิมได้ จึงเป็นทางเลือกที่จำเป็นต้องเลือกเรียนอาชีวศึกษา นักเรียนจึงช่วยกันเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องบอกถึงประโยชน์และความสำคัญที่จะได้จากการเรียนสายอาชีวศึกษา เพื่อแสดงให้เห็นถึง ความสำคัญ ประโยชน์และคุณค่าของการเรียนสายอาชีวศึกษาที่ไม่แตกต่างจากการเรียนสายสามัญ ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนากลุ่มดังนี้

“นำเสนอประโยชน์ของการเรียนอาชีวศึกษาด้วย เพื่อที่นักเรียนจะได้รู้ถึงประโยชน์นะ ว่า เรียนไปแล้วจะได้อะไร สามารถนำความรู้ที่ได้ไปช่วยประเทศได้บ้างรึป่าว อย่างที่พี่พูดว่า ปัจจุบันประเทศเรากำลังขาดแคลนคนที่จบอาชีวศึกษาเป็นอย่างมาก และจะทำให้เศรษฐกิจเรา เติบโตช้า อะไร แบบนี้ หนูก็ฟังรู้”

(FGD4, สนทนากลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553)

“แบบที่เพื่อนพูดว่า ควรจะให้ข้อมูลด้านการศึกษาอาชีวศึกษา บอกถึงประโยชน์ของการเรียน ทุกวันนี้ นักเรียนคงจะไม่รู้กัน เลยไม่สนใจที่จะเรียน เหมือนที่หนูไม่เคยรู้ว่าในปัจจุบัน ประเทศเราขาดแคลนคนจบอาชีวศึกษา ส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศ”

(FGD7, สนทนากลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553)

“มีความมั่นใจว่าถ้าการเรียนสายอาชีพมีประโยชน์มากกว่าการไม่มีที่เรียน สามารถแสดงให้เห็นถึงคุณค่าที่จะได้ นักเรียนและผู้ปกครองส่วนใหญ่น่าจะหันมาสนใจกันมาก ทุกวันนี้ คนคงไม่เห็นความสำคัญของการเรียน คือไม่รู้เรียนแล้วจะได้อะไร แต่แบบเรียนสายสามัญก็รู้ว่า อีกรุ่นจะสอบเข้าหมอ มีจุดมุ่งหมาย”

(FGD6, สนทนากลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553)

ประเด็นที่ 2 ประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลกับผู้ปกครอง

นักเรียนกลุ่มนี้มีความคิดเห็นเช่นเดียวกันกับกลุ่มข้างต้น ที่เห็นว่าผู้ปกครองมีส่วนสำคัญต่อการเลือกศึกษาต่อไม่ว่าจะเป็นระดับใด นักเรียนรับรู้ว่าคุณปกครองยังคงมองการเรียนสายอาชีพศึกษาว่านักเรียนส่วนใหญ่ที่ไปเรียนนั้นเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ดี ไม่สามารถเรียนต่อสายสามัญได้ เรียนแล้วไม่มีอนาคตและไม่มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่เหมาะสม จึงไม่อยากจะให้บุตรหลานเข้าไปเรียน นักเรียนเสนอให้มีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจถึงการเรียนสายอาชีพศึกษาให้มากขึ้น เพื่อปรับเปลี่ยนค่านิยมให้กับผู้ปกครอง ทั้งนี้ต้องทำควบคู่ไปกับการปรับปรุงด้านที่ไม่ดีของอาชีพศึกษาด้วย ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนากลุ่ม ดังนี้

“พ่อแม่ส่วนใหญ่จะมองนักเรียนอาชีพว่าเป็นนักเรียนที่เรียนต่อ มอ ปลาย ไม่ได้เด็กนักเรียนที่เรียนก็ไม่ดี อยากให้สร้างความเข้าใจให้พ่อแม่ที่ลูกอยากไปเรียนต่อในสายอาชีพว่าการเรียนสายอาชีพไม่ได้มีไว้สำหรับคนที่เรียนไม่เก่งเท่านั้น”

(FGD1, สนทนากลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553)

“อยากให้พ่อแม่เข้าใจ เพราะส่วนใหญ่จะไม่ให้เรียน แบบหนูเองพ่อแม่ก็ไม่ให้เรียนแน่นอน เพราะกลัวหนูเสียคน จึงทำให้เรียนสายอาชีพอยู่ในปัจจุบัน แท้จริงแล้วไม่อยากจะเรียน อยากเรียนการโรงแรมมากกว่ารู้สึกว่ามันเหมาะกับตัวเอง เรียนแล้วน่าจะสนุก ไม่น่าเบื่อ”

(FGD2, สนทนากลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553)

“น่าจะมีการนำความเข้าใจให้กับพ่อแม่ แบบอาจจะจัดประชุม นำเสนอรูปแบบการเรียนว่าเรียนอะไรบ้าง สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพในส่วนตัว หรือยกตัวอย่างรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จในการเรียนอาชีพจะมีหน้ามีตาในสังคม เพื่อให้พ่อแม่ได้เห็นถึงความสำเร็จของคนเรียนอาชีพ และเห็นด้วยเมื่อลูกอยากไปเรียนสายอาชีพไม่ขัดกัน สนับสนุนในการเลือกเรียนดังกล่าว”

(FGD6, สนทนากลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553)

ประเด็นที่ 3 มีงานรองรับหลังสำเร็จการศึกษา

ประเด็นสุดท้ายที่นักเรียนช่วยกันเสนอความคิดเห็นคือ ความคาดหวังเรื่องการสร้างงานรองรับหลังสำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษา นักเรียนคาดหวังว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาจะมีงานรองรับ ไม่อยากตกงาน เพื่อดึงดูดความสนใจให้กับนักเรียนและผู้ปกครองเลือกเรียนต่อสายอาชีวศึกษา ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนากลุ่มดังนี้

“สั้นๆ เลย มีงานรองรับ ไม่ตกงาน แบบที่เพื่อนบอกถ้าสามารถวางตำแหน่งสำหรับคนจบอาชีวะได้ คนน่าจะหันมาเรียนกันมากขึ้นกว่าเดิม เพราะคนเรียนจบปริญญาตรีมีมาก ทำให้ตกงานเป็นส่วนใหญ่”

(FGD6, สนทนากลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553))

“งานก็มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเรียนต่ออะ พ่อแม่และนักเรียนเองคาดหวังอยากจะทำอะไรที่จบมาแล้วมีงานทำ มีตำแหน่งงานรองรับ จบออกมาแล้วไม่ตกงาน”

(FGD1, สนทนากลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553))

“อยากเรียนนะ ถ้ามีงานรองรับ ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจเลยทีเดียว เข้าใจว่าที่ขาดกันจะเป็นพวกสายช่าง ไม่ใช่สายบริหาร บัญชี การตลาด ที่ตกงานกันคงเป็นสาขาที่ไม่ใช่ช่างเป็นส่วนใหญ่”

(FGD6, สนทนากลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553))

ประเด็นที่ 4 สร้างภาพลักษณ์ที่ดี

นักเรียนแสดงความคิดเห็นในเรื่องของการเรียนอาชีวศึกษาว่าเป็นการเรียนสำหรับเด็กนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่ดี ทำให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมดีหรือมีผลการเรียนดีที่ต้องการเรียนต่อในสายอาชีวศึกษาไม่กล้าที่จะเข้าไปเรียน เนื่องจากภาพลักษณ์ที่ไม่ดี เช่น ภาพนักศึกษาอาชีวศึกษาต่างสถาบันยกพวกตีกัน พฤติกรรมการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น จึงอยากให้ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยกันสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับอาชีวศึกษา เพราะนักเรียนมีความเชื่อว่าสาเหตุหนึ่งของการเข้าเรียนอาชีวศึกษาน้อยเพราะภาพลักษณ์ที่ไม่ดี ดังนั้นถ้าภาพลักษณ์ดีแล้ว นักเรียนน่าจะสนใจที่จะเข้าไปเรียนกันมากขึ้น ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนากลุ่มดังนี้

“อยากที่เราู้กันว่า คนส่วนใหญ่มองนักเรียนที่เรียนสายอาชีพไม่ดี ค้นหาคนที่เรียนดีไม่ค่อยได้ ตรงนี้อยากให้พี่ๆที่เรียนกันอยู่ ช่วยกันเปลี่ยนมุมมองเหล่านี้ เพราะถ้ามันดีขึ้น คนก็หันไปเรียนกันแน่”

(FGD1, สันทนาการกลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553))

“จริงแล้ว การเรียนสายอาชีพก็ไม่ได้ ไม่ได้อะไรนะ เราก็เห็นคนที่เรียนสำเร็จแล้วได้งานคืออยู่มาก ให้เวลาเรียนน้อยก็สามารถหางานทำได้ แต่ส่วนใหญ่มันไม่ใช่ไง คนจะมองว่านักเรียนสายอาชีพเกเร เลยติดภาพลักษณะที่ไม่ดีมาตลอด”

(FGD6, สันทนาการกลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553))

“นักเรียนที่เรียนอยู่ในสายอาชีพ น่าจะเป็นส่วนสำคัญในการปรับปรุงภาพลักษณ์ คืออยากให้มีความภาพลักษณ์ที่ดีขึ้น เพื่อที่คนจะได้มาเรียนมากขึ้น ไม่มองว่าการเรียนสายอาชีพเป็นแหล่งรวมของนักเรียนที่ไม่ดี”

(FGD4, สันทนาการกลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553))

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น ในส่วนของผู้เรียนที่ต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม สามารถสรุปแนวทางการส่งเสริมได้ 8 ประเด็น ดังนี้ 1). สร้างงานรองรับหลังสำเร็จการศึกษา 2). สร้างรายได้ระหว่างเรียน 3). เข้มงวดเรื่องระเบียบวินัย 4). พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน 5). เพิ่มการประชาสัมพันธ์ด้านการอาชีวศึกษา 6). บอกถึงประโยชน์ของการเรียนอาชีวศึกษา 7). สร้างภาพลักษณ์ที่ดี และ 8). ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการ

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มประเภทนักเรียนที่ไม่ต้องการศึกษาต่ออาชีวศึกษา

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่งคือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา ส่วนที่สอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่เคยต้องการศึกษาต่ออาชีวศึกษา

ส่วนที่หนึ่ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา นักเรียนกลุ่มนี้แสดงความคิดเห็นแนวทางในการส่งเสริมให้

นักเรียนสนใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นไว้ 3 ประเด็น คือ แนวโน้มข้อมูลทางอาชีวศึกษาให้ละเอียด สร้างภาพลักษณ์ที่ดี และสร้างงานรองรับหลังสำเร็จการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประเด็นที่ 1 แนวโน้มข้อมูลทางอาชีวศึกษาให้ละเอียด

นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าการให้ข้อมูลทางการอาชีวศึกษายังไม่ละเอียด นักเรียนให้ข้อมูลว่าได้รับรู้รายละเอียดเกี่ยวกับอาชีวศึกษาน้อยมาก ข้อมูลที่ได้รับไม่ครอบคลุมในสิ่งที่อยากรู้ ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลกว้างไม่ลงลึก เช่น ไม่ทราบความแตกต่างของวิทยาลัยเทคนิคกับสถาบันอาชีวศึกษา ไม่ทราบว่าสถาบันอาชีวศึกษาที่ใดมีความเชี่ยวชาญในสาขาใดบ้าง เป็นต้น นักเรียนจึงอยากได้ข้อมูลการเรียนอาชีวศึกษาที่ละเอียดและเป็นจริงไม่มีการบิดเบือนเพื่อดึงดูดให้นักเรียนเข้าไปเรียนอย่างเกินจริง ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนากลุ่มดังนี้

“นำเสนอข้อมูลทางอาชีวศึกษาให้ละเอียด แบบไม่พูด ว่าดี อย่างนั้น อย่างนี้ แต่จริงๆ แล้วไม่ใช่ อันตราก็บอกว่าเป็นอันตรายอยู่ จะแก้ปัญหามาอย่างไรก็ชี้แจง ผู้ปกครองจะได้เข้าใจ และช่วยนักเรียนในการตัดสินใจเลือกเรียน ปัจจุบันต้องยอมรับว่าการเรียนสายอาชีพไม่ค่อยได้รับความนิยมนเท่าไร”

(FGB 1, สนทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“ข้อมูลที่ได้เกี่ยวกับการเรียนสายอาชีพนั้นว่ามันยังไม่ลงลึกในรายละเอียดที่พวกเราอยากจจะรู้ คือมันไม่มีนะ ไม่เหมือนการเรียนต่อในมหาวิทยาลัยที่เรามีความรู้สึกว่าจะข้อมูลที่ได้ใน การศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยมันละเอียดดี และข้อมูลมันก็มีอย่างกว้างขวาง อยากให้การ เรียนต่อในระดับต่อจากชั้น ม. ต้น เป็นแบบนั้นบ้าง เพราะความสำคัญก็ไม่ได้ต่างกัน”

(FGB 6, สนทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“เห็นตรงกันนะว่าข้อมูลมันน้อยจริง ไม่ละเอียดเลย จริงแล้วการเลือกเรียนต่อในระดับนี้มันก็เป็นจริงที่จำเป็นที่จะต้องได้รับข้อมูลที่ละเอียดมากพอให้ตัดสินใจ เพราะมันเป็นอนาคตของเด็กคนหนึ่งเลย แต่ข้อมูลที่ได้นั้นจริงนะ ไม่ใช่เป็นโฆษณาชวนเชื่อ อะไรไม่ดีก็เข้าไป แก้กัน อะไรดีก็บอกกล่าวกัน”

(FGB 7, สนทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

ประเด็นที่ 2 สร้างภาพลักษณ์ที่ดี

นักเรียนได้แสดงความเห็นเรื่องของภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาที่มีข่าวในทิศทางที่ไม่ดี อยากให้มีการปรับปรุงเรื่องของภาพลักษณ์ให้ดีขึ้น เพราะปัญหาเรื่องของภาพลักษณ์การอาชีวศึกษานั้นเป็นปัญหาใหญ่ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องแก้ไข ถ้าสามารถแก้ไขได้นักเรียนเชื่อว่าน่าจะมีสัดส่วนนักเรียนสนใจมากเรียนเพิ่มขึ้น ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนากลุ่ม ดังนี้

“สายอาชีพ พอให้เด็กถึงก็จะรู้สึกกลัว ต่างจังหวัดอาจจะไม่เท่าไร แต่ในกรุงเทพฯ ที่มี การยกพวกตีกันอยู่บ่อยๆ ส่งผลเสียเหมือนกันนะต่อคนที่สนใจอยากเข้าเรียน นักเรียนก็กลัว พ่อแม่ก็กลัว เลยทำให้ไม่กล้าเข้าไปเรียนกัน ถ้าชาวพวกนี้หมดไป น่าจะเป็นผลดีกับนักเรียนที่เรียน อยู่และที่กำลังจะเข้าเรียน จึงอยากเสนอให้ช่วยกันสร้างภาพที่ดีให้เกิดขึ้น”

(FGB 1, สนทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“ภาพลักษณ์เป็นส่วนสำคัญ ในการเลือกศึกษาตราบใดที่แก้ปัญหาเรื่อง นักเรียนตีกัน นักเรียนติดยาไม่ได้ นักเรียนที่มีผลการเรียนดี คงไม่สนใจเรียนอาชีวศึกษา และผู้ประกอบการไม่เห็นด้วย”

(FGB 3, สนทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“สร้างภาพลักษณ์ให้ดี ลดการนำเสนอข่าวเชิงลบทางอาชีวะ ช่วยกันสร้างสิ่งที่ดีให้เกิดขึ้น น่าจะส่งเสริมให้คนสนใจเรียนเพิ่มขึ้นนะ เพราะทุกวันนี้ข่าวยิ่งกัน แหกกัน จนติดตา”

(FGB 4, สนทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

ประเด็นที่ 3 มีงานรองรับหลังสำเร็จการศึกษา

นักเรียนกลุ่มนี้ก็แสดงความคิดเห็นเรื่องของการสร้างงานหลังสำเร็จการศึกษาเช่นกัน เนื่องจากจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักเรียนที่ดีและสนใจเรียนจริง เข้าไปเรียนสายอาชีวศึกษา มากกว่านักเรียนที่ไม่สามารถเรียนต่อสายสามัญได้ที่ตกอยู่ในสภาวะจำยอมต้องออกไปเรียนสายอาชีวศึกษา นักเรียนช่วยกันเสนอเรื่องการหาตำแหน่งงานหลังสำเร็จการศึกษา เนื่องจากการมองว่าหางานในปัจจุบันนั้นยาก นักเรียนสำเร็จการศึกษาเกินความต้องการ ถ้าการจับคู่ทางอาชีวศึกษาสามารถหางานทำได้ง่าย ก็จะมีส่วนดึงดูดให้นักเรียนหันมาสนใจเรียนกันมากขึ้น ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนากลุ่ม ดังนี้

“คุณวุฒิ ปวช. ปวส. น่าจะหางานทำได้หลังการศึกษา เพราะเป็นการเรียนที่เน้นการ เรียนปฏิบัติ เป็นการเรียนทางการฝึกอาชีพ ถ้าโรงเรียนสามารถจัดสรรคนเข้าเรียนตามจำนวนที่ โรงงานต้องการได้ จบออกมาแล้วไม่ตกงาน”

(FGB 6, สนนทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“จบมาไม่ตกงาน อย่างที่เพื่อนได้แสดงความเห็นคิดไป อยากให้ทางรัฐบาลออก สรรวจว่า สาขาวิชาอะไรเป็นที่ต้องการ แล้วเปิดรับสมัครตามจำนวนที่ต้องการทุกปี เหมือนจะเคย ได้ยินไต่ไต่ตำ ก็ผลิตช่างเอง คือมีโรงเรียน หลังจากเรียนจบก็สามารถทำงานต่อได้ ไม่รู้จริงรีเปล่า นะ ส่วนตัวคิดว่า เป็นเรื่องที่ดี”

(FGB 8, สนนทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

“เป็นเรื่องที่ดีเลย เห็นด้วยมาก ยิ่งรู้ว่าจากพี่ว่ามีนักเรียนคิดแบบนี้เยอะ ก็คงจะจริง ทุก คนคงอยากเรียนอะไรที่จบมาแล้วมีงานทำ เหมือนกันการสร้างโอกาสให้นักเรียนที่ไม่ถนัดทางการ สัมถัญ มีโอกาสที่จะมีงานทำเมื่อเรียนจบ”

(FGB 2, สนนทนากลุ่ม, 15 ธันวาคม 2553)

ส่วนที่สอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่เคยต้องการศึกษาต่ออาชีวศึกษา นักเรียนกลุ่มนี้แสดงความเห็นเรื่องของการเรียน อาชีวศึกษาไว้อย่างหลากหลายทั้งเรียน อาทิ สาเหตุที่ไม่ต้องการเรียนสายอาชีวศึกษา ซึ่งส่วน ใหญ่ให้เหตุผลของการไม่เลือกเรียนว่าต้องการเรียนสายสามัญเนื่องจากอาชีพที่นักเรียนสนใจใน อนาคตนั้นจำเป็นต้องเรียนสายสามัญ เช่น แพทย์ พยาบาล เป็นต้น สำหรับแนวทางที่นักเรียน กลุ่มนี้ช่วยกันเสนอเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นไว้ 3 ประเด็น คือ ชี้แจงข้อดี – ข้อเสียของการเรียนสายอาชีวศึกษา ปรับปรุงภาพลักษณ์ให้ดีขึ้น และสร้างงานที่มี รายได้สูงหลังสำเร็จการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประเด็นที่ 1 ชี้แจงข้อดี – ข้อเสียของการเรียนสายอาชีวศึกษา

นักเรียนในกลุ่มมีความต้องการอยากให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สนใจเลือก ศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา รับทราบข้อมูลทางด้านดีและด้านเสียของการเรียนอาชีวศึกษา เพื่อ เป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนอนาคต

ทางการเรียน ซึ่งนักเรียนเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่ทราบข้อมูลในส่วนนี้ จึงอยากให้ทางโรงเรียนมีการนำข้อมูล ข้อดี – ข้อเสีย มาประชาสัมพันธ์ ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนากลุ่มดังนี้

“ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ เรายังไม่ค่อยรู้กัน ส่วนใหญ่ก็เรียนตามเพื่อน เรียนเพราะเรียนต่อมอปลายไม่ได้บ้าง ถ้ามีคนนำเสนอถึงข้อดี – ข้อเสีย ให้ชัดเจนน่าจะเป็นประโยชน์มากต่อการตัดสินใจเรียนต่ออาชีวะ”

(FGD 2, สนทนากลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553)

“ควรนำเสนอข้อดี – ข้อเสีย ของการเรียนอาชีวศึกษา เพื่อให้นักเรียนที่สนใจเรียนนำไปคิดว่าควรจะเรียนหรือไม่เรียน อย่างที่รู้กันว่า คนส่วนใหญ่จะรู้ถึงแต่ข้อเสียของการเรียนอาชีวะ จะมีน้อยคนนะที่จะรู้ถึงข้อดี ดังนั้นโรงเรียนจึงควรบอกข้อมูลในส่วนนี้ เพื่อประกอบการตัดสินใจ นักเรียนที่ลังเลอยู่เมื่อเห็นข้อดี ของการเรียนอาชีวะ แล้ว อาจจะตัดสินใจเรียนก็ได้”

(FGD 4, สนทนากลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553)

“ทางกลุ่มช่วยกันสรุปว่า หากมีการนำเสนอข้อมูลถึงข้อดี ข้อเสีย ของการเรียนอาชีวศึกษา น่าจะเป็นข้อมูลที่ดีที่นักเรียนและผู้ปกครองอยากทราบ ผู้ปกครองท่านใดสับสน ลังเล ได้รับทราบแต่ข้อเสียของการเรียนอาชีวศึกษา เมื่อได้รับทราบถึงข้อดี อาจจะมีผลต่อการตัดสินใจได้”

(FGD 6, สนทนากลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553)

ประเด็นที่ 2 ปรับปรุงภาพลักษณ์ให้ดีขึ้น

นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า ปัจจุบันภาพลักษณ์ของการอาชีวศึกษาถือว่าติดลบ คนส่วนใหญ่มักมองแต่ความไม่ดีของนักศึกษาอาชีวศึกษา ทั้งในเรื่องของการทะเลาะวิวาท ที่เป็นข่าวดังอยู่เสมอ ทำให้นักเรียนและผู้ปกครองไม่สนใจที่จะเรียนต่อในสถาบันอาชีวศึกษา ดังนั้นนักเรียนจึงเสนอให้ นักศึกษาอาชีวศึกษาปรับปรุงพฤติกรรมในทิศทางที่ดีเพื่อสร้างภาพลักษณ์ทางบวกให้เกิดขึ้นกับอาชีวศึกษา และสร้างชื่อเสียงในทางที่ดีให้กับสถาบัน เช่น พัฒนาศักยภาพทางอาชีพที่ตนเองถนัด เข้าร่วมแข่งขันทักษะที่ถนัด เป็นต้น ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนากลุ่มดังนี้

“จะมีคนไปเรียนได้ไง ใครก็กลัวอันตราย ยกพวกตีกัน แบบนี้ภาพยังติดตามในสังคมอยู่ อยากให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น สร้างภาพที่ดี เพื่อที่จะได้ลบภาพเดิมออกไป นักเรียนรุ่นใหม่ที่จะเข้าไปเรียนจะได้มีความมั่นใจมากขึ้น”

(FGD 4, สนนากลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553)

“ช่วยกันทำสิ่งที่ดี ออกบริการสังคม ไม่ทะเลาะกัน ถ้าเป็นเช่นนี้สถานการณ์น่าจะดีขึ้น นักเรียนก็กล้าที่จะมาเรียนมากขึ้น”

(FGD 1, สนนากลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553)

“อยากขอความร่วมมือให้นักเรียนที่เรียนสายอาชีพในปัจจุบัน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ ลดความรุนแรงที่เกิดขึ้นให้หมดไป ออกทำประโยชน์ให้สังคม เพื่อให้ข่าวที่ไม่ดีหมดไป แต่คงต้องใช้เวลาพอสมควร เนื่องจากมีข่าวเสียหายมาเป็นระยะเวลานานพอสมควร”

(FGD 6, สนนากลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553)

ประเด็นที่ 3 สร้างงานที่มีรายได้สูงหลังสำเร็จการศึกษา

นักเรียนให้ความคิดเห็นเรื่องรายได้ที่มาจากการประกอบอาชีพตามที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมา อาชีพของนักศึกษาที่จบจากอาชีวศึกษางานส่วนใหญ่จะอยู่ในตำแหน่งไม่สูงมาก จึงทำให้ผลตอบแทนที่ได้รับไม่มากเท่านักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญา ถ้านักเรียนที่สำเร็จการศึกษามีงานทำที่ได้ค่าตอบแทนไม่มากพอ ก็ไม่สามารถจูงใจให้นักเรียนมาเรียนได้ ดังนั้นนักเรียนจึงอยากให้รัฐช่วยรับประกันรายได้หลังจบการศึกษา ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนากลุ่ม ดังนี้

“รัฐน่าจะรับประกันรายได้ให้กับคนที่เรียนจบสายอาชีวศึกษาให้สูงหน่อย เพื่อเป็นหลักประกันในการทำงานสร้างฐานะให้กับครอบครัว”

(FGD 6, สนนากลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553)

“งานส่วนใหญ่ของนักเรียนที่จบอาชีวศึกษานั้นอยู่ในตำแหน่งที่ไม่สูง รายได้ไม่มาก จึงเป็นเหตุผลที่นักเรียนที่เรียนเก่ง ไม่ไปเรียนกัน นิยมเรียนสายสามัญที่สามารถสร้างงานในตำแหน่งสูงสร้างรายได้เป็นกอบเป็นกำ ถ้าหากการเรียนสายอาชีวศึกษาสามารถมีงานที่มีรายได้สูง จะสามารถดึงดูดคนที่มีความสามารถมาเรียนได้”

(FGD 5, สันทนาการกลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553)

“เงินดี งานดี น่าจะเป็นสิ่งที่ดึงดูดได้นะ แล้วก็ให้มีการประชาสัมพันธ์มากๆ ชาวที่ไม่ดี ก็พยายามลบ สมัยนี้จบไรมาก็ได้ให้เงินดี ค่าเรียนกันหมดแหละ”

(FGD 1, สันทนาการกลุ่ม, 29 ธันวาคม 2553)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น ในส่วนของนักเรียนที่ไม่ต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาสามารถสรุปประเด็นได้ 5 ประเด็น ดังนี้ 1). สร้างงานรองรับหลังสำเร็จการศึกษา 2). สร้างภาพลักษณ์ที่ดี 3). มีการแนะนำอย่างละเอียด เกี่ยวกับการศึกษาอาชีวศึกษา 4). ประชาสัมพันธ์ข้อมูลถึงข้อดีและข้อเสียของการเรียน อาชีวศึกษา 5). สร้างงานที่มีรายได้สูง

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มประเภทศึกษาอาชีวศึกษาในปัจจุบัน

นักศึกษาอาชีวศึกษาได้เสนอแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเลือกเรียน อาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น ไว้ 4 ประเด็น คือ บอกระยะของการเรียนอาชีวศึกษา สร้างภาพลักษณ์ที่ดี ต่อสาธารณชน สร้างงานและรายได้รองรับหลังสำเร็จการศึกษา และปรับช่วงเวลาในการเรียน ซึ่งมี รายละเอียดดังนี้

ประเด็นที่ 1 บอกระยะของการเรียนอาชีวศึกษา

นักศึกษาด้วยกันแสดงความเห็นว่าในปัจจุบันคนในสังคมไม่เห็นถึงประโยชน์ของการ เรียนสายอาชีวศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนมองว่าการศึกษายาอาชีวศึกษานั้นสำหรับนักเรียน ที่มีผลการเรียนไม่ดี เป็นที่รวบรวมแต่นักเรียนเกรดไม่ตั้งใจเรียน ไม่เห็นว่าเรียนไปจะได้ประโยชน์ อะไร ดังนั้นจึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องน่าจะช่วยกันนำเสนอถึงประโยชน์ของการเรียนอาชีวศึกษา ดัง ตัวอย่างคำพูดจากการสนทนากลุ่มดังนี้

“นักเรียนไม่เห็นถึงประโยชน์กันไง มุ่งแต่จะเรียนต่อมหาวิทยาลัย คิดว่าเรียนแล้วจะจบสูงๆ เรียนสายอาชีพไม่มีประโยชน์อะไร เรียนไปวันๆ จบบ้างไม่จบบ้าง จบออกมาก็ไม่รู้ไปทำอะไร”

(FGD 4, สันทนาการกลุ่ม, 19 ธันวาคม 2553)

“อย่างที่เพื่อนได้พูดไป เห็นด้วยนะ คิดดูแล้ว เมื่อก่อนผมมองไม่เห็นถึงประโยชน์ทางการเรียนอาชีพศึกษาเลย เพื่อนเรียนก็เรียนตาม พอมาเรียนจริงแล้ว มันมีประโยชน์นะ ผมสามารถหารายได้ระหว่างเรียนได้สบาย และวุฒิ ปวช. ก็เป็นที่ต้องการมากกว่าวุฒิ มอ ปลาย คือระยะเวลาเรียนเท่ากันแต่วุฒิ ม.หก คงหางานยากหน่อยเมื่อเทียบกับคนจบอาชีวะ”

(FGD 6, สันทนาการกลุ่ม, 19 ธันวาคม 2553)

ประเด็นที่ 2 สร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อสาธารณชน

นักศึกษาอาชีวศึกษายอมรับว่าภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาอยู่มองในเชิงลบมาเป็นเวลานาน การนำเสนอข่าวด้านดีไม่ค่อยได้รับความสนใจจากคนในสังคมเท่าที่ควร จึงอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ไม่ค่อยมีนักเรียนสนใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา สำหรับสิ่งที่นักศึกษาช่วยกันทำด้วยกันคือจะพยายามแสดงออกให้สังคมเห็นด้านที่ดีของนักศึกษาอาชีวศึกษา และมีความมั่นใจว่านักศึกษาที่ดีมีพฤติกรรมดีนั้นมีอยู่มาก นักศึกษาทั้งหมดเห็นตรงกันว่าควรปรับปรุงภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาให้ดีขึ้นเป็นสิ่งที่ควรทำมากที่สุด ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนากลุ่มดังนี้

“ผมว่าเราเป็นอาชีวะ น้ำดีนะ ผมเชื่อแบบนั้น และมีคนอย่างพวกเราอยู่มาก เราต้องช่วยกันเปลี่ยนมุมมองของคนในสังคม เป็นธรรมดาของคนไทยที่ทำชั่วครั้งเดียวไม่เท่ากับทำดีร้อยครั้ง ถึงแม้มันยากอย่างไรเราก็ต้องทำ”

(FGD 4, สันทนาการกลุ่ม, 19 ธันวาคม 2553)

“ไม่แน่นอนะ อีกไม่กี่ปี ถ้าข่าวเสียหาย หหมดไป และไม่เกิดขึ้นใหม่ พยายามช่วยกันรักษาภาพพจน์ที่ดีไว้ให้ยาวนาน นักเรียนคงสนใจเรียนมากขึ้น”

(FGD 7, สันทนาการกลุ่ม, 19 ธันวาคม 2553)

“อย่างที่เราทราบกันว่า ภาพการยกพวกตีกัน หรืออะไรก็แล้วแต่ในทางลบมักเกิดขึ้นกับนักเรียนอาชีวศึกษา เลยทำให้คนส่วนใหญ่มองแบบนั้น ผู้ปกครองก็ไม่กล้าให้ลูกเข้ามาเรียนกลัวอันตรายบ้าง ไม่จบบ้าง ดังนั้นเราต้องรวมพลังกันแก้ไขสิ่งเหล่านี้ จริงแล้วชาวส่วนใหญ่มักเกิดที่กรุงเทพฯ เราต่างจังหวัดก็ได้รับผลกระทบนี้ไปด้วย ไม่มีนะ ไม่ค่อยมี ที่นักเรียนอาชีวศึกษาต่างสถาบันยกพวกตีกันในต่างจังหวัด”

(FGD 3, สนทนากลุ่ม, 19 ธันวาคม 2553)

ประเด็นที่ 3 สร้างงานและรายได้รองรับหลังสำเร็จการศึกษา

นักศึกษาอาชีวศึกษาแสดงความคิดเห็นว่าอยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยหางานรองรับหลังสำเร็จการศึกษาเช่นเดียวกับกลุ่มอื่นที่ได้แสดงความคิดเห็นประเด็นนี้ เพราะถ้าสามารถทำให้นักศึกษาสายอาชีวศึกษาจบมาแล้วมีงานทำไม่ตกงานและมีรายได้ที่เหมาะสม นักเรียนจะหันมาเรียนมากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันนักศึกษาที่บางส่วนไม่มีงานทำหรือทำงานไม่ตรงสายที่ตนเองจบ และงานที่ได้มีรายได้น้อย จึงอยากให้แก้ปัญหานี้ ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนากลุ่มดังนี้

“ปัจจุบันคนตกงานยังมาก งานที่ทำก็เป็นลูกจ้างซะส่วนใหญ่ รายได้ไม่เพียงพออยากให้ช่วยยกระดับการศึกษาสายอาชีวศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่ตนเองจบ เพื่อจะได้มีโอกาสหางานที่มีรายได้มากทำบ้าง”

(FGD 4, สนทนากลุ่ม, 19 ธันวาคม 2553)

“จัดหาตำแหน่งให้เพียงพอสำหรับนักเรียนที่จบ ให้มีความสำคัญเรื่องการทำงานหลังสำเร็จการศึกษาให้มากขึ้น”

(FGD 1, สนทนากลุ่ม, 19 ธันวาคม 2553)

“ไม่รู้ว่าบริษัทต่างๆ ขาดพนักงานสายอาชีวะ ในสาขาไหน เพราะว่าหากเรียนจบแล้วมีงานทำก็จะทำให้นักเรียนสนใจมาเรียนมากขึ้นนะ งานและรายได้เป็นที่คาดหวังของนักศึกษาจบใหม่ หากมีงานรองรับและมีรายได้มากพอ น่าจะช่วยแก้ปัญหานี้ได้บ้าง”

(FGD 6, สนทนากลุ่ม, 19 ธันวาคม 2553)

ประเด็นที่ 4 ปรับช่วงเวลาในการเรียน

นักศึกษาอาชีวศึกษา อยากให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยช่วงเวลาเหมือนกับ การศึกษาในโรงเรียน เนื่องจากไม่ต้องการเห็นความแตกต่าง ระหว่างการเรียนสายสามัญและสาย อาชีพ เพื่อนักศึกษาอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่านักศึกษาที่เรียนภาคค่ำไม่ค่อยสนใจ เรียน และมีพฤติกรรมที่แตกต่างจากด้วยอิสระทางการเรียน คิดว่าเป็นการเรียนที่ไม่จำเป็นต้องให้ ความสำคัญจะเรียนไม่เรียนก็ได้ ดังตัวอย่างคำพูดจากการสนทนากลุ่มดังนี้

“ช่วงเวลาในการเรียน ไม่อยากให้มีภาคพิเศษ เพราะนักเรียนที่เรียนจะไม่ค่อยอยาก มาเรียน ไม่เหมือนระบบในโรงเรียนสมัยเราเรียน ม.ต้น ที่มีเวลาเข้าเรียนที่เป็นปกติ นักเรียนที่เลิก เรียนดีก็การเดินทางกลับบ้านก็เป็นอันตราย”

(FGD 2, สนทนากลุ่ม, 19 ธันวาคม 2553)

“ปรับเวลาในการเรียนให้เหมือนในโรงเรียนก็ดีนะ จะได้รู้สึกไม่แตกต่าง จริงแล้วการ เรียนสายอาชีพ และสายสามัญเวลาเรียนก็น่าจะเหมือนกัน ไม่อยากให้มองว่าการเรียนสายอาชีพ เบากว่า ง่ายกว่า เรียนน้อยกว่า”

(FGD 5, สนทนากลุ่ม, 19 ธันวาคม 2553)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเรียนอาชีวศึกษา เพิ่มขึ้นส่วนของนักเรียนที่ศึกษาสายอาชีวศึกษาในปัจจุบัน สามารถสรุปประเด็นแนวทางการ ส่งเสริมไว้ 4 ประเด็น ดังนี้ 1). สร้างงานรองรับที่มีรายได้สูงหลังสำเร็จการศึกษา 2). สร้าง ภาพลักษณ์ที่ดีต่อสาธารณชน 3). ปรับช่วงเวลาในการเรียนการสอน และ 4). ประชาสัมพันธ์ถึง ประโยชน์ของการเรียนอาชีวศึกษา

เมื่อวิเคราะห์ผลการสนทนากลุ่มนักเรียนทั้ง 5 กลุ่มที่มีลักษณะแตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัย จะได้จำแนกตามความต้องการที่จะศึกษาและไม่ศึกษาสายอาชีวศึกษาของนักเรียนคือ กลุ่มที่ ต้องการศึกษายาอาชีวศึกษา ประกอบไปด้วย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ต้องการเรียน อาชีวศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เคยมีความต้องการเรียนอาชีวศึกษา และนักศึกษา อาชีวศึกษาในปัจจุบัน และกลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษายาอาชีวศึกษา ประกอบไปด้วย นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ต้องการศึกษายาอาชีวศึกษา และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่เคยมี ความต้องการศึกษายาอาชีวศึกษา ผลการเสนอแนวทางการส่งเสริมของนักเรียน พบว่า นักเรียนเสนอแนวทางการส่งเสริมอยู่ 12 ประเด็น คือ สร้างรายได้ระหว่างเรียน ประชาสัมพันธ์

สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง เข้มงวดเรื่องระเบียบวินัย พัฒนาคุณภาพการเรียน สร้างงานรองรับหลังสำเร็จการศึกษา เพิ่มการประชาสัมพันธ์ บอกประโยชน์ของการเรียนอาชีวศึกษา สร้างภาพลักษณ์ที่ดี ปรับช่วงเวลาการเรียน บอกข้อดี-ข้อเสียของการเรียนอาชีวศึกษา แนะนำการเรียนอาชีวศึกษาอย่างละเอียด และสร้างงานที่มีรายได้สูง ซึ่งแนวทางการส่งเสริมที่เสนอมากที่สุดคือ สร้างงานรองรับหลังสำเร็จการศึกษา รองลงมาคือ สร้างภาพลักษณ์ที่ดี โดยแนวทางที่นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มเห็นตรงกันคือ สร้างงานรองรับหลังสำเร็จการศึกษา สร้างภาพลักษณ์ที่ดี และสร้างงานที่มีรายได้สูง รายละเอียดดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 แนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกศึกษาอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นจาก 5 กลุ่มที่ศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผล (อันดับ)	ความต้องการ	แนวทางการส่งเสริม											
		สร้างรายได้ระหว่างเรียน	ทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง	เข้มงวดระเบียบวินัย	พัฒนาคุณภาพการเรียน	สร้างงานรองรับ	เพิ่มการประชาสัมพันธ์	บอกประโยชน์ของการเรียน	สร้างภาพลักษณ์ที่ดี	ปรับช่วงเวลาในการเรียน	บอกข้อดี-ข้อเสีย	แนะนำอย่างละเอียด	สร้างงานที่รายได้สูง
1. ความถนัดในสายอาชีวศึกษา	ศึกษา 48%												
	กลุ่มที่ 1	✓	✓	✓	✓	✓	✓						
2. การสนับสนุนจากบิดามารดา	กลุ่มที่ 3		✓			✓		✓	✓				
	กลุ่มที่ 5					✓		✓	✓	✓			✓
3. คล้อยตามเพื่อนรุ่นพี่	ไม่ศึกษา 52%												
	กลุ่มที่ 2					✓			✓			✓	
4. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านการศึกษาต่ออาชีวศึกษา	กลุ่มที่ 4												
	กลุ่มที่ 4								✓		✓		✓

2.4 ผลสรุปการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม 5 กลุ่ม ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดกลุ่มประเด็นที่มีความสอดคล้องกัน อีกทั้งนำข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามปลายเปิดแบบสอบถามวิจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ซึ่งสามารถสรุปแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นได้ 4 แนวทาง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ภาพลักษณ์ของการอาชีวศึกษา

นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนและผู้ปกครองส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านไม่ดีของการอาชีวศึกษามานาน จนเกิดความรู้สึกไม่ดีต่ออาชีวศึกษา ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาสายอาชีวศึกษา นักเรียนบางส่วนมีความสนใจอยากเรียนอาชีวศึกษาแต่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น กลัวนักเรียนไปอยู่ในสังคมที่ไม่ดี เรียนไม่สำเร็จตามที่ตั้งเป้าไว้ เกรงกลัวอันตราย เป็นต้น ดังนั้นนักเรียนจึงได้เสนอประเด็นเรื่องของภาพลักษณ์ของการอาชีวศึกษาไว้ 2 ประเด็นย่อยดังนี้

1.1 สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับการอาชีวศึกษา

รณรงค์ให้สังคมมองเห็นด้านดีของอาชีวศึกษา เพื่อปรับเปลี่ยนความคิด ทศนคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับการเรียนสายอาชีวศึกษา ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องช่วยกัน ทั้งนักศึกษาอาชีวศึกษาที่กำลังเรียนอยู่ในปัจจุบัน ผู้บริหารสถาบันอาชีวศึกษา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.2 สร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนสายอาชีวศึกษา

จากที่ได้กล่าวข้างต้นว่าผู้ปกครองเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจเลือกศึกษาของนักเรียน ซึ่งมีนักเรียนบางส่วนสนใจอยากเรียนอาชีวศึกษาแต่ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้เรียน ดังนั้นนักเรียนจึงอยากให้มี การทำความเข้าใจเรื่องของการเรียนด้านอาชีวศึกษา ปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้ปกครองให้มองเห็นถึงส่วนดีของนักศึกษาและการเรียนอาชีวศึกษา

2. ความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษา

ประเด็นเรื่องความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษานักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก สังเกตได้จากคำตอบจากแบบสอบถามและคำพูดจากการสนทนากลุ่มที่มักกล่าวถึงความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษากันทุกกลุ่ม ทั้งเรื่องของหน้าที่การงานที่คาดหวังให้ภาครัฐจัดสรรตำแหน่งรองรับหลังสำเร็จการศึกษาให้มีความมั่นคงและเรื่องของระดับรายได้ที่นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าระดับรายได้สำหรับผู้สำเร็จการศึกษายาอาชีวศึกษาน่าจะมีรายได้สูงเทียบเท่า

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาและมีความก้าวหน้าในอาชีพ ซึ่งนักเรียนได้เสนอเรื่องความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาไว้ 2 ประเด็นย่อยดังนี้

2.1 สร้างงานรองรับที่มั่นคง

หลังสำเร็จการศึกษาการมีอาชีพที่มั่นคงรองรับ ไม่ตกงานเป็นที่ปรารถนาของนักเรียนและผู้ปกครองทุกคน เพราะนักเรียนเห็นว่าอาชีพนั่นจะเป็นส่วนสำคัญในการสร้างฐานะ สร้างอนาคต นักเรียนจึงมีความคาดหวังให้ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน จัดสรรตำแหน่งรองรับหลังสำเร็จการศึกษาให้มีความมั่นคง และให้ภาครัฐจัดสำรวจสาขาขาดแคลนที่เป็นความต้องการของประเทศเพื่อแก้ปัญหาตกงานของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนเลือกศึกษาต่อของนักเรียนและแก้ปัญหาความขาดแคลนแรงงานด้านอาชีวศึกษา

2.2 สร้างงานที่มีรายได้สูงและมีความก้าวหน้า

นักเรียนแสดงความเห็นเรื่องความคาดหวังของรายได้ต่อเนื่องจากความคาดหวังของการมีงานรองรับหลังสำเร็จการศึกษา ด้วยมองว่าปัจจุบันผู้สำเร็จการศึกษายาอาชีวศึกษา ยังได้รับผลตอบแทนส่วนหนึ่งของรายได้น้อยเมื่อเทียบกับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา จึงเป็นผลทำให้นักเรียนที่มีผลการเรียนดีเลือกเรียนต่อสายสามัญเป็นส่วนใหญ่ รายได้ที่ได้รับนับว่าเป็นปัจจัยหนึ่งในการเลี้ยงชีพ และความก้าวหน้าของนักศึกษาที่สำเร็จอาชีวศึกษายังไม่ค่อยก้าวหน้า ในหน้าที่การงานเท่าที่ควร นักเรียนจึงมีความเห็นอยากให้หลังสำเร็จการศึกษาแล้วมีงานที่มีรายได้สูงและมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

3. การประชาสัมพันธ์ด้านการอาชีวศึกษา

การประชาสัมพันธ์ด้านอาชีวศึกษาตามการรับรู้ถึงข่าวสารของนักเรียนมองว่ามีการประชาสัมพันธ์น้อยไม่ทั่วถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลอย่างจริงจัง นักเรียนจำนวนมากไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนอาชีวศึกษาในประเด็นต่างๆ เช่น เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะออกไปประกอบอาชีพอะไร มีสาขาวิชาอะไรบ้าง เป็นต้น จากข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการประชาสัมพันธ์ยังไม่เข้าถึงนักเรียนเท่าที่ควร ดังนั้นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นได้ตามความคิดเห็นของนักเรียนคือ อยากให้ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเร่งประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจเรื่องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาอย่างทั่วถึง ชัดเจน ตามสื่อต่างๆ และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับนักเรียน ซึ่งนักเรียนได้เสนอประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ด้านอาชีวศึกษาไว้ 4 ประเด็นย่อยดังนี้

3.1 การประชาสัมพันธ์ชี้แจงข้อมูลด้านดี – ด้านเสีย ของการเรียนสายอาชีวศึกษา

การประชาสัมพันธ์ชี้แจงข้อมูลด้านดี – ด้านเสียของการเรียนสายอาชีวศึกษานั้น นักเรียนเห็นว่าเป็นส่วนสำคัญที่นักเรียนจะนำข้อมูลด้านดีและด้านเสียของการเรียนอาชีวศึกษามาพิจารณาเลือกศึกษาต่อ อีกทั้งทางภาครัฐสามารถนำด้านเสียของอาชีวศึกษา ไปปรับปรุงเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาต่อไป

3.2 ให้ข้อมูลด้านการอาชีวศึกษาอย่างละเอียด ถูกต้อง ชัดเจน

นักเรียนได้กล่าวแล้วข้างต้นถึงการประชาสัมพันธ์ด้านการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษานั้นมีการประชาสัมพันธ์ที่น้อยและไม่ละเอียดเท่าที่ควร สิ่งที่ต้องการทราบก็ไม่ทราบตามความต้องการ นักเรียนจึงคาดหวังให้มีการประชาสัมพันธ์ด้านอาชีวศึกษาให้ละเอียด ถูกต้อง ชัดเจน เพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองจะได้นำข้อมูลที่นำมาพิจารณาเลือกศึกษาต่อ

3.3 บอกประโยชน์และความสำคัญของการเรียนอาชีวศึกษา

เพื่อชี้ให้นักเรียนที่กำลังตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหรือยังลังเลที่จะศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนด้านอาชีวศึกษา ว่าสิ่งนี้นักเรียนจะได้รับจากการเข้าศึกษาอาชีวศึกษาที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและประเทศชาติเป็นอย่างไร เนื่องจากนักเรียนแสดงความเห็นว่านักเรียนบางส่วนไม่ค่อยเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนอาชีวศึกษาเท่าที่ควร ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งของการไม่สนใจที่จะเลือกเรียนอาชีวศึกษาก็เป็นได้

3.4 เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง

นักเรียนแสดงความเห็นถึงการรับรู้เรื่องของการประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านการเรียนต่อสายอาชีวศึกษาอย่างไม่ทั่วถึง ปริมาณการประชาสัมพันธ์น้อย นักเรียนจึงอยากให้ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการประชาสัมพันธ์เรื่องการศึกษาอาชีวศึกษาตามโรงเรียนต่างๆ ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองจะได้รับรู้ข้อมูลให้มากขึ้นใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษา และทำให้บุคคลทั่วไปรู้จักการเรียนอาชีวศึกษาในแง่มุมอื่นๆ

4. ลักษณะการเรียนอาชีวศึกษา

นักเรียนแสดงความคิดเห็นเรื่องของลักษณะการเรียนการสอนของอาชีวศึกษาว่าเป็นการเรียนที่ไม่เน้นทฤษฎีเน้นการเรียนที่ฝึกปฏิบัติ ลักษณะการเรียนการสอนไม่เข้มงวด จึงไม่สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับการอาชีวศึกษา รูปแบบการเรียนทั้งด้านของเนื้อหาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติหละหลวม รวมถึงระเบียบวินัยที่มีการปล่อยปะละเลยเรื่องของความประพฤตินักเรียน อีกทั้งมีช่วงเวลาในการเรียนไม่เหมาะสม แต่ทั้งนี้ นักเรียนมองเห็นโอกาสในการสร้างรายได้และฝึกประสบการณ์ขณะเรียนอาชีวศึกษา นักเรียนได้ช่วยกันเสนอให้มีการปรับปรุงลักษณะการเรียนการสอนอาชีวศึกษาไว้ 4 ประเด็นย่อยดังนี้

4.1 เข้มงวดเรื่องของระเบียบวินัย

นักเรียนแสดงความคิดเห็นเรื่องระเบียบวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษา ว่าคนในสังคมมองว่าสถาบันอาชีวศึกษาไม่ค่อยเข้มงวดเท่าไรเรื่องของระเบียบวินัย นักศึกษาอาชีวศึกษามีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับวัยเรียน เช่น เรื่องของการแต่งการ ความประพฤติ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะแสดงถึงภาพลักษณ์หนึ่งของอาชีวศึกษา เมื่อยังไม่ปรับปรุงเรื่องระเบียบวินัยสังคมก็จะไม่ปรับเปลี่ยนความคิดที่มีต่ออาชีวศึกษา นักเรียนจึงอยากให้มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้มีรูปแบบเข้มงวดเรื่องระเบียบวินัยให้คล้ายการเรียนการสอนในโรงเรียน

4.2 ปรับช่วงเวลาการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม

นักเรียนแสดงความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนการสอนว่ามีช่วงเวลาไม่เหมาะสม ที่มีการเรียนการสอนภาคเช้าและภาคบ่าย นักเรียนสามารถออกนอกบริเวณโรงเรียนได้ตลอดเวลา ไม่สามารถรู้ได้ว่าช่วงไหนเป็นช่วงที่นักเรียนอาชีวศึกษาเรียนช่วงไหนไม่มีเรียน บางส่วนเข้าเรียนเข้าบางส่วนเข้าเรียนบ่ายเลิกเรียนในช่วงค่ำ ดังนั้นจึงไม่สามารถแยกแยะนักเรียนที่โดดเรียนเหมือนการเรียนในโรงเรียนสายสามัญได้ที่มีเวลาเรียนที่ชัดเจน นักเรียนที่เลิกเรียนช่วงค่ำผู้ปกครองก็กังวลเรื่องความปลอดภัยระหว่างเดินทางกลับบ้าน นักเรียนจึงอยากให้มีการปรับเปลี่ยนเวลาในการเรียนให้มีช่วงเวลาเดียวกับการเรียนในโรงเรียนสายสามัญ

4.3 พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

คุณภาพของการเรียนสายอาชีวศึกษานักเรียนมองว่าเป็นการเรียนที่ไม่เข้มงวดจึงทำให้นักศึกษาอาชีวศึกษาไม่สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับอาชีวศึกษา ลักษณะการเรียนเน้นภาคปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ เรียนแบบสบายจึงไม่ค่อยใช้เวลาว่างในการทบทวนบทเรียน นักเรียนคาดหวังให้การเรียนระดับอาชีวศึกษาจะสามารถพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพและมีความชำนาญในสาขาที่ตนเรียน ดังนั้นนักเรียนจึงอยากให้มีการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้โดดเด่นมีผลงานให้เห็นเป็นที่ประจักษ์

4.4 สร้างรายได้ระหว่างเรียน

ด้วยลักษณะการเรียนที่เน้นการเรียนภาคปฏิบัติเพื่อฝึกประสบการณ์ด้านอาชีพ นักเรียนเห็นว่าเป็นข้อดีที่อาชีวศึกษาสามารถสร้างรายได้ ซึ่งแตกต่างจากการเรียนสายสามัญที่เป็นการเรียนเน้นภาคทฤษฎีเพื่อการศึกษาขั้นสูงต่อไป ดังนั้นลักษณะการเรียนอาชีวศึกษาที่มีฝึกภาคปฏิบัติเช่นนี้ นักเรียนสามารถผลิตผลงานตามสาขาที่ตนเรียนดังนั้น จึงอยากให้ทางสถาบันอาชีวศึกษาจัดสรรงานที่สร้างรายได้ให้เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอน เช่น การรับงานช่วงเวลาที่ว่างหลังเลิกเรียน จัดนิทรรศการนำสิ่งประดิษฐ์ของนักศึกษาออกจำหน่าย เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการฝึกทักษะอาชีพและช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายที่บ้าน

ซึ่งสามารถสรุปแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพศึกษาเพิ่มขึ้นตามความคิดเห็นของนักเรียนทั้ง 5 กลุ่มได้ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 แนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเลือกศึกษาต่ออาชีพศึกษา

แนวทางการส่งเสริม	รายละเอียด
1. ภาพลักษณ์อาชีพศึกษา	• สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับอาชีพศึกษา
	• สร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนสายอาชีพศึกษา
2. ความคาดหวังหลังสำเร็จอาชีพศึกษา	• สร้างงานรองรับที่มั่นคง
	• สร้างงานที่มีรายได้สูงและมีความก้าวหน้า
3. การประชาสัมพันธ์	• ชี้แจงข้อมูลด้านดี – ด้านเสีย ของการเรียนสายอาชีพศึกษา
	• ให้ข้อมูลอย่างละเอียด ถูกต้อง และชัดเจน
	• บอกประโยชน์และความสำคัญของการเรียนอาชีพศึกษา
	• เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง
4. ลักษณะการเรียน	• เข้มงวดเรื่องของระเบียบวินัย
	• ปรับช่วงเวลาการเรียนการสอนให้เหมาะสม
	• พัฒนาคุณภาพการเรียนให้มีประสิทธิภาพ
	• สร้างรายได้ระหว่างเรียน

ตอนที่ 3. ผลการสังเคราะห์แนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนอาชีพศึกษาเพิ่มขึ้น

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนอาชีพศึกษาเพิ่มขึ้น จากข้อมูลการดำเนินการวิจัยทั้ง 2 ระยะเวลา คือ ข้อมูลเชิงปริมาณในการวิจัยระยะแรก ที่ทำให้ทราบถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษา ซึ่งพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียน 5 อันดับแรกคือ ระดับความถนัดในสายอาชีพศึกษา ระดับการสนับสนุนจากบิดามารดา ระดับการคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่ ระดับการประชาสัมพันธ์ด้านอาชีพศึกษา และระดับการรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมของสถาบัน และข้อมูลเชิงคุณภาพในการวิจัยระยะที่สอง ที่ทำให้ทราบถึงแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนอาชีพศึกษาเพิ่มขึ้น จากการสนทนากลุ่มของนักเรียนทั้ง 5 กลุ่ม ซึ่งพบว่านักเรียนได้เสนอแนวทาง 4 เรื่องคือ ภาพลักษณ์ของอาชีพศึกษา ความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษา การประชาสัมพันธ์ และลักษณะการเรียน ดังนั้นจากการสังเคราะห์ข้อมูลทั้งสองระยะ พบว่าแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนอาชีพศึกษาเพิ่มขึ้นมีดังนี้

1. ปรับปรุงภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา

ควรมีการปรับปรุงภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาที่ติดลบ เช่น ลดการทะเลาะวิวาทกันของนักศึกษาต่างสถาบัน เข้มงวดเรื่องระเบียบวินัยให้พฤติกรรมของนักศึกษาในทางที่ดี เป็นต้น เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับอาชีวศึกษา ปรับเปลี่ยนมุมมองของสังคมให้มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีวศึกษา

2. ส่งเสริมให้นักเรียนค้นหาความถนัดของตนเองก่อนสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรวางแผนแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนค้นพบความถนัดของตนเองในด้านต่างๆ เพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองรับรู้ถึงความถนัดที่นักเรียนมีใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับต่อไป

3. เร่งประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจเรื่องการศึกษาอาชีวศึกษากับนักเรียนและผู้ปกครองอย่างทั่วถึง

ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีวศึกษาให้นักเรียนและผู้ปกครองได้ทราบถึงข้อมูลต่างๆ เช่น ประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อเข้าศึกษาสายอาชีวศึกษา จำนวนความต้องการแรงงานด้านอาชีวศึกษา โดยเพิ่มปริมาณการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง

4. รับประกันการมีงานทำและรายได้เมื่อสำเร็จการศึกษา

จัดสรรตำแหน่งรองรับนักศึกษาที่สำเร็จอาชีวศึกษาให้มีรายได้ที่ดี มีความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ เพื่อรับประกันเรื่องของอาชีพและผลตอบแทนที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3 ประการ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 วิธีคือ วิธีที่ 1 ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อวิเคราะห์ความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และข้อที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียน ซึ่งได้จากกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2553 ทุกสังกัด โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage probability sampling) จำนวนทั้งสิ้น 475 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียน แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ลักษณะข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามแบบเลือกตอบและแบบเติมคำตอบ ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียน ข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (likert's scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิดที่ถามถึงแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น สำหรับการวิจัยระยะที่ 2 ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (nonprobability sampling) เทคนิควิธีการเก็บข้อมูลใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (focus group) ผู้วิจัยจัดการสนทนากลุ่มจำนวน 5 ครั้ง ประกอบด้วยนักเรียน 5 กลุ่มคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาและกลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่เคยต้องการเรียนสายอาชีวศึกษาแต่ไม่ได้เรียน และกลุ่มที่ไม่เคยต้องการเรียนสายอาชีวศึกษา และนักศึกษาอาชีวศึกษา โดยแต่ละกลุ่มจะมีจำนวน

นักเรียนประมาณ 7 – 8 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ มีทั้งสิ้น 3 ส่วน ส่วนแรก คือ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 1.1 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิภาคหลัง 1.2 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพครอบครัว 1.3 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษา ส่วนที่สองคือ การวิเคราะห์ความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบไปด้วย 2.1 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่มีการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาและไม่ศึกษาต่ออาชีวศึกษา จำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ 2.2 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาของนักเรียน 2.3 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาไม่ศึกษาต่ออาชีวศึกษาของนักเรียน ส่วนที่สาม คือการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบไปด้วย ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถนำมาจำแนกกลุ่มนักเรียนที่มีการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาและไม่ศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา โดยการวิเคราะห์จำแนก (discriminant analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (focus group) ประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนแรก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มที่ศึกษา ส่วนที่สอง คือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (focus group) ประกอบไปด้วย 2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มประเภทนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่ออาชีวศึกษา 2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มประเภทนักเรียนที่ไม่ต้องการศึกษาต่ออาชีวศึกษา 2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มประเภทนักศึกษาที่กำลังศึกษาอาชีวศึกษาในปัจจุบัน 2.4 ผลสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 คือ การสังเคราะห์แนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอเป็น 3 ข้อ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดย ข้อแรก เป็นผลการวิเคราะห์ความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียน ข้อที่สอง เป็นผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียน และ

ข้อสุดท้าย เป็นผลการวิเคราะห์แนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพศึกษาเพิ่มขึ้น ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพศึกษาของนักเรียน

โดยภาพรวมแล้ว พบว่า นักเรียนมีความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพศึกษา จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 เมื่อจำแนกตามภูมิภาค พบว่า นักเรียนภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) ต้องการศึกษาต่อสายอาชีพศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.91 รองลงมาคือภาคใต้ และตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 60.94 และ 51.69 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความต้องการเรียนสายอาชีพศึกษาน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.22 และนักเรียนในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีความต้องการเรียนสายอาชีพศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.00 สำหรับเหตุผลของนักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพศึกษาคือ มีความชอบ/ถนัดอาชีพศึกษา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.30 รองลงมาคือ เรียนง่าย/ได้ปฏิบัติจริง และอื่นๆ เช่น ตามเพื่อน เรียนไม่เก่ง คิดเป็นร้อยละ 25.32 และ 22.78 ตามลำดับ ส่วนเหตุผลของนักเรียนที่ไม่ต้องการเลือกเรียนสายอาชีพศึกษาคือ ต้องการเรียนต่อสายสามัญมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.46 รองลงมาคือ สนใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในอนาคต และไม่ถนัดสายอาชีพศึกษา/ไม่ชอบ คิดเป็นร้อยละ 33.33 และ 19.19 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษา

ตัวแปรที่สามารถจำแนกระหว่างกลุ่มตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษาและกลุ่มที่ตัดสินใจไม่ศึกษาต่อสายอาชีพศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 15 ตัวแปร จากทั้งหมด 18 ตัวแปร ซึ่งได้แก่ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับความถนัดในสายอาชีพศึกษา ระดับค่านิยมการเรียนด้านอาชีพศึกษา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา ระดับความหวังรายได้ในอนาคต ระดับความมั่นคงในหน้าที่การงาน ระดับความก้าวหน้าในอาชีพ ระดับการสนับสนุนจากบิดามารดา ระดับคำแนะนำจากครูแนะแนว ระดับการคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่ ระดับการประชาสัมพันธ์ด้านการศึกษาต่อสายอาชีพศึกษา ระดับคุณภาพของสถาบัน ระดับการรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมของสถาบัน และระดับชื่อเสียง สำหรับตัวแปรที่ไม่สามารถจำแนกได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ ระดับรายได้ครอบครัว ประเภทอาชีพบิดา และประเภทอาชีพมารดา โดยสรุป ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษาของนักเรียนนั้น ประกอบไปด้วย ปัจจัยด้านภูมิหลังคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความถนัดในสายอาชีพศึกษา ค่านิยมการเรียนด้านอาชีพศึกษา ปัจจัยด้านสถานภาพทางครอบครัวคือ การศึกษาของบิดา และการศึกษาของมารดา ปัจจัยด้านความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคตคือ ความหวังรายได้ในอนาคต ความมั่นคงในหน้าที่การงาน และ ความก้าวหน้าในอาชีพ ปัจจัยด้านอิทธิพลบุคคลคือ การสนับสนุนจากบิดามารดา คำแนะนำจาก

ครูแนะแนว การคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่ และการประชาสัมพันธ์ด้านการศึกษาต่ออาชีวศึกษา ปัจจัยอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาคือ คุณภาพของสถาบัน การรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมของสถาบัน และชื่อเสียงของสถาบัน

ความสามารถในการทำนายของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา เมื่อพิจารณาเครื่องหมาย (+,-) ของค่ากลางคะแนนจำแนก (group centroid) พบว่าฟังก์ชันนี้จำแนกกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ 1) กลุ่มนักเรียนที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroids) เป็นบวก เท่ากับ 0.703 และ 2) กลุ่มนักเรียนที่ตัดสินใจไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (group centroids) เป็นลบ เท่ากับ -0.649 และตัวแปรที่สามารถทำนายการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อได้ดีที่สุด คือ ระดับความถนัดในสายอาชีวศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคัลมาตรฐานเท่ากับ 0.734 รองลงมา คือ ระดับการสนับสนุนจากบิดามารดา ระดับการคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่ ระดับการประชาสัมพันธ์ด้านการศึกษาต่ออาชีวศึกษา และระดับการรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคัลมาตรฐานเท่ากับ 0.673 0.642 0.609 และ 0.541 ตามลำดับ สำหรับตัวแปรที่ทำนายการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อได้น้อยที่สุดคือ ประเภทอาชีพของมารดา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคัลมาตรฐานเท่ากับ 0.047 และสามารถนำฟังก์ชันค่าสัมประสิทธิ์การทำนายมาสร้างสมการจำแนกการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษาได้ดังนี้

$$\begin{aligned} Z = & -0.494(\text{BAC1})+0.864(\text{BAC2})-0.278(\text{BAC3})-0.042(\text{SES1})+0.183(\text{SES2}) \\ & +0.040(\text{SES3})+0.336(\text{SES4})-0.140(\text{SES5})-0.010(\text{EXEP1})+0.309(\text{EXEP2}) \\ & -0.384(\text{EXEP3})+0.534(\text{EXP1})+0.024(\text{EXP2})+0.236(\text{EXP3})+0.209(\text{EXP4}) \\ & -0.259(\text{EXT1})+0.372(\text{EXT2})-0.178(\text{EXT3}) \end{aligned}$$

ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อต่างกัน พบว่า ฟังก์ชันที่ได้ เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ปรากฏว่าสามารถจำแนกกลุ่มได้ ($\chi^2=175.084$ $df=18$ $p=0.000$) โดยที่ฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุมีค่าไอเกน เท่ากับ 0.458 แสดงว่าฟังก์ชันนี้ทำให้ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มน้อยกว่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม และตัวแปรจำแนกกลุ่มที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กับฟังก์ชันจำแนกกลุ่มด้วยค่าสหสัมพันธ์คาโคเนคัล เท่ากับ 0.561

เมื่อนำฟังก์ชันที่ได้มาทดสอบความถูกต้องของการจำแนกกลุ่ม พบว่า ฟังก์ชันที่ได้สามารถจำแนกกลุ่มการตัดสินใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ถูกต้องร้อยละ 76.2 โดย

สามารถจำแนกนักเรียนที่ตัดสินใจเรียนต่อสายอาชีวศึกษาได้ถูกต้องร้อยละ 75.44 และจำแนกนักเรียนที่ตัดสินใจไม่ศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาได้ถูกต้องร้อยละ 76.92

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพมีจุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัยข้อที่ 3 คือ เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น พบแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นมีแนวทางดังนี้

1. ปรับปรุงภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา
2. ส่งเสริมให้นักเรียนค้นหาความถนัดของตนเองก่อนสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
3. เร่งประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจเรื่องการศึกษอาชีวศึกษากับนักเรียนและผู้ปกครองอย่างทั่วถึง
4. รับประกันการมีงานทำและรายได้เมื่อสำเร็จการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการศึกษาต่ออาชีวศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างทำให้ทราบจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาอยู่ร้อยละ 48.00 ซึ่งจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาดังกล่าวยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประเทศ สอดคล้องกับการสำรวจของกระทรวงศึกษาธิการที่พบว่านักเรียนเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษาในช่วงเวลาที่ผ่านมาไม่มียังไม่ถึงร้อยละ 50 ซึ่งในปีการศึกษา 2553 มีสัดส่วนการเลือกเรียนสายสามัญและสายอาชีวศึกษาอยู่ที่ 53:47 และสัดส่วนของนักเรียนที่สนใจศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา ยังคงไม่ถึงร้อยละ 50 ในหลายปีที่ผ่านมา จากที่ตั้งเป้าไว้ว่าสัดส่วนนักเรียนที่เรียนสายอาชีวศึกษาต่อสายสามัญ ควรจะเป็น 65 : 35 เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการแรงงานระดับอาชีวศึกษาของประเทศ (สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : ออนไลน์) แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ภาครัฐและเอกชนกำลังพยายามแก้ปัญหาให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะต้องใช้ระยะเวลาการแก้ปัญหาจนพอสมควรจึงจะสามารถแก้ปัญหาได้ เมื่อพิจารณาตามภูมิภาคจะพบว่า นักเรียนในภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพฯ) ต้องการศึกษอาชีวศึกษามากที่สุด ร้อยละ 71.91 ซึ่งนักเรียนให้เหตุผลว่าสามารถหางานได้ระหว่างเรียนมากที่สุด ร้อยละ 40.00 ซึ่งเป็นภาคเดียวที่ให้เหตุผลเรื่องของการหางานระหว่างเรียน แสดงให้เห็นว่านักเรียนในเขตภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพฯ) ให้ความสำคัญเรื่องการหารายได้ระหว่างเรียนในการเลือกศึกษาต่อ สอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น

ที่นักเรียนช่วยกันนำเสนอประเด็นการสร้างรายได้ระหว่างเรียน ส่วนนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนนักเรียนไม่ต้องการเรียนสายอาชีวศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.78 โดยให้เหตุผลว่าต้องการเรียนต่อสายสามัญมากที่สุด ร้อยละ 41.67 จากการตรวจสอบแบบสอบถามที่จัดส่งเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผลการเรียนรู้เฉลี่ยของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีแสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็นนักเรียนเก่งและมีความต้องการจะศึกษาต่อสายสามัญ แสดงให้เห็นว่าการกระจายของแบบสอบถามไม่ดีเท่าที่ควรไม่สามารถกระจายไปยังนักเรียนที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน สำหรับอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามภาคตะวันออกเฉียงเหนือขาดหายไปเป็นจำนวนมาก จึงอาจส่งผลต่อการเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรในภูมิภาค ทำให้ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ความต้องการพบนักเรียนที่ไม่ต้องการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาลดเคลื่อนจากที่ควรจะเป็น

จากผลการสำรวจความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนที่มีลักษณะแตกต่างกันนี้ มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Shull, Devecq and Cummings (1964: อ้างถึงใน สิรินาฎ ผางสระน้อย, 2551) ที่กล่าวว่า ผู้ทำการตัดสินใจสิ่งใดนั้นย่อมมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจแต่ละครั้ง อาจจะเหมือนหรือต่างกันตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ซึ่งตรงกับแนวคิดทฤษฎีการตัดสินใจและการกระทำทางสังคมของ Reeder ที่ได้อธิบายถึงการตัดสินใจของแต่ละคนว่าปัจจัยหรือสาเหตุที่มีผลต่อการตัดสินใจและการกระทำทางสังคมของบุคคลนั้น ในสถานการณ์การกระทำทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลหลายคน ซึ่งมีเหตุผลแต่ละอย่างในการกระทำหรือไม่กระทำต่างกัน และบางสถานการณ์อาจจะมีทางเลือกสองทางหรือหลายทาง เพื่อตอบสนองต่อการเลือกปฏิบัติในสถานการณ์นั้น

2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์จำแนก โดยตัวแปรที่ได้เกิดจากการสังเคราะห์ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรอิสระจำนวน 18 ตัวแปรคือ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับความถนัดในสายอาชีวศึกษา ระดับค่านิยมการเรียนด้านอาชีวศึกษา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา ระดับรายได้ของครอบครัว ประเภทอาชีพของบิดา ประเภทอาชีพของมารดา ระดับรายได้ในอนาคต ระดับความมั่นคงของอาชีพ ระดับความก้าวหน้าของอาชีพ ระดับการสนับสนุนจากบิดามารดา ปริมาณคำแนะนำจากครูแนะแนว ระดับการคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่ ระดับการประชาสัมพันธ์ด้านการศึกษาต่ออาชีวศึกษา ระดับคุณภาพของสถาบัน ระดับการรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมของสถาบัน และระดับชื่อเสียงของสถาบัน และตัวแปรตามคือ การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา จากการวิเคราะห์จำแนกจะได้ฟังก์ชันการจำแนกกลุ่ม ซึ่งพบว่า ฟังก์ชันนี้สามารถจำแนกกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่

คือ 1). กลุ่มนักเรียนที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา และ 2). กลุ่มนักเรียนที่ตัดสินใจไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา และตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่มได้มีทั้งสิ้น 15 ตัวแปรคือ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับความถนัดในสายอาชีวศึกษา ระดับค่านิยมการเรียนด้านอาชีวศึกษา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา ระดับรายได้ในอนาคต ระดับความมั่นคงของอาชีพ ระดับความก้าวหน้าของอาชีพ ระดับการสนับสนุนจากบิดามารดา ปริมาณคำแนะนำจากครูแนะแนว ระดับการคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่ ระดับการประชาสัมพันธ์ด้านการศึกษาต่ออาชีวศึกษา ระดับคุณภาพของสถาบัน ระดับการรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมของสถาบัน และระดับชื่อเสียงของสถาบัน ส่วนตัวแปรที่ไม่สามารถจำแนกได้มี 3 ตัวแปรคือ ระดับรายได้ของครอบครัว ประเภทอาชีพของบิดา ประเภทอาชีพของมารดา ตัวแปรทั้ง 15 ตัวที่สามารถจำแนกนักเรียนที่มีการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาที่แตกต่างกันมีอิทธิพลในการจำแนกได้ดีที่สุด 3 อันดับแรกคือ ระดับความถนัดในสายอาชีวศึกษา ระดับการสนับสนุนจากบิดามารดา และระดับการคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่ ตามลำดับ

ระดับความถนัดในสายอาชีวศึกษา ผลวิจัยพบว่า เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในการจำแนกได้ดีที่สุด เป็นเช่นนี้เพราะนักเรียนที่สนใจศึกษาต่อในสาขาวิชาใดต้องมีความถนัด และชอบที่จะเรียนในสิ่งที่ตนเองถนัดเป็นพื้นฐาน นักเรียนต้องรู้และประเมินตนเองว่ามีความชอบและถนัดสาขาวิชา ดังนั้นหากนักเรียนตระหนักถึงความสามารถของตนเองก่อนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและมีการตัดสินใจเลือกเพราะรู้ว่าถ้าตัดสินใจเลือกเรียนสาขาใดสาขาหนึ่งที่ตนเองถนัดแล้วจะสามารถทำให้เกิดผลสำเร็จทางการเรียนในสาขานั้นได้จะเป็นผลดีต่อนักเรียนมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กนกศักดิ์ ประสงค์ศิลป์ (2545) ที่ได้ศึกษาความต้องการและปัจจัยที่ส่งผลการศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า การเลือกศึกษาต่อขึ้นอยู่กับความถนัดและสนใจของตนเองมากที่สุด Gonzalez and Desjardin (2002) กล่าวว่า ความรู้ความสามารถในการเรียนและความถนัดในสาขาวิชาที่สนใจศึกษาต่อ ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อที่ต่างกัน และผลสำรวจเหตุผลของนักเรียนที่มีความต้องการเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาจากแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ก็พบว่าความถนัดในสายอาชีวศึกษาเป็นเหตุผลที่จำนวนนักเรียนตอบมากที่สุด ยิ่งเน้นย้ำให้เห็นว่านักเรียนจะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสายใดความถนัดของนักเรียนมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมาก

ระดับการสนับสนุนจากบิดามารดา ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนจากบิดามารดา มีอิทธิพลในการจำแนกรองมาเป็นอันดับสอง เป็นเช่นนี้เพราะนักเรียนจะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

ในระดับที่สูงขึ้นต้องได้รับความเห็นชอบจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองก่อน เนื่องจากเป็นผู้
 อนุเคราะห์ส่งเสียค่าเล่าเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ยังอยู่ในวัยรุ่น ดังนั้นการตัดสินใจเรื่อง
 ต่างๆ ถ้าไม่ได้รับคำแนะนำจากบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง อาจทำให้เกิดความผิดพลาดได้ การจะ
 เลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาก็เช่นกัน บิดามารดาจะต้องไตร่ตรองถึงผลสำเร็จที่นักเรียนจะได้รับ
 จากการเลือกเรียนอาชีวศึกษา รวมไปถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน ดังนั้นการตัดสินใจ
 เลือกศึกษาต่อของนักเรียนมักจะโน้มเอียงตามความคิดเห็นของบิดามารดา ซึ่งตรงกับทฤษฎีการ
 กระทำด้วยเหตุผลของ Fishbein and Ajzen ที่กล่าวว่าพฤติกรรมของบุคคลมาจากความต้องการ
 ของตนเป็นสำคัญ และอิทธิพลคนในสังคมเป็นบรรทัดฐานสังคมหรือการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
 เป็นการรับรู้ของบุคคลว่า ผู้ที่มีความสำคัญต่อผู้กระทำการให้กระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม
 ใด ผู้ที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนจะเป็นบิดามารดาหรือผู้ปกครอง จึงทำให้ระดับการสนับสนุนจากบิดา
 มารดามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ
 Elizabeth Ann. Dennard (2000) ที่สำรวจทัศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษาต่อการเลือก
 วิทยาลัยที่ตนต้องการ พบว่า องค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกของนักศึกษาคือ การ
 กระตุ้นของคนในครอบครัว ซึ่งอาจจะเป็นพ่อแม่หรือผู้ปกครอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ
 สุพจน์ นฤมล (2534) ได้ศึกษาถึงผลของสิ่งเร้าในด้านต่างๆ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่
 เลือกเรียนต่อสายอาชีพมากกว่าสายสามัญ เพราะบิดามารดามีบทบาทในการตัดสินใจ อีกทั้ง
 ข้อมูลเชิงคุณภาพในการวิจัยครั้งนี้ได้แสดงแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเลือกเรียน
 อาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น สิ่งหนึ่งที่นักเรียนอยากให้องค์กรที่เกี่ยวข้องทำก็คือ การประชาสัมพันธ์
 สร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองต่อการศึกษายาอาชีวศึกษา เป็นการเน้นถึงความสำคัญของ
 บิดามารดาว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน หากผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้เรียนสาย
 อาชีวศึกษา ด้วยเหตุผลต่างๆ อาจส่งผลทำให้นักเรียนไม่ได้เรียนสายอาชีวศึกษาตามต้องการก็
 เป็นได้ ดังนั้นบิดามารดาจึงเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน หากสามารถ
 ปรับเปลี่ยนทัศนคติในการเรียนสายอาชีวศึกษาของบิดามารดานักเรียนให้อยู่ในทิศทางที่ดี คงเป็น
 แนวทางหนึ่งที่สามารถเพิ่มจำนวนผู้เรียนสายอาชีวศึกษา

ระดับการคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่ ผลการวิจัยพบว่า มีอิทธิพลการจำแนกรองมาเป็น
 อันดับสาม เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในวัยรุ่น ซึ่งช่วง
 วัยนี้จะมีลักษณะของการติดเพื่อน หรือชื่นชมรุ่นพี่ที่ตนเองชอบ และอาจมีผลไปถึงการตัดสินใจ
 เลือกศึกษาต่อของนักเรียนก็เป็นได้ นักเรียนวัยนี้ส่วนมากใช้เวลาอยู่กับเพื่อนและให้ความสำคัญ
 กับสังคมในโรงเรียนมากซึ่งเป็นเรื่องปกติตามวัย เมื่อเด็กเข้าสู่วัยรุ่นสภาพจิตใจและพฤติกรรมของ
 เด็กจะต้องเปลี่ยนไปจากเดิม มีหลายสิ่งหลายอย่างที่ทำให้เด็ก ไม่ค่อยอยู่บ้าน ไปสนิทสนมกับ

เพื่อน ชอบทำกิจกรรมต่างๆตามกลุ่มเพื่อนฝูง (กวี สุวรรณกิจ, 2525) และตามทฤษฎีพฤติกรรมวัยรุ่นของ Ginzberg (1966: อ้างถึงใน วรรณญา เปรมฤทัย, 2545) ได้อธิบายไว้ว่าเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมวัยรุ่นมากที่สุดโดยเด็กจะกระทำอะไรคล้ายตามเพื่อนประกอบกับทฤษฎีการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม ที่กล่าวว่า บุคคลจะมีการโน้มน้าวใจที่จะตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเมื่อรู้ว่าจะได้รับ การสนับสนุนจากผู้อื่นและทฤษฎีการบรรลุสถานภาพ (Status attainment อ้างถึงใน ทวีชัย วิริโกศล, 2541) ที่สรุปว่า อิทธิพลของบุคคลมีความสำคัญกับเด็กโดยเด็กจะได้รับค่านิยมของบุคคลนั้นมาเป็นของตนเอง เช่นการรับค่านิยมจากเพื่อน อาจทำให้เกิดการคล้ายตามความคิดของเพื่อน ดังนั้นเพื่อน/รุ่นพี่จึงมีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตและพฤติกรรมของนักเรียนในวัยรุ่น การเลือกศึกษาต่อก็เช่นกันเพื่อนที่นักเรียนสนิท หรือรุ่นพี่ที่นักเรียนชื่นชอบอาจจะมีผลต่อการเลือกก็เป็นได้ งานวิจัยของ Nuttavud Pimpa and Suda Suwannapirom (2007) ที่ศึกษาปัจจัยและกลุ่มบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเรียนสถาบันอาชีวศึกษา เมื่อวิเคราะห์กลุ่มบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเรียนในสถาบันอาชีวศึกษา พบว่าเพื่อน และนักเรียนอาชีวศึกษารุ่นพี่ มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักเรียนเช่นกัน ดังนั้นเพื่อน/รุ่นพี่ จึงมีอิทธิพลในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาอยู่ในอันดับต้น

3. แนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสนทนากลุ่มทำให้ได้ข้อมูลจากนักเรียนถึงแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น และการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณทำให้ได้ข้อมูลตัวแปรที่มีอิทธิพลในการจำแนกการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียน จากการสังเคราะห์ข้อมูลทั้ง 2 พบว่า แนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเลือกเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นมีอยู่ 4 แนวทางคือ 1). ปรับปรุงภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา 2). ส่งเสริมให้นักเรียนค้นหาความถนัดของตนเองก่อนสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 3). เร่งประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจเรื่องการศึกษาอาชีวศึกษากับนักเรียนและผู้ปกครองอย่างทั่วถึง และ 4). รับประทานการมีงานทำและรายได้เมื่อสำเร็จการศึกษา

แนวทางที่ 1 ปรับปรุงภาพลักษณ์อาชีวศึกษา ต้องยอมรับว่าปัจจุบันภาพลักษณ์ของการศึกษาสายอาชีวศึกษาไม่ดีเท่าที่ควร มีข่าวเสียหายที่เกิดจากนักศึกษาอาชีวศึกษาอยู่อย่างต่อเนื่อง จึงอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนไม่สนใจจะศึกษาต่ออาชีวศึกษา ดังนั้นแนวทางการปรับปรุงภาพลักษณ์อาชีวศึกษา ช่วยบรรเทาให้สังคมมองเห็นด้านดีของการเรียนสายอาชีวศึกษาเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น เพราะการปรับปรุงภาพลักษณ์ให้ดีขึ้นจะทำให้ นักเรียนและผู้ปกครองหมดความกังวลใจและหันมาสนใจเรียนอาชีวศึกษากันมาก เมื่ออาชีวศึกษา

มีภาพลักษณ์ที่ดีนักเรียนและผู้ปกครองก็จะมีทัศนคติที่ดีตามมา ภาพที่ไม่ดีในความคิดของนักเรียนและผู้ปกครองจะหายไป ค่านิยมการเรียนอาชีวศึกษาอาจเพิ่มขึ้น ดังแนวคิดปัจจัยดึงดูดของทฤษฎีการกระทำทางสังคมของ Max Weber (1864 : อ้างถึงใน สิทธิพันธ์ ยศยอดยิ่ง, 2547) ที่กล่าวว่า การเลือกกระทำสิ่งใดปะทัสถานของค่านิยม เป็นสิ่งที่ผู้กระทำได้รับจากความเชื่อทัศนคติ ซึ่งเป็นเกณฑ์การตัดสินใจว่าดีหรือไม่ดี แล้วตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกในสิ่งนั้น การศึกษาอาชีวศึกษาก็เช่นกันตราบใดที่ไม่สามารถลบภาพลักษณ์ที่ไม่ดี เช่น การยกพวกตีกันระหว่างสถาบัน พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ให้ออกไปจากสังคมได้ ความพยายามที่จะดึงดูดนักเรียนแก่นักเรียนดี และเพิ่มจำนวนนักเรียนให้มาเรียนมากขึ้นนั้นคงยาก เชื่อว่าในปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็เห็นความสำคัญในการปรับปรุงภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษา สังเกตได้จากการส่งเสริมให้มีการปรับปรุงภาพลักษณ์ด้วยการทำโครงการต่างๆ เช่น การประกวดคนพันธุ์อา ที่ต้องการนำเสนอุมุมที่ดีและความสามารถที่สร้างสรรค์ของนักเรียนอาชีวศึกษา หรือโครงการอาชีวศึกษาสู่ชุมชน ที่ให้นักศึกษาอาชีวศึกษาออกไปช่วยบริการสังคมตามสถานที่ต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นกลยุทธ์ที่ส่งเสริมภาพลักษณ์ในทางที่ดีให้กับอาชีวศึกษา

แนวทางที่ 2 ส่งเสริมให้นักเรียนค้นหาความถนัดของตนเองก่อนสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนจะต้องพบกับทางเลือกทางการศึกษาที่สำคัญครั้งหนึ่งในชีวิตนั่นก็คือ การเลือกศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น สำหรับทางเลือกของการศึกษาที่ต่อจากการศึกษาชั้นมัธยมต้นนั้นจะเป็นจุดเริ่มต้นของการประกอบอาชีพในอนาคต ดังนั้นทางเลือก 2 ทางที่นักเรียนจะเลือกนั้นก็คือ การเลือกศึกษาต่อระหว่างสายสามัญหรือสายอาชีวศึกษา จะต้องผ่านกระบวนการคิดไตร่ตรองของนักเรียนร่วมกับผู้ปกครองเป็นสิ่งสำคัญ หากมีการส่งเสริมให้นักเรียนค้นหาความถนัดของตนเองในด้านต่างๆ ก่อนสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จะทำให้นักเรียนและผู้ปกครองรับรู้ถึงความถนัดว่ามีความถนัดในสาขาวิชาใดเป็นการค้นหาความสามารถที่นักเรียนมีอยู่ เพื่อให้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาในระดับต่อไปว่าตนเองมีความรู้ความสามารถหรือถนัดที่จะเข้าศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีวศึกษา จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียน ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณจากการวิจัยครั้งนี้ ก็พบว่า ตัวแปรระดับความถนัดในการเรียนสายอาชีวศึกษาซึ่งอยู่ในปัจจัยด้านภูมิหลังมีอิทธิพลต่อการจำแนกนักเรียนที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษามากที่สุดเป็นอันดับแรก แสดงให้เห็นถึงความสำคัญเรื่องความถนัดในการเรียนอาชีวศึกษาว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียน

แนวทางที่ 3 แรงประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจเรื่องการศึกษาอาชีวศึกษากับนักเรียนและผู้ปกครองอย่างทั่วถึง สังเกตได้ว่านักเรียนได้แสดงความเห็นเรื่องของการประชาสัมพันธ์ไว้หลายประเด็น เช่น ประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ข้อมูลไม่ครบถ้วนละเอียดไม่เพียงพอ เป็นต้น นับว่าการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนอาชีวศึกษาให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีความเข้าใจเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ซึ่งสังเกตได้จากตัวแปรปัจจัยด้านอิทธิพลบุคคล คือ ระดับการสนับสนุนจากบิดามารดา ระดับการคล้อยตามเพื่อน/รุ่นพี่ และระดับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในการจำแนกอยู่ในอันดับต้น ดังนั้นการเพิ่มการประชาสัมพันธ์ข้อมูลและทำความเข้าใจให้กับนักเรียนและผู้ปกครองต่อการเรียน น่าจะเป็นผลดีต่อการเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนจะได้มีความรู้ความเข้าใจถึงการเรียนอาชีวศึกษาอย่างชัดเจน ซึ่งปัจจุบันยังถือว่าการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร ดังนั้นควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านอาชีวศึกษา ชี้แจงข้อมูลการเรียนสายอาชีวศึกษา ข้อมูลอย่างละเอียดถูกต้อง ชัดเจน บอกถึงประโยชน์และความสำคัญของการเรียนอาชีวศึกษา เป็นสิ่งที่ควรทำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการประชาสัมพันธ์นั้นเปรียบเสมือนกระบอกเสียงที่ส่งสารให้นักเรียนและผู้ปกครอง ถ้าข้อมูลที่ได้รับมีปริมาณมากพอและน่าเชื่อถือ นักเรียนและผู้ปกครองจะได้นำมาประกอบการพิจารณาเรื่องการศึกษาต่อ ยิ่งปัจจุบันข้อมูลข่าวสารที่สังคมรับรู้มีแต่สื่อตามโทรทัศน์และมักเป็นข่าวด้านไม่ดีของอาชีวศึกษา จึงอาจทำให้นักเรียนและผู้ปกครองรับรู้ข้อมูลอาชีวศึกษาเพียงด้านเดียว หากมีการให้ข้อมูลอย่างรอบด้านจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษา น่าจะส่งผลดีต่อการตัดสินใจเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครอง

แนวทางที่ 4 รับประกันการมีงานทำและรายได้เมื่อสำเร็จการศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรวางแผนแนวทางหลังสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาอาชีวศึกษาให้มีความมั่นคง มีรายได้ที่เหมาะสมและมีความก้าวหน้าเพื่อเป็นหลักประกันหลังสำเร็จการศึกษา หากมีการรับประกันการมีงานทำและรายได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนและผู้ปกครองคาดหวังต่อการเข้าเรียนอาชีวศึกษา เพราะไม่ว่านักเรียนจะเลือกเรียนสายใดต้องมีความคาดหวังเรื่องหน้าที่การงานในอนาคตอย่างแน่นอน ซึ่งตรงกับแนวคิดของ Kormam (1974: อ้างถึงใน วรรณญา เปรมฤทัย, 2545) ที่ได้กล่าวว่า “บุคคลจะถูกจูงใจไปสู่ความสำเร็จได้นั้น เป็นผลมาจากค่าที่เขาคาดหวังจากการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ” ดังนั้นนักเรียนจะสนใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาจะต้องมีความคาดหวังต่อผลที่ได้รับเป็นธรรมดา ยิ่งปัจจุบันงานส่วนใหญ่สำหรับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษานั้น ลักษณะงานไม่มั่นคง เป็นงานรับจ้างส่วนใหญ่และรายได้ไม่มาก ทำให้นักศึกษาบางส่วนที่ไม่พอใจลักษณะงานและบางส่วนตงงานจำเป็นต้องหันไปเรียนต่อในระดับปริญญาตรีด้วยความค่านิยมการเรียนจบปริญญา ส่งผลต่อจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาและเกินความ

ต้องการของประเทศ (วิวัฒน์ วรณศิริ, 2553) อีกส่วนหนึ่งคือความก้าวหน้าในสายงานของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาไม่สามารถแข่งขันกับผู้สำเร็จระดับปริญญาได้ ซึ่งอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้นักเรียนที่มีความสามารถไม่สนใจเรียนสายอาชีวศึกษา หากสามารถวางช่องทางการทำงานให้กับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษาให้มีงานดี รายได้เหมาะสม และก้าวหน้าในสายงานนักเรียนน่าจะให้ความสนใจเรียนอาชีวศึกษากันเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom (1964) ที่กล่าวว่า การตัดสินใจจะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งของมนุษย์นั้นมีสาเหตุและมีแรงจูงใจหลายประการประกอบกัน บุคคลจะต้องมีความคาดหวัง 4 ประการ คือ ผลตอบแทนที่ได้รับ ความพอใจหรือไม่พอใจในผลตอบแทนที่ได้รับ เมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น และโอกาสได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวังของบุคคล

ข้อเสนอแนะ

การนำเสนอในตอนนี้นำผู้วิจัยนำเสนอโดยแบ่งออกออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็นการนำเสนอข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และส่วนที่สอง เป็นการนำเสนอข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ภาครัฐควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์การศึกษาในระดับอาชีวศึกษาให้ทั่วถึง นำเสนอประโยชน์และคุณค่าของการเรียนอาชีวศึกษา ประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านดีให้สังคมได้รับรู้ จัดตั้งโครงการต่างๆ ที่ช่วยพัฒนาภาพลักษณ์อาชีวศึกษาให้ดีขึ้น เช่น การนำเสนอศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จ ให้เป็นต้นแบบของนักศึกษาอาชีวศึกษา อีกทั้งควรเพิ่มจำนวนสถาบันอาชีวศึกษาให้กระจายตามอำเภอรอบนอกของจังหวัด เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาของนักเรียน และควรเพิ่มสาขาวิชาให้ความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการเลือกศึกษาสายอาชีวศึกษา

2. ภาครัฐควรนำผลการวิจัยที่ได้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาและแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นตามมุมมองของนักเรียนที่ได้ช่วยกันระดมความคิดเห็นในแง่มุมมองต่างๆ อาทิเช่น ต้องการเห็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเรื่องที่ยังเป็นข้อบกพร่องของการอาชีวศึกษา ความคาดหวังต่อการเรียนอาชีวศึกษา เป็นต้น นำไปพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของแต่ละประเด็น เพื่อกำหนดแนวทางในการวางแผนส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเลือกเรียนมากขึ้น

3. สถานศึกษาควรวางแผนวิธีการหรือกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนค้นพบความถนัดของตนเองก่อนสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ว่ามีความถนัดในสายใดระหว่างสาย

สามัญและสายอาชีวศึกษา ซึ่งภาครัฐอาจจะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนจัดทำกิจกรรมหรือสร้างแบบวัดความถนัดทางการเรียนดังเช่นแบบวัดการศึกษาต่อในสาขาต่างๆในระดับอุดมศึกษา เช่น แบบวัดความถนัดความเป็นครู แบบวัดความถนัดทางวิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองได้ทราบถึงความถนัดและความสามารถของนักเรียนว่าควรจะเลือกศึกษาต่อในสายใด ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อตามความถนัดและความสามารถของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลสำเร็จทางการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน

4. สถานศึกษาควรจัดการประชุมให้กับผู้ปกครองของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อแนะแนวการศึกษาต่อของนักเรียน ซึ่งแจ้งทำความเข้าใจเรื่องการศึกษาสายอาชีวศึกษา และสถาบันอาชีวศึกษาจะต้องให้การสนับสนุนและเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวกับทางโรงเรียน เพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหาอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นนักเรียนที่ยังไม่ได้ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสายใดจริง ซึ่งอาจจะตัดสินใจเหมือนหรือต่างจากแบบสอบถามที่นักเรียนได้ตอบไปก็เป็นได้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัจจัยของนักเรียนที่ได้ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสายสามัญหรือสายอาชีวศึกษาแล้ว น่าจะมีความแตกต่างกันบาง การวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาสายอาชีวศึกษาของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา เพื่อชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนที่ได้ตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาแล้ว และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนของนักเรียนที่ตัดสินใจไม่เลือกเรียนสายอาชีวศึกษาแล้ว จะทำให้ได้ข้อสารสนเทศอย่างครอบคลุมและเป็นการตรวจสอบผลซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการวางแผนแก้ไขปัญหาให้นักเรียนสนใจเรียนอาชีวศึกษาจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของประเทศ

2. การเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตประชากรการวิจัยคือ นักเรียนทั่วประเทศ ทำให้ได้ข้อมูลความต้องการและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา และแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นในภาพรวมไม่ได้ลงรายละเอียดตามภูมิภาค การวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาเจาะลึกตามภูมิภาคต่างๆของประเทศ เพื่อเพิ่มเติมข้อมูลให้มีความสมบูรณ์และครบถ้วน

3. ข้อมูลแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นนั้นได้มาจากนักเรียนมุมมองของนักเรียนเพียงฝ่ายเดียว ด้วยข้อจำกัดในการวิจัย เช่น ระยะเวลา

เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นเพียงข้อมูลด้านหนึ่งของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสายอาชีวศึกษาเท่านั้น ทำให้ผลการวิจัยในครั้งนี้นี้ยังไม่ได้ข้อมูลแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นแบบครบรอบด้านจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรเก็บรวบรวมข้อมูลแนวลึกจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษา เช่น หน่วยงานราชการ ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาอย่างครบถ้วน

4. ในส่วนของปัจจัยด้านอิทธิพลบุคคลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำตัวแปรจากทฤษฎีมาเพียงตัวเดียวจากตัวแปรทั้งหมด ซึ่ง Fishbein and Ajzen ผู้เสนอทฤษฎีดังกล่าวได้แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรหลากหลายตัวแปรที่เกี่ยวข้องกัน การวิจัยครั้งต่อไปควรนำตัวแปรทั้งหมดที่มีความสัมพันธ์ไปศึกษา เพื่อเพิ่มผลการวิจัยให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กนกศักดิ์ ประสงค์ศิลป์. 2545. ปัจจัยในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.moe.go.th/>
[2553, 13 สิงหาคม].

กรุงเทพธุรกิจ. 2553. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.bangkokbiznews.com/>
[2553, 14 กันยายน].

เกียรติก้อง ใจเจริญศักดิ์. 2552. บทเรียนสหรัฐอเมริกา เปิดหลักสูตรสายอาชีพตามความต้องการตลาดแรงงาน. นิตยสารการศึกษาอัปเดต. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.kriengsak.com> [2553, 19 กรกฎาคม].

กวี สุวรรณกิจ. 2525 .จิตวิทยาวัยรุ่น. นิตยสารหมอชาวบ้าน เล่มที่ 33 .กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.

กฤษณา สารดี. 2551. ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อต่างประเทศ : การวิเคราะห์จำแนก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไกรวุฒิ พนมพงษ์ 2544. แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อในสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด กับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ขวัญใจ เลอจันทร์. 2540. การเลื่อนฐานะทางสังคมของประชากร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2553. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.ryt9.com/> [2553, 17 สิงหาคม].

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. 2553. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.obec.go.th/> [2553, 17 มิถุนายน].

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2545. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.onec.go.th/> [2553, 20 มิถุนายน]

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา, สำนักงาน. 2553. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://www.vec.go.th/> [2553, 17 มิถุนายน].

จำนง อติวัฒนสิทธิ. 2524. *ประวัติแนวคิดทางสังคม*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์

ทรัพย์สิตี เทียงพูนวงศ์. 2551. *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู : การวิเคราะห์ข้ามกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนิสิตนักศึกษา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธงศักดิ์ บุญนาธรรม. 2523. *ความคาดหวังในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 7*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542. *โมเดลลิสม์: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิตา ชูโต .2551. *เทคนิควิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม: การวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพฯ.พรินท์ไฟร์จำกัด.

นริศรา ขวาลตันพิพัทธ์. 2553. *ข่าวการศึกษา*. ไทยรัฐออนไลน์ [ออนไลน์].

แหล่งที่มา: www.thairath.co.th/ [2553, 21 มิถุนายน].

นโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. 2553. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

http://210.246.188.61/ewtadmin/ewt/demo_0850/main.php?filename=index_plan/ [2553, 2 กรกฎาคม].

ดลฤดี สุวรรณศิริ. 2539. *การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ระหว่างสถานศึกษาเอกชน : กรณีศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนและรัฐบาลจังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพัฒนบริหารศาสตร์.

ทวีชัย วิริยโกศล. 2541. *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

บุษรินทร์ ปัทมาคม. 2537. *นวนโยบายอาชีวศึกษากับภาวะการณ์ของประเทศไทย*. ศูนย์

การศึกษาประสาท อิศรปริดา. 2549. *สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา*. โครงการตำรา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ประพนธ์ กิติญาณทรัพย์. 2542. การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจสมัครและไม่สมัครเข้ารับการศึกษาคือต่อในชั้นปีที่ 4 ของนักศึกษาวิชาทหารในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปณทิกา รามพุดชา. 2547. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตพื้นที่การศึกษาที่ 1 ในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวัดและประเมินผลทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เปล่งศักดิ์ ชาระ. 2545. การเลือกเรียนต่อสายอาชีพศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ผการัตน์ มีหาร. 2535. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการเลือกประกอบอาชีพส่วนตัวของนิสิตจุฬา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529. จิตวิทยาในชั้นเรียน. จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. โครงการวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภัทรธิดา วารินทร์. 2539. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ การศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนอุตสาหกรรมในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เพ็ชรี ฐะวิเชษฐ์. สัมพันธภาพระหว่างการศึกษา ทักษะ และสมรรถนะ. ศึกษาศาสตร์สารปีที่ 34 ฉบับ 1-2 มกราคม – ธันวาคม 2550.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2553. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.royin.go.th/th/> [2553, 26 มิถุนายน].
- ลักขณา ศรีวัฒน์. 2541. จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน, พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- วรรณิ แกมเกตุ. 2551. วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณดี แก้วเก่า. 2541. การสำรวจความสนใจในอาชีพและการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรรณญา เปรมฤทัย. 2545. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิทยา วิสูตรเรืองเดช.2545. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยม 3 โรงเรียนบัณฑิตวิทยา ปีการศึกษา 2544.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิทยากร เชียงกุล.2553. รายงานสภาวะการศึกษาไทยปี 51 – 52.ชมรมศึกษาผลงาน
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://witayakornclub.wordpress.com>.
[2553, 1 สิงหาคม].
- วิภา เหมือนปิว. 2545. จิตวิทยา. เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาจิตวิทยาทั่วไป (300201)
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.
- วีระศักดิ์ วงศ์สมบัติ.2550.ข่าวการศึกษา. ไทยรัฐออนไลน์ [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : <http://www.thairath.co.th> [2553, 1 สิงหาคม].
- วีระศักดิ์ วงศ์สมบัติ.2553.ข่าวการศึกษา. ไทยรัฐออนไลน์ [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : <http://www.thairath.co.th> [2553, 15 สิงหาคม].
- มนัส ชูราศรี.2550.ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาของสถาบันการ
อาชีวศึกษาภาคใต้ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาครุศาสตร์
อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ยุวรี ผลพันธิน. 2551. การวิเคราะห์สภาพและแนวทางในการส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน:
กรณีศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. 2541. ทฤษฎีการวัดและการประเมินผล. เอกสารประกอบการสอน ภาควิชา
วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
กรุงเทพมหานคร: (อัดสำเนา).
- ศุภมาส แจกไว้น. 2551. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพนักวิทยาศาสตร์ของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. 2553. ข่าวการศึกษา. ไทยรัฐออนไลน์. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
www.thairath.co.th [2553, 12 สิงหาคม].

- สังวาลคำ สิงห์เพชรชัยปัญญา.2543. *ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการประกอบอาชีพครูและพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครูของนักศึกษาในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมวิทยาการพัฒนาศิลปศาสตรมหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- สัมพันธ์ ยิ้มพงษ์. 2547. *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ในการเลือกประกอบวิชาชีพทนายความ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- สิทธิพันธ์ ยศยอดยิ่ง. 2547. *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญามหาบัณฑิตทางการศึกษา: การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สิรนาฏ ผางสระน้อย.2551. *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สุชาติ วิวัฒน์ชานนท์. 2542. *การศึกษาความสนใจในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- สุพจน์ นฤมล. 2534. *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3: กรณีศึกษาระหว่างจังหวัดยโสธรกับจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.*
- สุรพล ดนตรีสวัสดิ์. 2536. *การสำรวจความสนใจในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3: กรณีศึกษา 5 จังหวัดภาคกลางตอนล่างติดอ่าวไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารอาชีพและเทคโนโลยีศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.*
- เอมอร จังศิริพรภรณ์. (2542). *การพัฒนาตัวบ่งชี้สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ในกรุงเทพมหานคร. วิธีวิทยาการวิจัย12(1).*

ภาษาอังกฤษ

- Elizabeth, A., 2000. *The influence of psychosocial factors on college choice and subsequent student satisfaction with college experiences*. Doctoral dissertation
- Dömelandy, D. 2001. *How different are returns to education? Evidence from German school choices*. Universitat Pompeu Febra
- Janet, S. H. 2005. *Decentralized Decision Making for Schools*. University of Washington. Rand Corporation
- Gonzalez, J.M.B. and Desjardins, S.L. (2002). Artificial Neural Network: A New Approach to Predicting Application Behavior. *Journal of Research in Higher Education* 43(2)
- Harrison, B.; Pidgeon, J.; Rigby, M. and Vogler, C. 1997. *The Decision to Enter Higher Education: The Case of Polytechnic Sociology Students*. Polytechnic of the South Bank, London: Springer
- Krone, F.; Gilly, M.; Zeithaml, V. and Lamp, C. W. 1981. *Factors influencing the Graduate business schools decision*. American Marketing Service Proceedings, pp. 453-456.
- Krueger, R.A. 1998. and Casey, M.A. 2000. *Fogus group: A practice guide for applied research*. California: SAGE.
- Maslow, A. 1970. *Motivation and Personality*. New York: Harper and Row
- Mazzarol, T. 1998. *Critical success factors for international education marketing*. *International Journal of Education Management*, 12, 82-90.
- Moogan, Y. J.; Barron S., and Bainbridge S., 2001. *Timing and Trade-offs in marketing of higher education courses*. *Marketing Intelligence and Planning*, 19, 179-187.
- Nuttavud Pimpa and Suda Suwannapirom. 2007. *Thai students' choices of vocational education: marketing factors and reference groups*. *Higher Education*, 7, 99-107.
- Reeder, W. W. 1971. *Level of Abstract and Generality and Their Uses*. (Mimeographed)
- Stanton-Salazar, R.D. and Dornbusch, S.m. 1995. *Social Capital in Reproduction of Inequality: Information Network Among Mexican-Origin High School Students*. *Sociology of Education*

Vroom, V. H. and Deci, E. L. 1964. *Management and Motivation*. 2nd edition. London:
Penguin Books.

Yamane, T.1970. *Statistic: An Introductory analysis*. Third Edition. Times Printers,
Singapore

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ

อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผศ.ดร.กมลวรรณ ตั้งธนกานนท์

อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ผศ.ดร.ณัฐสุภรณ์ หลาวทอง

อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. ดร.ศุภยวรรณ พงษ์อร่าม

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนศรีอยุธยา จ.ชุมพร

5. อาจารย์ดิระ เกตุการณ์

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ ช่างกล ขส.ทบ.

6. คุณครูบังอร วิเชียรทอง

คุณครูประจำวิชาแนะแนว โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความต้องการและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของ
นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3: การวิเคราะห์จำแนก

คำอธิบาย

1. แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2553 เป็นผู้ตอบ
2. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาสายอาชีวศึกษา จำนวน 60 ข้อ

4. ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถาม โปรดตอบให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีผลสรุปที่เชื่อถือได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริงในการวางแผนขององค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความสนใจและเลือกศึกษาต่อในสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นตามความต้องการของประเทศ ผู้วิจัยขอรับรองว่า ข้อมูลที่ท่านให้ทั้งหมดจะเป็นความลับและนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น
- ขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมืออย่างดี คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

ณัฐพล แจ็งอักษร

นิสิตปริญญาโท สาขาวิจิตรวิทยาการวิจัยการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอบคุณครับ...

แบบสอบถาม

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หรือ กรอกข้อความที่เป็นจริง ลงในช่องว่าง

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ 1.ชาย 2.หญิง
2. เกรดเฉลี่ยสะสม (GPAX) .....
3. ระดับการศึกษาของบิดามารดา (กรณีที่บิดาหรือมารดาเสียชีวิตหรือไม่ทราบข้อมูลให้ข้ามไปตอบข้อ 3.3)
  - 3.1 บิดา 1.ต่ำกว่าปริญญาตรี 2.ปริญญาตรี 3.สูงกว่าปริญญาตรี
  - 3.2 มารดา 1.ต่ำกว่าปริญญาตรี 2.ปริญญาตรี 3.สูงกว่าปริญญาตรี
  - 3.3 ผู้ปกครอง 1.ต่ำกว่าปริญญาตรี 2.ปริญญาตรี 3.สูงกว่าปริญญาตรี
4. อาชีพหลักของบิดา(กรณีที่บิดาเสียชีวิตหรือไม่ทราบข้อมูล ไม่ต้อง ระบุในส่วนนี้)

☐ 1.รับราชการ	☐ 2.พนักงานรัฐวิสาหกิจ	☐ 3.พนักงานรับจ้าง
☐ 4. ธุรกิจส่วนตัว	☐ 5.เกษตรกร	
☐ 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....		
5. อาชีพหลักของมารดา(กรณีที่มารดาเสียชีวิตหรือไม่ทราบข้อมูล ไม่ต้อง ระบุในส่วนนี้)

☐ 1.รับราชการ	☐ 2.พนักงานรัฐวิสาหกิจ	☐ 3.พนักงานรับจ้าง
☐ 4. ธุรกิจส่วนตัว	☐ 5.เกษตรกร	
☐ 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....		
6. อาชีพหลักของผู้ปกครอง(กรณีที่บิดามารดาเป็นผู้ปกครอง ไม่ต้อง ระบุในส่วนนี้)

☐ 1.รับราชการ	☐ 2.พนักงานรัฐวิสาหกิจ	☐ 3.พนักงานรับจ้าง
☐ 4. ธุรกิจส่วนตัว	☐ 5.เกษตรกร	
☐ 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....		
7. รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน

☐ 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท	☐ 2. 10,000 - 20,000 บาท	☐ 3. 20,001 – 30,000 บาท
☐ 4. 30,001 – 40,000 บาท	☐ 5. 40,001 – 50,000 บาท	☐ 6. มากกว่า 50,000 บาท
8. เมื่อสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว นักเรียนจะศึกษาต่อสายอาชีพศึกษาหรือไม่

☐ 1. ศึกษา	☐ 2. ไม่ศึกษา
-----------------------------------	--------------------------------------

เพราะเหตุใด.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาสายอาชีพศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายถูก ✓ ลงในช่องใต้ระดับความคิดเห็นของท่าน โดย 5 = ตรงกับความคิดเห็นในระดับมากที่สุด, 4 = ตรงกับความคิดเห็นในระดับมาก, 3 = ตรงกับความคิดเห็นในระดับปานกลาง, 2 = ตรงกับความคิดเห็นในระดับน้อย และ 1 = ตรงกับความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
ปัจจัยด้านภูมิหลัง					
1. ท่านสนใจที่จะเลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษา					
2. ท่านมีผลการเรียนกลุ่มวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี เช่น วิชาช่างยนต์ วิชาบัญชี อยู่ในระดับดี					
3. ท่านมีทักษะอาชีพ เช่น การซ่อมรถจักรยาน การประกอบคอมพิวเตอร์ การทำอาหาร เป็นอย่างดี					
4. เมื่อครูมอบหมายงานวิชาประเภททากรงานอาชีพ ท่านสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดี					
5. ท่านเคยได้รับรางวัลเกี่ยวกับรายวิชากลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี					
6. ท่านรู้สึกว่ายเรียนวิชาด้านการงานอาชีพและเทคโนโลยีได้ดีกว่าวิชาอื่นๆ เช่น วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ					
7. ท่านมีความรู้ความสามารถที่จะสอบเข้าสถาบันอาชีพศึกษาได้					
8. ท่านคิดว่าการเรียนในสายอาชีพศึกษาเป็นสิ่งที่มีความคุ้มค่า					
9. ท่านคิดว่าคนที่เลือกเรียนต่อในสายอาชีพศึกษาเป็นนักเรียนที่เรียนไม่ได้					
10. ท่านคิดว่านักศึกษาอาชีพศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะเป็นแรงสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ					
11. ท่านคิดว่าสถาบันอาชีพศึกษาต่างๆ เช่น วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยการอาชีพศึกษามีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี					
12. ท่านคิดว่าการเรียนอาชีพศึกษามีแต่อันตรายจะเห็นได้จากข่าวที่นำเสนอเป็นระยะ					
ปัจจัยด้านความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคต					
13. ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีพจะหางานทำได้ง่าย					
14. ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาสายอาชีพศึกษาจะสามารถประกอบอาชีพโดยได้รับค่าตอบแทน/รายได้สูง					
15. ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีพจะสามารถหารายได้เสริมได้ง่าย					
16. ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีพจะเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน					
17. ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีพจะมีอาชีพที่สร้างรายได้สม่ำเสมอต่อเนื่อง					
18. ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีพจะมีงานทำที่มั่นคง ไม่ว่างงาน					
19. ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีพจะมีโอกาสได้ทำงานในหน่วยงานที่มีสวัสดิการดี					
20. ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีพจะสามารถสร้างฐานะและความมั่นคงได้					
21. ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีพจะมีโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน					
22. ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีพจะยากที่จะก้าวหน้าในงาน					
23. ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีพจะเมื่อออกไปประกอบธุรกิจส่วนตัวจะสามารถขยายกิจการเพื่อเพิ่มรายได้					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
24. ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางอาชีวะมีความชำนาญสามารถปรับเปลี่ยนงานไปสู่นายงานที่ตึกว่าได้ง่าย					
ปัจจัยด้านอิทธิพลบุคคล					
25. ครอบครัวของท่านให้อิสระให้การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อทางอาชีวศึกษา					
26. พ่อแม่หรือผู้ปกครองของท่านมีความต้องการให้เรียนต่อสายอาชีวศึกษา					
27. ท่านคิดว่าพ่อแม่หรือผู้ปกครองมีทัศนคติไม่ต่อการเรียนอาชีวศึกษา					
28. พ่อแม่หรือผู้ปกครองเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนทางอาชีวศึกษาไม่มีคุณภาพ					
29. ท่านคิดว่าพ่อแม่หรือผู้ปกครองเห็นประโยชน์ของการเรียนอาชีวศึกษา					
30. พ่อแม่หรือผู้ปกครองของท่านพร้อมที่จะสนับสนุน หากท่านต้องการเรียนต่ออาชีวศึกษา					
31. ครูแนะแนวให้ข้อมูลด้านอาชีวศึกษาแก่ท่านเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจศึกษาต่อของท่าน					
32. ครูแนะแนวให้ข้อมูลด้านอาชีวศึกษาและแนะแนวอาชีพอย่างละเอียด ชัดเจน					
33. ครูแนะแนวแนะนำให้ท่านเลือกศึกษาต่อในสายอาชีวศึกษา					
34. ท่านจะนำข้อมูลด้านอาชีวศึกษาจากครูแนะแนว มาประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษา					
35. ครูแนะแนวมีการแนะนำเกี่ยวกับสถานที่ที่เหมาะสมในการศึกษาต่อ					
36. เพื่อนหรือรุ่นพี่ของท่านส่วนใหญ่ตั้งใจเรียนต่ออาชีวศึกษา					
37. ท่านจะเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาตามเพื่อนสนิท					
38. เพื่อนหรือรุ่นพี่ชักชวนให้ท่านเลือกเรียนต่อสายอาชีวศึกษา					
39. ท่านได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จในการเลือกเรียนอาชีวศึกษา					
40. เพื่อนของท่านแนะนำให้ท่านเลือกศึกษาต่ออาชีวศึกษา					
41. ท่านทราบข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการอาชีวศึกษาจากสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ					
42. ท่านเคยเข้าร่วมงานประชาสัมพันธ์หลักสูตรอาชีวศึกษาที่จัดโดยสถาบันอาชีวศึกษา					
43. ท่านนำข้อมูลที่ได้จากการประชาสัมพันธ์ด้านอาชีวศึกษามาศึกษาเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ					
44. ท่านรับทราบข้อมูลด้านอาชีวศึกษาจากการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
45. ท่านหาข้อมูลด้านการเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มเติมจากแหล่งต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต					
46. ท่านพยายามหาข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันอาชีวศึกษาที่สนใจ					
ปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา					
47. ท่านคิดว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอาชีวศึกษามีความชำนาญและมีคุณภาพ					
48. ท่านคิดว่าการเรียนการสอนในสถาบันอาชีวศึกษามีประสิทธิภาพ สามารถสร้างความรู้ให้ท่านได้					
49. ท่านคิดว่าครู อาจารย์ในสถาบันอาชีวศึกษาเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีประสบการณ์สูง					
50. ท่านคิดว่าหลักสูตรของสถาบันอาชีวศึกษามีความโดดเด่นทางด้านวิชาชีพ					
51. ท่านคิดว่าสถาบันอาชีวศึกษาแต่ละแห่งมีสิ่งแวดล้อมที่ดี น่าเรียน					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
52. ท่านคิดว่าสถาบันอาชีวศึกษาแต่ละแห่งมีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการศึกษา					
53. เมื่อมีโอกาสไปเรียนอาชีวศึกษา ท่านมั่นใจว่าเพื่อน/รุ่นพี่ในสถาบันจะชักชวนไปในทางที่ดี					
54. ท่านคิดว่าสถาบันอาชีวศึกษาแต่ละแห่งมีอุปกรณ์การเรียนการสอนและการปฏิบัติอย่างเพียงพอ					
55. ท่านรู้จักผลงานของนักศึกษาและอาจารย์ระดับอาชีวศึกษา					
56. ท่านทราบข่าวการได้รับรางวัลของนักศึกษาและอาจารย์ในสถาบันอาชีวศึกษาอยู่เสมอ					
57. ท่านคิดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวะเป็นที่ยอมรับของสังคม					
58. ท่านรู้จักบุคคลที่มีชื่อเสียงที่สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวะ					
69. ท่านคิดว่ามีสถาบันอาชีวศึกษาที่มีชื่อเสียงอยู่เป็นจำนวนมาก					

คำถาม !!! ทำอย่างไรนักเรียนจึงจะมีความสนใจมาเรียนอาชีวศึกษามากยิ่งขึ้น 😊

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

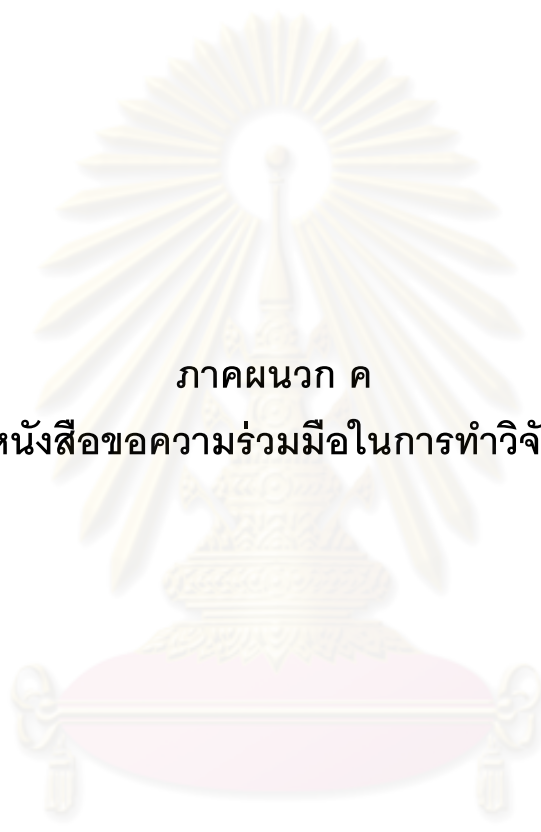
.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

😊😊😊 ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม 😊😊😊

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทรศัพท์
0-2218-2581-97 ต่อ 800, 820 โทรสารต่อ 801, 821 โทรศัพท์เคลื่อนที่ 08-3473-8484 (นิติต)

ที่ ศธ 0512.6(2755)/ว.

วันที่ 18 พฤศจิกายน 2553

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน

ด้วย นายณัฐพล แจ้งอักษร นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิธีวิทยาการศึกษา การศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา กำลังอยู่ระหว่างขั้นตอนการวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 : การวิเคราะห์จำแนก โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ภาควิชาฯ เห็นว่าท่านมีความรู้และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่นิติตสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับการวิจัย ทั้งนี้ ได้แนบนิยามศัพท์เฉพาะ ข้อคำถามสำหรับการวิจัย และแบบบันทึกความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาพร้อมด้วยแล้ว โดยรายละเอียดต่าง ๆ นิติตจะติดต่อประสานงานกับท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องดังกล่าวด้วย ภาควิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้าเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงมด ไตรวิจิตรคุณ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ที่ ศธ 0512.6(2755)/ว.

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

18 พฤศจิกายน 2553

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เอกสารประกอบการตรวจสอบเครื่องมืองานวิจัย 1 ชุด

ด้วย นายณัฐพล แจ็งอักษร นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา กำลังอยู่ระหว่างขั้นตอนการวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง *ความต้องการและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 : การวิเคราะห์จำแนก* โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ภาควิชาฯ เห็นว่าท่านมีความรู้และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่นิสิตสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับการวิจัย โดยรายละเอียดต่าง ๆ นิสิตจะติดต่อประสานงานกับท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องดังกล่าวด้วย ภาควิชาฯหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้าเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2218-2581-97 ต่อ 800, 820; 08-3473-8484 (นิติต)

ที่ ศธ 0512.6(2755)/ว.

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

8 ธันวาคม 2553

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัยกับผู้เข้าประกวดคนพันธุ์อา

เรียน

ด้วย นายณัฐพล แจ็งอักษร นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “ความต้องการ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการ
ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3: การวิเคราะห์จำแนก” โดยมี รอง
ศาสตราจารย์ ดร.สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูล
ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Groups) กับผู้เข้าประกวดในโครงการคนพันธุ์อา จำนวน 7 คน ในประเด็นที่
เกี่ยวกับแนวทางที่จะส่งเสริมการเพิ่มจำนวนนักเรียนในสายอาชีวศึกษาให้มากขึ้น โดยนิสิตจะขออนุญาตเข้า
ไปเก็บข้อมูลด้วยวิธีดังกล่าวในวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2553 ณ สถานที่จัดการแข่งขัน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายณัฐพล แจ็งอักษร ได้ทำการเก็บ
ข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ภาควิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจาก
ท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2218-2581-97 ต่อ 800, 820; 08-3615-7722 (นิสิต)

ที่ ศธ 0512.6(2755)/ว.

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

8 ธันวาคม 2553

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน

ด้วย นายณัฐพล แจ็งอักษร นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “ความต้องการ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการ
ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3: การวิเคราะห์จำแนก” โดยมี รอง
ศาสตราจารย์ ดร.สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูล
ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Groups) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 14 คน ในประเด็นที่
เกี่ยวกับแนวทางที่จะส่งเสริมการเพิ่มจำนวนนักเรียนในสายอาชีวศึกษาให้มากขึ้น โดยนิสิตจะขออนุญาตเข้า
ไปเก็บข้อมูลด้วยวิธีดังกล่าวในวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2553

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายณัฐพล แจ็งอักษร ได้ทำการเก็บ
ข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ภาควิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจาก
ท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2218-2581-97 ต่อ 800, 820; 08-3615-7722 (นินิต)

ภาคผนวก ง
ผลการวิเคราะห์จำแนก

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Analysis Case Processing Summary

Unweighted Cases		N	Percent
Valid		475	100.0
Excluded	Missing or out-of-range group codes	0	.0
	At least one missing discriminating variable	0	.0
	Both missing or out-of-range group codes and at least one missing discriminating variable	0	.0
	Total	0	.0
Total		475	100.0

Group Statistics

FU_EDU		Mean	Std. Deviation	Valid N (listwise)	
				Unweighted	Weighted
ศึกษา	GPA	2.9300	.50228	228	228.000
	ALLC_1	3.0231	.71226	228	228.000
	ALLC_2	3.3839	.81244	228	228.000
	ALLC_3	3.0051	.81827	228	228.000
	ALLC_4	2.9779	.70825	228	228.000
	FA_OCC3	.5439	.47889	228	228.000
	MA_OCC3	.5081	.48314	228	228.000
	ALLA_1	2.9284	.64286	228	228.000
	ALLA_2	2.6991	.62559	228	228.000
	ALLB_1	3.4395	.81095	228	228.000
	ALLB_2	3.3275	.85283	228	228.000
	ALLB_3	3.2045	.70194	228	228.000
	ALLD_1	3.4993	.87400	228	228.000
	ALLD_2	3.4095	.83145	228	228.000
	ALLD_3	3.2040	.77303	228	228.000
	FA_EDU2	.0902	.26201	228	228.000
	MA_EDU2	.0891	.26200	228	228.000
SALARY_2	.5579	.49560	228	228.000	
ไม่ศึกษา	GPA	3.1448	.53140	247	247.000
	ALLC_1	2.3994	.66022	247	247.000
	ALLC_2	2.8463	.87668	247	247.000
	ALLC_3	2.2593	.89409	247	247.000
	ALLC_4	2.3155	.88287	247	247.000

FU_EDU		Mean	Std. Deviation	Valid N (listwise)	
				Unweighted	Weighted
	FA_OCC3	.4616	.48088	247	247.000
	MA_OCC3	.4773	.49025	247	247.000
	ALLA_1	2.2818	.65965	247	247.000
	ALLA_2	2.5231	.66924	247	247.000
	ALLB_1	2.9911	.81155	247	247.000
	ALLB_2	2.7741	.86867	247	247.000
	ALLB_3	2.8843	.77108	247	247.000
	ALLD_1	3.0659	.89375	247	247.000
	ALLD_2	2.8084	.81294	247	247.000
	ALLD_3	2.6938	.88197	247	247.000
	FA_EDU2	.1486	.34262	247	247.000
	MA_EDU2	.1458	.34327	247	247.000
	SALARY_2	.6348	.47942	247	247.000
Total	GPA	3.0417	.52812	475	475.000
	ALLC_1	2.6988	.75263	475	475.000
	ALLC_2	3.1043	.88729	475	475.000
	ALLC_3	2.6173	.93522	475	475.000
	ALLC_4	2.6335	.86862	475	475.000
	FA_OCC3	.5011	.48118	475	475.000
	MA_OCC3	.4921	.48658	475	475.000
	ALLA_1	2.5922	.72684	475	475.000
	ALLA_2	2.6076	.65393	475	475.000
	ALLB_1	3.2063	.84086	475	475.000
	ALLB_2	3.0397	.90362	475	475.000
	ALLB_3	3.0380	.75510	475	475.000
	ALLD_1	3.2739	.90959	475	475.000
	ALLD_2	3.0969	.87431	475	475.000
	ALLD_3	2.9387	.86890	475	475.000
	FA_EDU2	.1206	.30766	475	475.000
	MA_EDU2	.1186	.30795	475	475.000
	SALARY_2	.5979	.48825	475	475.000

Tests of Equality of Group Means

	Wilks' Lambda	F	df1	df2	Sig.
GPA	.959	20.416	1	473	.000
ALLC_1	.828	98.069	1	473	.000
ALLC_2	.908	47.832	1	473	.000
ALLC_3	.841	89.454	1	473	.000

ALLC_4	.855	80.515	1	473	.000
FA_OCC3	.993	3.489	1	473	.062
MA_OCC3	.999	.473	1	473	.492
ALLA_1	.802	116.708	1	473	.000
ALLA_2	.982	8.733	1	473	.003
ALLB_1	.929	36.217	1	473	.000
ALLB_2	.906	48.959	1	473	.000
ALLB_3	.955	22.268	1	473	.000
ALLD_1	.943	28.475	1	473	.000
ALLD_2	.882	63.408	1	473	.000
ALLD_3	.914	44.638	1	473	.000
FA_EDU2	.991	4.302	1	473	.039
MA_EDU2	.992	4.043	1	473	.045
SALARY_2	.994	2.954	1	473	.086

Test Results

Box's M		258.772
F	Approx.	1.454
	df1	171
	df2	677926.303
	Sig.	.000

Tests null hypothesis of equal population covariance matrices.

Eigenvalues

Function	Eigenvalue	% of Variance	Cumulative %	Canonical Correlation
1	.458(a)	100.0	100.0	.561

a First 1 canonical discriminant functions were used in the analysis.

Wilks' Lambda

Test of Function(s)	Wilks' Lambda	Chi-square	df	Sig.
1	.686	175.084	18	.000

Standardized Canonical Discriminant Function Coefficients

	Function
	1
GPA	-.256
ALLC_1	.366
ALLC_2	.020
ALLC_3	.203
ALLC_4	.168
FA_OCC3	.161
MA_OCC3	-.068
ALLA_1	.563
ALLA_2	-.180
ALLB_1	-.008
ALLB_2	.266
ALLB_3	-.284
ALLD_1	-.229
ALLD_2	.306
ALLD_3	-.148
FA_EDU2	-.013
MA_EDU2	.056
SALARY_2	.019

Structure Matrix

	Function
	1
ALLA_1	.734
ALLC_1	.673
ALLC_3	.642
ALLC_4	.609
ALLD_2	.541
ALLB_2	.475
ALLC_2	.470
ALLD_3	.454
ALLB_1	.409
ALLD_1	.362
ALLB_3	.320
GPA	-.307
ALLA_2	.201
FA_EDU2	-.141

	Function
	1
MA_EDU2	-.137
FA_OCC3	.127
SALARY_2	-.117
MA_OCC3	.047

Pooled within-groups correlations between discriminating variables and standardized canonical discriminant functions
Variables ordered by absolute size of correlation within function.

Canonical Discriminant Function Coefficients

	Function
	1
GPA	-.494
ALLC_1	.534
ALLC_2	.024
ALLC_3	.236
ALLC_4	.209
FA_OCC3	.336
MA_OCC3	-.140
ALLA_1	.864
ALLA_2	-.278
ALLB_1	-.010
ALLB_2	.309
ALLB_3	-.384
ALLD_1	-.259
ALLD_2	.372
ALLD_3	-.178
FA_EDU2	-.042
MA_EDU2	.183
SALARY_2	.040
(Constant)	-2.355

Unstandardized coefficients

Functions at Group Centroids

FU_EDU	Function
	1
ศึกษา	.703
ไม่ศึกษา	-.649

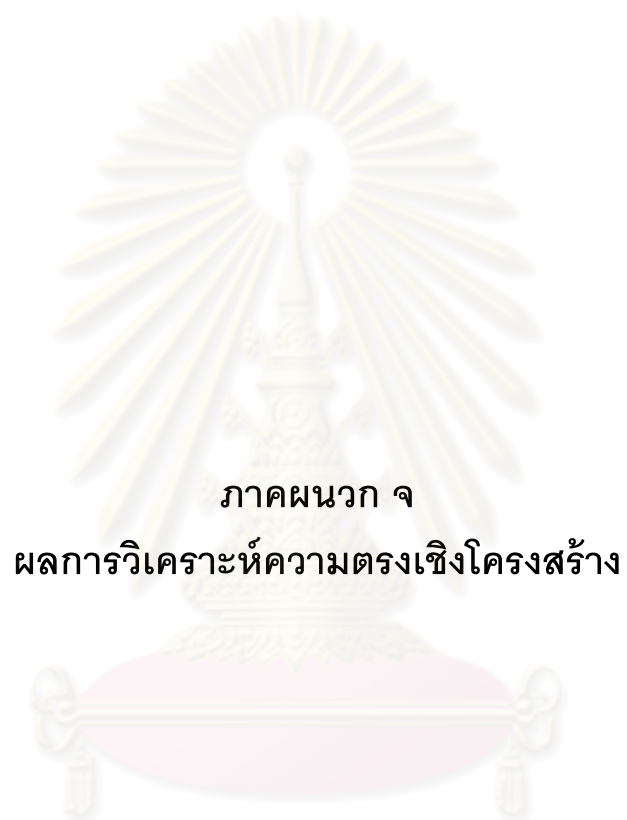
Unstandardized canonical discriminant functions evaluated at group means

Classification Function Coefficients

	FU_EDU	
	ศึกษา	ไม่ศึกษา
GPA	12.049	12.717
ALLC_1	1.766	1.044
ALLC_2	-.107	-.139
ALLC_3	2.232	1.912
ALLC_4	-.251	-.534
FA_OCC3	2.448	1.995
MA_OCC3	2.306	2.496
ALLA_1	2.655	1.487
ALLA_2	2.359	2.735
ALLB_1	.250	.264
ALLB_2	1.166	.748
ALLB_3	1.466	1.986
ALLD_1	-.675	-.325
ALLD_2	1.354	.851
ALLD_3	.626	.867
FA_EDU2	-1.840	-1.783
MA_EDU2	1.257	1.009
SALARY_2	4.238	4.184
(Constant)	-40.140	-36.919

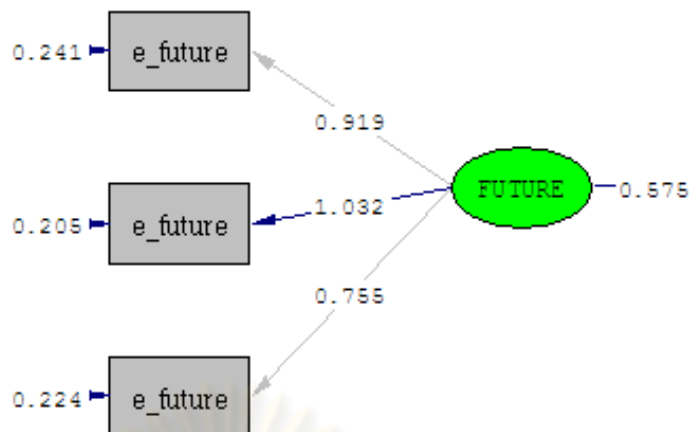
Fisher's linear discriminant functions

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Chi-Square=1.20, df=1, P-value=0.27352, RMSEA=0.020

DATE: 2/28/2011
TIME: 16:56

LISREL 8.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\THESIS3\l.f.LPJ:

TI

DA NI=3 NO=475 MA=CM

LA

```

e_future1 e_future2 e_future3
KM
1.000
0.698 1.000
0.633 0.680 1.000
ME
3.206 3.040 3.038
SD
0.841 0.904 0.755
SY='C:\THESIS3\f.DSF'
MO NX=3 NK=1 TD=SY
LK
FUTURE
FR LX(2,1)
VA 0.9194 LX(1,1)
VA 0.175 TD(2,2)
VA 0.7551 LX(3,1)
PD
OU PC RS EF FS SS SC XM ND=3

```

TI

```

Number of Input Variables 3
Number of Y - Variables 0
Number of X - Variables 3
Number of ETA - Variables 0
Number of KSI - Variables 1
Number of Observations 475

```

TI

Covariance Matrix

```

e_future e_future e_future
-----
e_future 0.707
e_future 0.531 0.817
e_future 0.402 0.464 0.570

```

TI

Parameter Specifications

LAMBDA-X

FUTURE

-----

e_future 0
 e_future 1
 e_future 0

PHI

FUTURE

2

THETA-DELTA

e_future e_future e_future

-----

3 4 5

TI

Number of Iterations = 6

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-X

FUTURE

-----

e_future 0.919

e_future 1.032

(0.049)

21.074

e_future 0.755

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PHI

FUTURE

0.575

(0.049)

11.641

THETA-DELTA

e_future e_future e_future

0.241 0.205 0.224

(0.024) (0.028) (0.019)

10.164 7.464 11.884

Squared Multiple Correlations for X - Variables

e_future e_future e_future

0.668 0.749 0.593

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 1

Minimum Fit Function Chi-Square = 1.201 (P = 0.273)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 1.199 (P = 0.274)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 0.199

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 7.503)

Minimum Fit Function Value = 0.00253

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.000420

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0158)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0205

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.126)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.512

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.0236

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.0232 ; 0.0390)

ECVI for Saturated Model = 0.0253

ECVI for Independence Model = 1.363

Chi-Square for Independence Model with 3 Degrees of Freedom = 640.039

Independence AIC = 646.039

Model AIC = 11.199

Saturated AIC = 12.000

Independence CAIC = 661.529

Model CAIC = 37.016

Saturated CAIC = 42.980

Normed Fit Index (NFI) = 0.998

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.999

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.333

Comparative Fit Index (CFI) = 1.00

Incremental Fit Index (IFI) = 1.00

Relative Fit Index (RFI) = 0.994

Critical N (CN) = 2620.668

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.0140

Standardized RMR = 0.0214

Goodness of Fit Index (GFI) = 0.998

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.990

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.166

TI

Fitted Covariance Matrix

	e_future	e_future	e_future
e_future	0.727		
e_future	0.545	0.817	
e_future	0.399	0.448	0.552

Fitted Residuals

e_future	e_future	e_future
-----	-----	-----

```
e_future -0.019
e_future -0.014  0.000
e_future  0.003  0.016  0.018
```

Summary Statistics for Fitted Residuals

```
Smallest Fitted Residual = -0.019
Median Fitted Residual =  0.002
Largest Fitted Residual =  0.018
```

Stemleaf Plot

```
- 1|94
- 0|0
 0|3
 1|68
```

Standardized Residuals

```

e_future e_future e_future
-----
e_future -1.095
e_future -1.095  -
e_future  1.095  1.095  1.095
```

Summary Statistics for Standardized Residuals

```
Smallest Standardized Residual = -1.095
Median Standardized Residual =  0.547
Largest Standardized Residual =  1.095
```

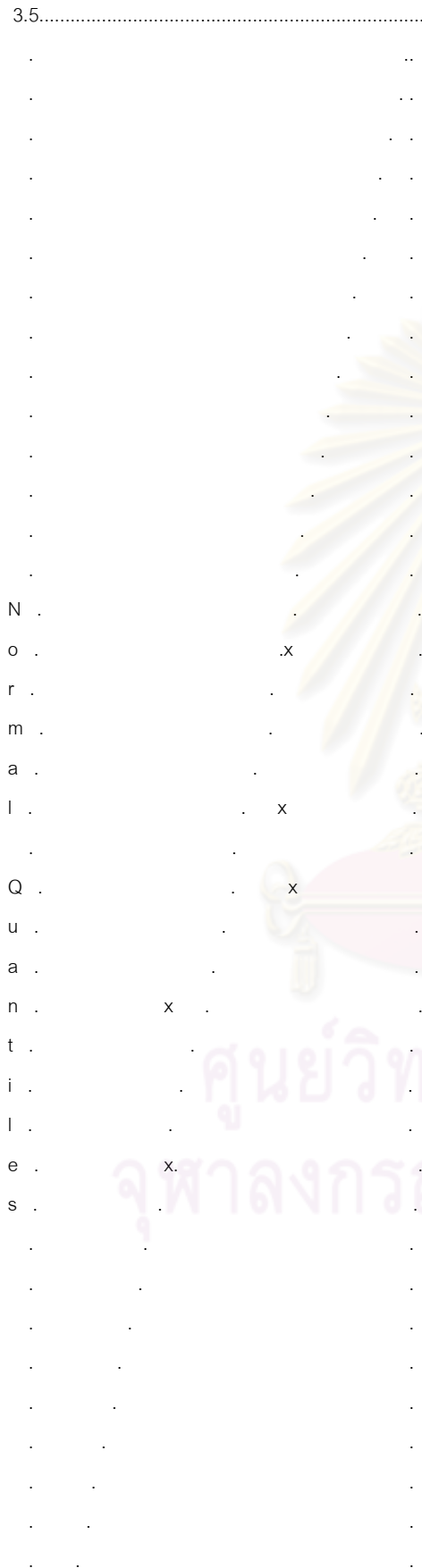
Stemleaf Plot

```
- 1|11
- 0|
- 0|0
 0|
 0|
 1|111
```

TI

Qplot of Standardized Residuals

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

TI

Factor Scores Regressions

KSI	e_future	e_future	e_future
FUTURE	0.294	0.387	0.259

TI

Standardized Solution

LAMBDA-X	
FUTURE	
e_future	0.697
e_future	0.782
e_future	0.572

PHI

FUTURE	
	1.000

TI

Completely Standardized Solution

LAMBDA-X

FUTURE
-----
e_future 0.818
e_future 0.865
e_future 0.770

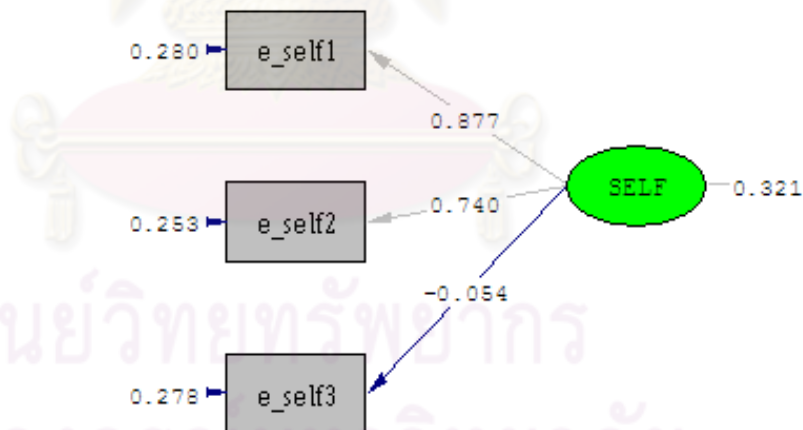
PHI

FUTURE

1.000

THETA-DELTA

e_future e_future e_future

0.332 0.251 0.407

Time used: 0.016 Seconds

Chi-Square=3.47, df=1, P-value=0.06261, RMSEA=0.072

DATE: 2/28/2011

TIME: 17:11

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. J"reskog & Dag S"rbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\THESIS3\p.LPJ:

TI

DA NI=3 NO=475 MA=CM

LA

e_self1 e_self2 e_self3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

KM
 1.000
 0.438 1.000
 -0.081 0.012 1.000
 ME
 2.592 2.608 3.042
 SD
 0.727 0.654 0.528
 SY='C:\THESIS3\p.DSF'
 MO NX=3 NK=1 TD=SY
 LK
 SELF
 FR LX(3,1)
 VA 0.8773 LX(1,1)
 VA 0.2303 TD(1,1)
 VA 0.7402 LX(2,1)
 PD
 OU PC RS EF FS SS SC XM ND=3 AD=OFF MI

TI

Number of Input Variables 3
 Number of Y - Variables 0
 Number of X - Variables 3
 Number of ETA - Variables 0
 Number of KSI - Variables 1
 Number of Observations 475

TI

Covariance Matrix

	e_self1	e_self2	e_self3
e_self1	0.529		
e_self2	0.208	0.428	
e_self3	-0.031	0.004	0.279

TI

Parameter Specifications

LAMBDA-X

SELF

-----
 e_self1 0
 e_self2 0
 e_self3 1

PHI

SELF

 2

THETA-DELTA

e_self1	e_self2	e_self3
-----	-----	-----
3	4	5

TI

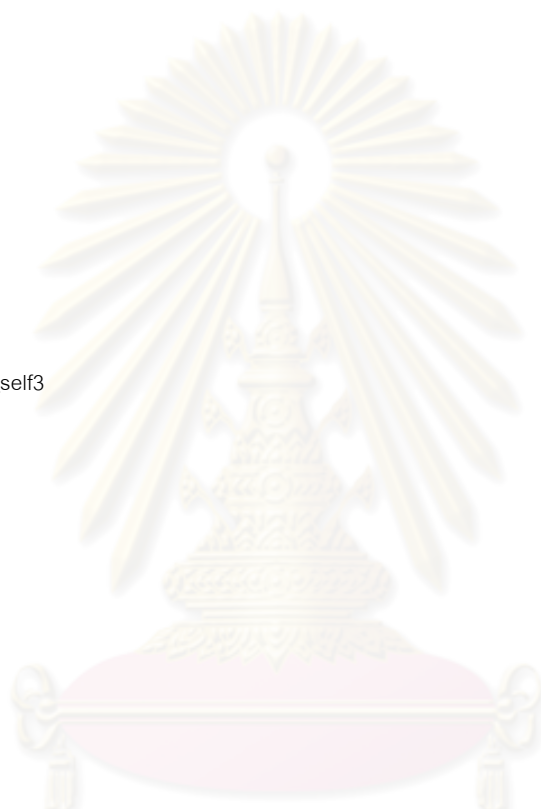
Number of Iterations = 9

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-X

SELF

-----
 e_self1 0.877

 e_self2 0.740

 e_self3 -0.054
 (0.055)
 -0.989

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PHI

SELF

 0.321
 (0.037)
 8.741

THETA-DELTA

e_self1	e_self2	e_self3
-----	-----	-----
0.280	0.253	0.278
(0.030)	(0.023)	(0.018)
9.481	10.857	15.362

Squared Multiple Correlations for X - Variables

e_self1	e_self2	e_self3
-----	-----	-----
0.469	0.410	0.003

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 1

Minimum Fit Function Chi-Square = 3.480 (P = 0.0621)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 3.467 (P = 0.0626)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 2.467

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 12.298)

Minimum Fit Function Value = 0.00734

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.00520

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0259)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0721

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.161)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.221

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.0284

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.0232 ; 0.0492)

ECVI for Saturated Model = 0.0253

ECVI for Independence Model = 0.211

Chi-Square for Independence Model with 3 Degrees of Freedom = 94.112

Independence AIC = 100.112

Model AIC = 13.467

Saturated AIC = 12.000

Independence CAIC = 115.602

Model CAIC = 39.283

Saturated CAIC = 42.980

Normed Fit Index (NFI) = 0.963

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.918

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.321

Comparative Fit Index (CFI) = 0.973

Incremental Fit Index (IFI) = 0.973

Relative Fit Index (RFI) = 0.889

Critical N (CN) = 904.834

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.00954

Standardized RMR = 0.0263

Goodness of Fit Index (GFI) = 0.995

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.971

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.166

TI

Fitted Covariance Matrix

	e_self1	e_self2	e_self3
e_self1	0.527		
e_self2	0.208	0.429	
e_self3	-0.015	-0.013	0.279

Fitted Residuals

	e_self1	e_self2	e_self3
e_self1	0.002		

e_self2 0.000 -0.002
 e_self3 -0.016 0.017 0.000

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.016
 Median Fitted Residual = 0.000
 Largest Fitted Residual = 0.017

Stemleaf Plot

- 1|6
 - 0|200
 0|2
 1|7

Standardized Residuals

	e_self1	e_self2	e_self3
e_self1	1.862		
e_self2	-1.862	-1.862	
e_self3	-1.862	1.862	--

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -1.862
 Median Standardized Residual = -0.931
 Largest Standardized Residual = 1.862

Stemleaf Plot

- 1|999
 - 0|0
 0|
 1|99

T1

Qplot of Standardized Residuals

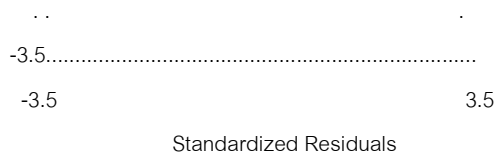
3.5.....

N
o
r
m
a
l
Q
u
a
n
t
i
l
e
s

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

TI

Modification Indices and Expected Change

Modification Indices for LAMBDA-X

	SELF	
	-----	
e_self1	3.467	
e_self2	3.467	
e_self3	--	

Expected Change for LAMBDA-X

	SELF	
	-----	
e_self1	2.071	
e_self2	-1.748	
e_self3	--	

Standardized Expected Change for LAMBDA-X

	SELF	
	-----	
e_self1	1.174	
e_self2	-0.990	
e_self3	--	

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-X

	SELF	
	-----	
e_self1	1.617	
e_self2	-1.511	
e_self3	--	

No Non-Zero Modification Indices for PHI

Modification Indices for THETA-DELTA

	e_self1	e_self2	e_self3
e_self1	--		
e_self2	--	--	
e_self3	3.467	3.467	--

Expected Change for THETA-DELTA

	e_self1	e_self2	e_self3
e_self1	--		
e_self2	--	--	
e_self3	-0.036	0.030	--

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

	e_self1	e_self2	e_self3
e_self1	--		
e_self2	--	--	
e_self3	-0.094	0.088	--

Maximum Modification Index is 3.47 for Element (1, 1) of LAMBDA-X

Factor Scores Regressions

KSI

	e_self1	e_self2	e_self3
SELF	0.390	0.363	-0.024

TI

Standardized Solution

LAMBDA-X

SELF

-----
e_self1 0.497
e_self2 0.419
e_self3 -0.031

PHI

SELF

1.000

TI

Completely Standardized Solution

LAMBDA-X

SELF

-----
e_self1 0.685
e_self2 0.640
e_self3 -0.058

PHI

SELF

1.000

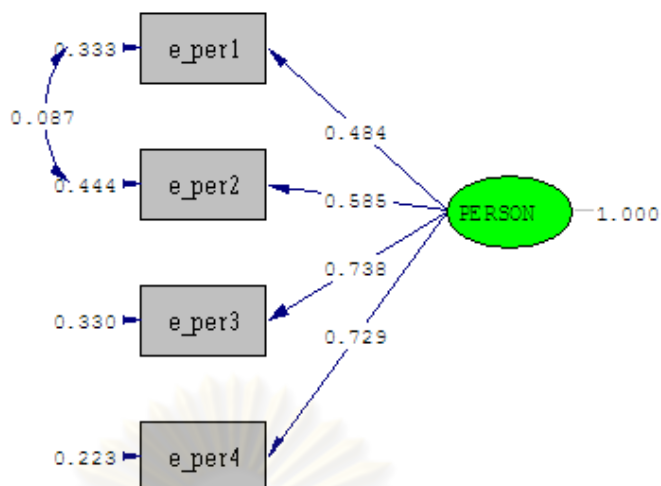
THETA-DELTA

e_self1 e_self2 e_self3

0.531 0.590 0.997

Time used: 0.016 Seconds

Chi-Square=2.50, df=1, P-value=0.11406, RMSEA=0.056

DATE: 2/28/2011

TIME: 16:35

LISREL 8.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\THESIS3\h.LPJ:

TI
 DA NI=4 NO=475 MA=CM
 LA
 e_per1 e_per2 e_per3 e_per4
 KM
 1.000
 0.555 1.000
 0.524 0.505 1.000
 0.527 0.565 0.662 1.000
 ME
 2.699 3.104 2.617 2.633
 SD
 0.753 0.887 0.935 0.869
 SY='C:\THESIS3\h.DSF'
 MO NX=4 NK=1 TD=SY
 LK
 PERSON
 FR LX(1,1) LX(2,1) LX(3,1) LX(4,1)
 PD
 OU PC RS EF FS SS SC XM ND=3

TI

Number of Input Variables 4
 Number of Y - Variables 0
 Number of X - Variables 4
 Number of ETA - Variables 0
 Number of KSI - Variables 1
 Number of Observations 475

TI

Covariance Matrix

	e_per1	e_per2	e_per3	e_per4
e_per1	0.567			
e_per2	0.371	0.787		
e_per3	0.369	0.419	0.874	
e_per4	0.345	0.436	0.538	0.755

TI

Parameter Specifications

LAMBDA-X

PERSON

-----

e_per1 1
 e_per2 2
 e_per3 3
 e_per4 4

THETA-DELTA

e_per1	e_per2	e_per3	e_per4
-----	-----	-----	-----
5	6	7	8

TI

Number of Iterations = 4

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-X

PERSON

-----

e_per1 0.517
 (0.033)
 15.750

e_per2 0.622
 (0.038)
 16.172

e_per3 0.727
 (0.039)
 18.492

e_per4 0.710
 (0.036)
 19.733

PHI

PERSON

 1.000

THETA-DELTA

e_per1	e_per2	e_per3	e_per4
-----	-----	-----	-----
0.300	0.400	0.346	0.252
(0.024)	(0.032)	(0.032)	(0.027)
12.732	12.502	10.696	9.301

Squared Multiple Correlations for X - Variables

e_per1	e_per2	e_per3	e_per4
-----	-----	-----	-----
0.472	0.491	0.604	0.667

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 2

Minimum Fit Function Chi-Square = 19.108 (P = 0.000)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 19.405 (P = 0.000)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 17.405

90 Percent Confidence Interval for NCP = (6.825 ; 35.427)

Minimum Fit Function Value = 0.0403

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.0367

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0144 ; 0.0747)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.135

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0848 ; 0.193)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.00370

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.0747

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.0524 ; 0.113)

ECVI for Saturated Model = 0.0422

ECVI for Independence Model = 1.890

Chi-Square for Independence Model with 6 Degrees of Freedom = 887.719

Independence AIC = 895.719

Model AIC = 35.405

Saturated AIC = 20.000

Independence CAIC = 916.372

Model CAIC = 76.712

Saturated CAIC = 71.633

Normed Fit Index (NFI) = 0.978

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.942

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.326

Comparative Fit Index (CFI) = 0.981

Incremental Fit Index (IFI) = 0.981

Relative Fit Index (RFI) = 0.935

Critical N (CN) = 229.496

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.0214

Standardized RMR = 0.0301

Goodness of Fit Index (GFI) = 0.980

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.900

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.196

TI

Fitted Covariance Matrix

	e_per1	e_per2	e_per3	e_per4
e_per1	0.567			
e_per2	0.321	0.787		
e_per3	0.376	0.452	0.874	
e_per4	0.367	0.441	0.516	0.755

Fitted Residuals

	e_per1	e_per2	e_per3	e_per4
e_per1	0.000			
e_per2	0.049	0.000		
e_per3	-0.007	-0.033	0.000	
e_per4	-0.022	-0.006	0.022	0.000

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.033

Median Fitted Residual = 0.000

Largest Fitted Residual = 0.049

Stemleaf Plot

```

-2|32
-0|760000
0|
2|2
4|9

```

Standardized Residuals

	e_per1	e_per2	e_per3	e_per4
e_per1	--			
e_per2	4.174	--		
e_per3	-0.745	-3.237	--	
e_per4	-3.237	-0.745	4.174	--

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -3.237

Median Standardized Residual = 0.000

Largest Standardized Residual = 4.174

Stemleaf Plot

```

-2|22
-0|770000

```

0|

2|

4|22

Largest Negative Standardized Residuals

Residual for e_per3 and e_per2 -3.237

Residual for e_per4 and e_per1 -3.237

Largest Positive Standardized Residuals

Residual for e_per2 and e_per1 4.174

Residual for e_per4 and e_per3 4.174

T|

Qplot of Standardized Residuals

3.5.....

Covariance Matrix of Parameter Estimates

	LX 1,1	LX 2,1	LX 3,1	LX 4,1	TD 1,1	TD 2,2
LX 1,1	0.001					
LX 2,1	0.000	0.001				
LX 3,1	0.000	0.000	0.002			
LX 4,1	0.000	0.000	0.000	0.001		
TD 1,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.001	
TD 2,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.001
TD 3,3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 4,4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

Covariance Matrix of Parameter Estimates

	TD 3,3	TD 4,4
TD 3,3	0.001	
TD 4,4	0.000	0.001

TI

Correlation Matrix of Parameter Estimates

	LX 1,1	LX 2,1	LX 3,1	LX 4,1	TD 1,1	TD 2,2
LX 1,1	1.000					
LX 2,1	0.257	1.000				
LX 3,1	0.287	0.294	1.000			
LX 4,1	0.292	0.298	0.319	1.000		
TD 1,1	-0.219	0.017	0.029	0.052	1.000	
TD 2,2	0.018	-0.228	0.032	0.058	-0.026	1.000
TD 3,3	0.036	0.038	-0.293	0.116	-0.051	-0.057
TD 4,4	0.069	0.073	0.124	-0.337	-0.099	-0.109

Correlation Matrix of Parameter Estimates

	TD 3,3	TD 4,4
TD 3,3	1.000	
TD 4,4	-0.219	1.000

TI

Factor Scores Regressions

KSI

	e_per1	e_per2	e_per3	e_per4
PERSON	0.270	0.243	0.329	0.442

TI

Standardized Solution

LAMBDA-X

	PERSON
e_per1	0.517
e_per2	0.622
e_per3	0.727
e_per4	0.710

PHI

PERSON

1.000

TI

Completely Standardized Solution

LAMBDA-X

PERSON

-----

e_per1 0.687

e_per2 0.701

e_per3 0.777

e_per4 0.817

PHI

PERSON

1.000

THETA-DELTA

e_per1 e_per2 e_per3 e_per4

0.528 0.509 0.396 0.333

Time used: 0.031 Seconds

DATE: 2/28/2011

TIME: 16:35

LISREL 8.72

BY

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

TI

Covariance Matrix

	e_per1	e_per2	e_per3	e_per4
e_per1	0.567			
e_per2	0.371	0.787		
e_per3	0.369	0.419	0.874	
e_per4	0.345	0.436	0.538	0.755

TI

Number of Iterations = 6

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

Measurement Equations

$e\_per1 = 0.484 * PERSON, Errorvar. = 0.333, R^2 = 0.413$

(0.0340)   (0.0258)

14.222   12.920

$e\_per2 = 0.585 * PERSON, Errorvar. = 0.444, R^2 = 0.435$

(0.0398)   (0.0350)

14.710   12.712

e_per3 = 0.738*PERSON, Errorvar.= 0.330 , R² = 0.622

(0.0399)   (0.0340)

18.505   9.726

e_per4 = 0.729*PERSON, Errorvar.= 0.223 , R² = 0.704

(0.0367)   (0.0295)

19.897   7.562

Error Covariance for e_per2 and e_per1 = 0.0874

(0.0227)

3.849

Correlation Matrix of Independent Variables

PERSON

1.000

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 1

Minimum Fit Function Chi-Square = 2.504 (P = 0.114)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 2.497 (P = 0.114)

Chi-Square Difference with 1 Degree of Freedom = 16.908 (P = 0.000)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 1.497

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 10.401)

Minimum Fit Function Value = 0.00528

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.00316

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0219)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0562

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.148)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.315

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.0432

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.0401 ; 0.0620)

ECVI for Saturated Model = 0.0422
 ECVI for Independence Model = 1.890

Chi-Square for Independence Model with 6 Degrees of Freedom = 887.719

Independence AIC = 895.719
 Model AIC = 20.497
 Saturated AIC = 20.000
 Independence CAIC = 916.372
 Model CAIC = 66.967
 Saturated CAIC = 71.633

Normed Fit Index (NFI) = 0.997
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.990
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.166
 Comparative Fit Index (CFI) = 0.998
 Incremental Fit Index (IFI) = 0.998
 Relative Fit Index (RFI) = 0.983

Critical N (CN) = 1257.198

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.00670
 Standardized RMR = 0.00899
 Goodness of Fit Index (GFI) = 0.997
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.974
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.0997

TI

Fitted Covariance Matrix

	e_per1	e_per2	e_per3	e_per4
e_per1	0.567			
e_per2	0.371	0.787		
e_per3	0.357	0.432	0.874	
e_per4	0.353	0.427	0.538	0.755

Fitted Residuals

e_per1	e_per2	e_per3	e_per4
-----	-----	-----	-----

e_per1	0.000			
e_per2	0.000	0.000		
e_per3	0.012	-0.013	0.000	
e_per4	-0.008	0.009	0.000	0.000

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.013
 Median Fitted Residual = 0.000
 Largest Fitted Residual = 0.012

Stemleaf Plot

```

- 1|3
- 0|8
- 0|000000
  0|
  0|9
  1|2
    
```

Standardized Residuals

	e_per1	e_per2	e_per3	e_per4
e_per1	--			
e_per2	--	--		
e_per3	1.580	-1.580	--	
e_per4	-1.580	1.580	--	--

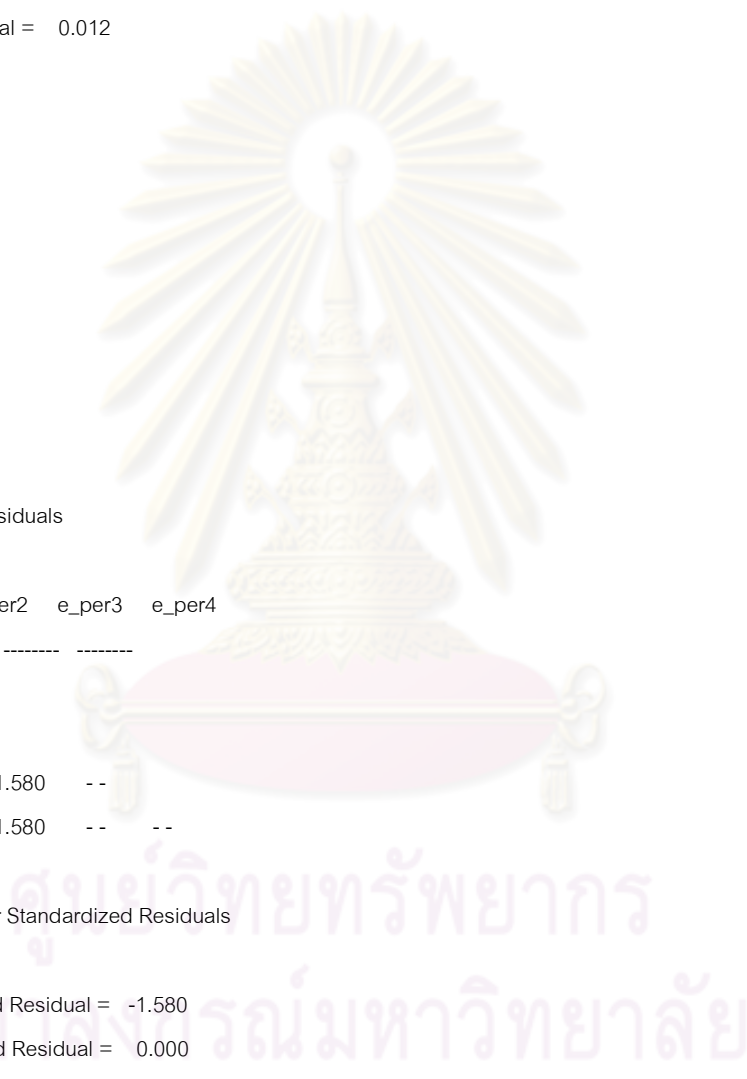
Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -1.580
 Median Standardized Residual = 0.000
 Largest Standardized Residual = 1.580

Stemleaf Plot

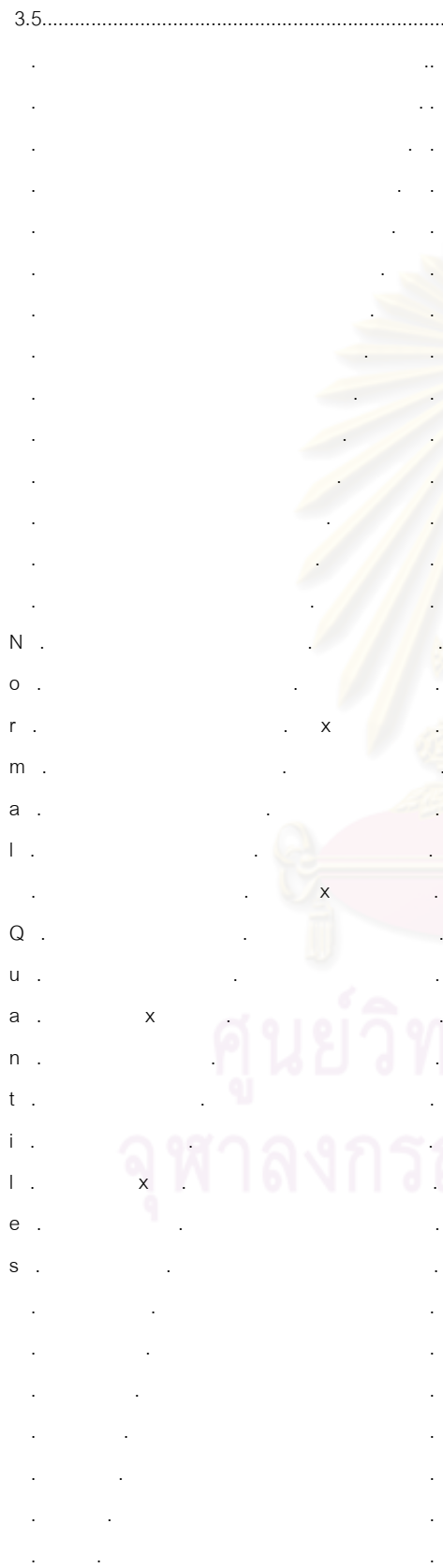
```

- 1|66
- 0|000000
  0|
  1|66
    
```

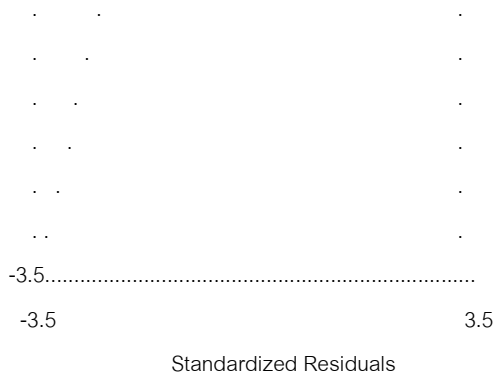

TI

Qplot of Standardized Residuals

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Covariance Matrix of Parameter Estimates

	LX 1,1	LX 2,1	LX 3,1	LX 4,1	TD 1,1	TD 2,1
LX 1,1	0.001					
LX 2,1	0.001	0.002				
LX 3,1	0.000	0.000	0.002			
LX 4,1	0.000	0.000	0.000	0.001		
TD 1,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.001	
TD 2,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.001
TD 2,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 3,3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 4,4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

Covariance Matrix of Parameter Estimates

	TD 2,2	TD 3,3	TD 4,4
TD 2,2	0.001		
TD 3,3	0.000	0.001	
TD 4,4	0.000	0.000	0.001

Factor Scores Regressions

KSI

	e_per1	e_per2	e_per3	e_per4
PERSON	0.188	0.174	0.359	0.524

TI

Standardized Solution

LAMBDA-X

PERSON

-----

e_per1 0.484
 e_per2 0.585
 e_per3 0.738
 e_per4 0.729

PHI

PERSON

1.000

TI

Completely Standardized Solution

LAMBDA-X

PERSON

-----

e_per1 0.643
 e_per2 0.660
 e_per3 0.789
 e_per4 0.839

PHI

PERSON

1.000

THETA-DELTA

e_per1 e_per2 e_per3 e_per4

-----

e_per1 0.587

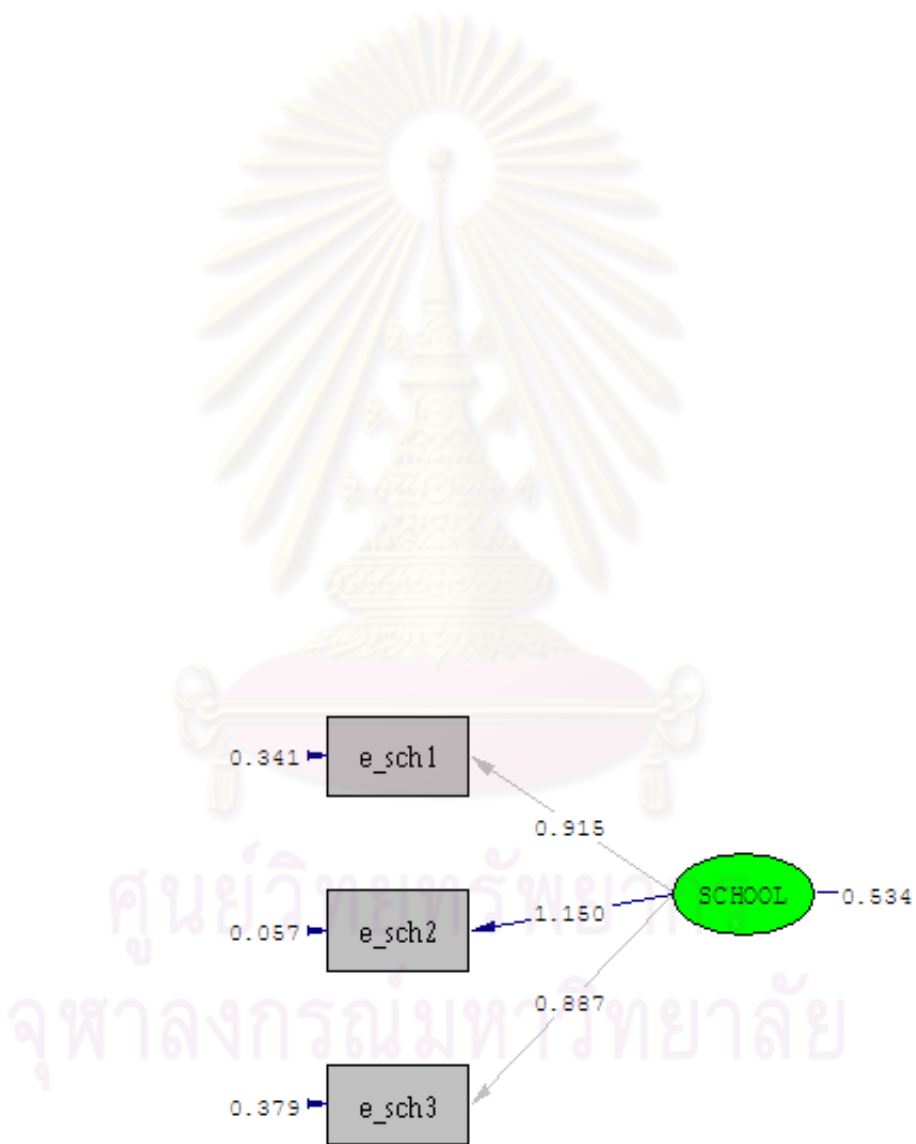

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

e_per2 0.131 0.565
 e_per3 -- -- 0.378
 e_per4 -- -- -- 0.296

Time used: 0.016 Seconds

Chi-Square=2.93, df=1, P-value=0.08712, RMSEA=0.064

DATE: 2/28/2011

TIME: 16:47

LISREL 8.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\THESIS3\j.LPJ:

TI

DA NI=3 NO=475 MA=CM

LA

e_sch1 e_sch2 e_sch3

KM

1.000

0.741 1.000

0.544 0.677 1.000

ME

3.274 3.097 2.939

SD

0.910 0.874 0.869

SY='C:\THESIS3\j.DSF'

MO NX=3 NK=1 TD=SY

LK

SCHOOL

FR LX(2,1)

VA 0.915 LX(1,1)

VA 0.163 TD(1,1)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

VA 0.8875 LX(3,1)

PD

OU PC RS EF FS SS SC XM ND=3 AD=OFF MI

TI

Number of Input Variables 3
 Number of Y - Variables 0
 Number of X - Variables 3
 Number of ETA - Variables 0
 Number of KSI - Variables 1
 Number of Observations 475

TI

Covariance Matrix

	e_sch1	e_sch2	e_sch3
e_sch1	0.828		
e_sch2	0.589	0.764	
e_sch3	0.430	0.514	0.755

TI

Parameter Specifications

LAMBDA-X

SCHOOL

e_sch1	0
e_sch2	1
e_sch3	0

PHI

SCHOOL

2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THETA-DELTA

e_sch1	e_sch2	e_sch3
3	4	5

TI

Number of Iterations = 8

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-X

SCHOOL	
e_sch1	0.915
e_sch2	1.150 (0.058) 19.754
e_sch3	0.887

PHI

SCHOOL	
	0.534 (0.051) 10.451

THETA-DELTA

e_sch1	e_sch2	e_sch3
0.341 (0.029)	0.057 (0.030)	0.379 (0.030)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

11.817 1.923 12.570

Squared Multiple Correlations for X - Variables

e_sch1	e_sch2	e_sch3
-----	-----	-----
0.567	0.925	0.526

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 1

Minimum Fit Function Chi-Square = 2.936 (P = 0.0866)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 2.927 (P = 0.0871)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 1.927

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 11.260)

Minimum Fit Function Value = 0.00619

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.00407

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0238)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0638

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.154)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.269

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.0273

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.0232 ; 0.0470)

ECVI for Saturated Model = 0.0253

ECVI for Independence Model = 1.316

Chi-Square for Independence Model with 3 Degrees of Freedom = 617.786

Independence AIC = 623.786

Model AIC = 12.927

Saturated AIC = 12.000

Independence CAIC = 639.276

Model CAIC = 38.743

Saturated CAIC = 42.980

Normed Fit Index (NFI) = 0.995

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.991

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.332

Comparative Fit Index (CFI) = 0.997

Incremental Fit Index (IFI) = 0.997

Relative Fit Index (RFI) = 0.986

Critical N (CN) = 1072.219

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.0297

Standardized RMR = 0.0376

Goodness of Fit Index (GFI) = 0.996

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.975

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.166

TI

Fitted Covariance Matrix

	e_sch1	e_sch2	e_sch3
e_sch1	0.788		
e_sch2	0.562	0.764	
e_sch3	0.434	0.545	0.800

Fitted Residuals

	e_sch1	e_sch2	e_sch3
e_sch1	0.040		
e_sch2	0.027	0.000	
e_sch3	-0.004	-0.031	-0.044

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.044

Median Fitted Residual = -0.002

Largest Fitted Residual = 0.040

Stemleaf Plot

-4|4
-2|1
-0|40
0|

2|7

4|0

Standardized Residuals

	e_sch1	e_sch2	e_sch3
e_sch1	1.711		
e_sch2	1.711	--	
e_sch3	-1.711	-1.711	-1.711

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -1.711

Median Standardized Residual = -0.855

Largest Standardized Residual = 1.711

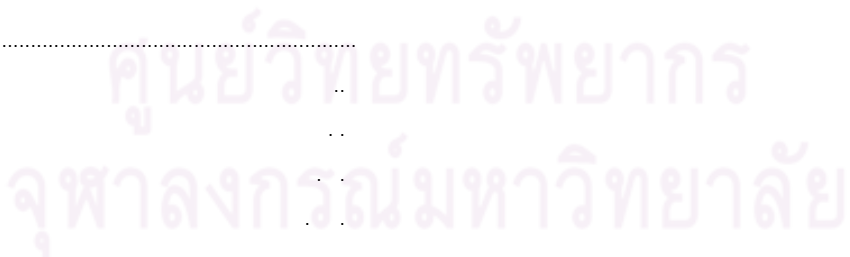
Stemleaf Plot

- 1|777
 - 0|0
 0|
 1|77

T1

Qplot of Standardized Residuals

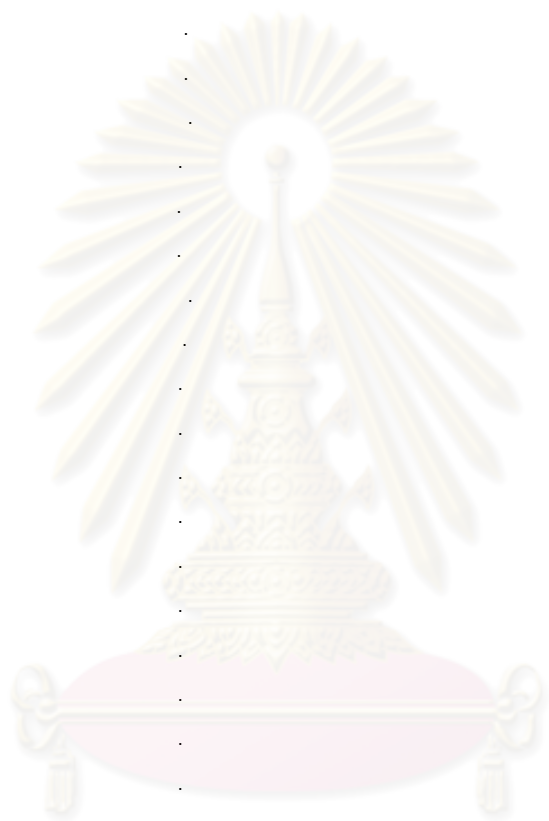
3.5.....

N
o
r
m
a
l
Q
u
a
n
t
i
l
e
s

x
x

x
x
x

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

-3.5
-3.5
Standardized Residuals
3.5

TI

Modification Indices and Expected Change

Modification Indices for LAMBDA-X

SCHOOL
-----

e_sch1 2.927
 e_sch2 --
 e_sch3 2.927

Expected Change for LAMBDA-X

SCHOOL
 -----
 e_sch1 0.096
 e_sch2 --
 e_sch3 -0.094

Standardized Expected Change for LAMBDA-X

SCHOOL
 -----
 e_sch1 0.070
 e_sch2 --
 e_sch3 -0.068

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-X

SCHOOL
 -----
 e_sch1 0.079
 e_sch2 --
 e_sch3 -0.076

No Non-Zero Modification Indices for PHI

Modification Indices for THETA-DELTA

e_sch1	e_sch2	e_sch3
-----	-----	-----
e_sch1 --		
e_sch2 2.927 --		
e_sch3 -- 2.927 --		

Expected Change for THETA-DELTA

e_sch1	e_sch2	e_sch3
-----	-----	-----

```
e_sch1  --
e_sch2  0.059  --
e_sch3  -- -0.057  --
```

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

```
      e_sch1  e_sch2  e_sch3
-----  -----  -----
e_sch1  --
e_sch2  0.076  --
e_sch3  -- -0.074  --
```

Maximum Modification Index is 2.93 for Element (2, 1) of THETA-DELTA

TI

Factor Scores Regressions

KSI

```
      e_sch1  e_sch2  e_sch3
-----  -----  -----
SCHOOL  0.091  0.681  0.079
```

TI

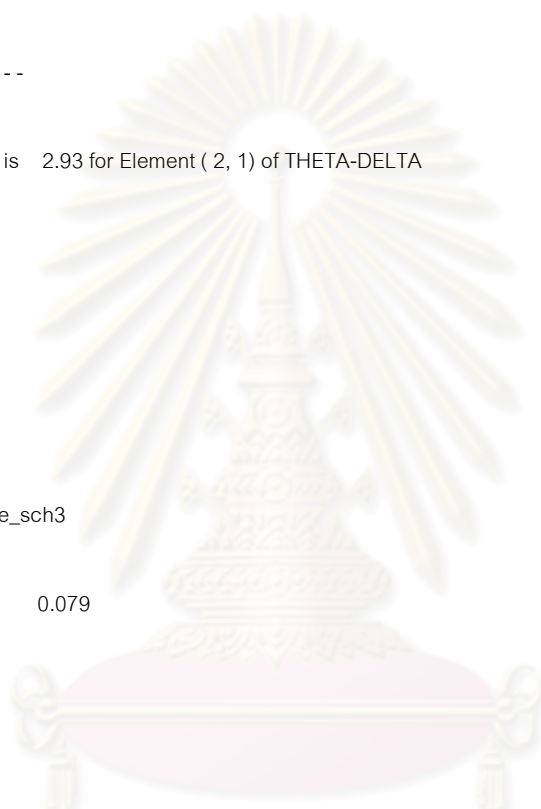
Standardized Solution

LAMBDA-X

```
      SCHOOL
-----
e_sch1  0.669
e_sch2  0.841
e_sch3  0.649
```

PHI

```
      SCHOOL
-----
      1.000
```


ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

TI

Completely Standardized Solution

LAMBDA-X

SCHOOL

-----

e_sch1 0.753

e_sch2 0.962

e_sch3 0.725

PHI

SCHOOL

1.000

THETA-DELTA

e_sch1 e_sch2 e_sch3

0.433 0.075 0.474

Time used: 0.016 Seconds

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายณัฐพล แจ็งอักษร เกิดเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2528 ที่อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง สำเร็จการศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อปีการศึกษา 2551 และในปีการศึกษา 2552 ได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย